

AMASYA CÖNGÜ

Prof. Dr. Şahin KÖKTÜRK

UMAY YAYINEVİ

AMASYA CÖNGÜ

YAYIN NU/No: 36

**T.C. KÜLTÜR ve TURİZM
BAKANLIĞI SERTİFİKA NU/Sertificate Number:**
82658

ISBN: 978-625-93587-6-5

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18723296>

KAPAK/Cover:

Umay Yayınevi

EDİTÖR/Editör:

Doç. Dr. Hasan KIZILDAĞ

Web Sitesi/ Web Page:

<https://umayyayinevi.com>

E-posta/Contact:

umayyayinevi@gmail.com
iletisim@umayyayinevi.com

Adres/Adress:

55200, Atakum/Samsun/Türkiye

Prof. Dr. Şahin KÖKTÜRK

Kütüphane Kartı/Catalog in Publication

1. Baskı, e-yazı, 2007; 2. Baskı, Umay Yayınevi, iii+341 sf., Dizin var, kaynakça var, Samsun, 2026/ 1st Edition, Umay Publishing House, iii+341 pages, Index included, bibliography included, Samsun, 2026

Anahtar Kelimeler/Key Words

1. Cönk, 2. Türk halk şiiri, 3. Kerem ile Aslı Hikâyesi, 4. Türk halk edebiyatı

Kitabın bütün yayın hakları Umay Yayınevi'ne aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtilmediği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Kitabın bütünü benzerlik tespit yazılıyla taranmıştır. All publication rights to this book belong to Umay Publishing House. Without written permission from the publisher, except for academic studies and promotional activities where the source is clearly indicated, the book may not be quoted in part or in whole; it may not be copied, reproduced, or published in any printed or digital medium. The entire book has been scanned using similarity detection software.

Atf/Cite: Köktürk, Ş. (2026). *Amasya cöngü*. Umay Yayınevi.

ÖNSÖZ

Cönkler Türk halk edebiyatı, folkloru ve kültürü açısından zengin malzemeler ihtiva eden kıymetli kaynaklardır. Meraklıları tarafından tertip edilen bu deftercikler Millî Kütüphane ve belli başlı il halk kütüphanelerinde toplanmış bulunmaktadır. Bu cönklerin Latin harflerine aktarılarak yayınlanması özellikle Türk Halk Edebiyatı açısından büyük önem taşımaktadır.

Amasya Bayazıt İl Halk Kütüphanesi'nden elde ettiğimiz bu cönkte Başta Aşık Ömer ve Gevherî olmak üzere birçok halk şairinin çeşitli şiirleri ve Kerem ile Aslı Hikâyesi'nin tam bir rivayeti yer almaktadır.

Asıl metindeki sayfa numaraları (asıl sayfanın sonunda) aynen korunmuş ancak her şiir bu kitapta sayfa başından başlatılmıştır. Asıl metin araştırmacıların kolay yararlanabilmesi için faksimile olarak kitabın sonuna ilave edilmiştir.

Cönkte bulunan şiirler, farklı eserler ile mukayese edilmiş ve gerekli bilgiler verilmiştir.

Biyografik çalışmalar için kolaylık olması bakımından kitaba cönkte yer alan şiirlerin bağlama mısralarındaki son harf esas alınmak üzere alfabetik bir dizin, yer ve şahıs adları dizini ve cönk üzerine bilgi veren bir kaynakça eklenmiştir.

Latin harflerine aktarılan metni tashih eden Mehmet Durşun ERDEM'e ve elyazması metni dijital olarak düzenleyen Ali KÖKTÜRK'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İçindekiler

ÖNSÖZ	i
İçindekiler	ii
GİRİŞ	5
ŞİİRLER	10
'Âşık 'Ömer	11
'Âşık 'Ömer (1078?)	12
'Âşık Gevherî	13
Kul Mustafa	14
'Âşık 'Ömer	15
Kul Mustafa	17
'Âşık 'Ömer	19
Âşık Gevherî	21
Şarkı	22
Destân-ı Cedîd 'Aliyy'ül-Muhammed 'Alî Paşa	23
Hâzâ Destân-ı İbrâhîm Edhem	30
'Âşık Karacaoğlan	64
'Âşık 'Ömer	66
'Âşık 'Ömer	67
Gevherî	68
Maniler	69
Türki	69
Türki Karacaoğlan	71
Âşık Ömer	72
Mani	74
Mani	79
Gevherî	80
Sineyaroglu	82
Kul Mustafa	84
Nazîfî	86
'İrfânî	87
'Âşık 'Ömer	88

'Âşık 'Ömer.....	89
'Âşık 'Ömer.....	90
'İrfanî	91
Kâtibî	93
Semaî 'Âşık 'Ömer	94
Semaî 'Âşık 'Ömer	95
Semaî 'Âşık 'Ömer	96
Semaî 'Âşık 'Ömer	97
Semaî 'İzzetî.....	98
Semaî 'Âşık 'Ömer	99
KEREM İLE ASLI HİKÂYESİ	100
Türki	102
ŞİİRLER	185
'Âşık Boranî	185
Koşma.....	187
Dildârî	188
Tecnis	189
Tecnis	190
Beste.....	191
Manî.....	192
Gevherî.....	193
Beste.....	194
Nazîfî	195
Koşma.....	196
Koşma.....	197
Zarûrî.....	198
Divânî	199
Gevherî.....	201
'Âşık 'Ömer.....	203
Hurşid	204
Muamma.....	205
Semaî 'Âşık 'Ömer	206
'Âşık 'Ömer.....	207

BÂB-I SİHR	208
KAYNAKÇA.....	209
ŞİİRLERİN DİZİNİ.....	211
YER VE ŞAHİS ADLARI DİZİNİ	218
TIPKIBASIM.....	225

GİRİŞ

Ansiklopedik kaynakların hemen hepsinde cönk kelimesinin gemi anlamına geldiği kayıtlıdır. Kelime bu anlamıyla Türkçe, Farsça, Arapça ve bazı Batı dillerinde de kullanılmıştır¹. Bu yüzden ayırın kesim cönk yerine daha çok “sefine” kelimesini tercih etmiştir².

Cönkler aşağıdan yukarıya doğru açılan, dar, uzun bloknotlar şeklinde olduğu için bunlara şekil benzerliğinden dolayı “dana dili” veya “sığır dili” adı da verilmektedir³.

Eskiden Arap harfleri ile yazılmış olan, yazılış ve tertiplerinde herhangi bir kaide ve nizama bağlı kalınmayan cönkler; bir çeşit seçki, bir nevi antoloji mahiyetinde defterlerdir. Çoğu zaman yazarları ve yazıldıkları tarih bilinmemektedir⁴.

Cönklerde, halk kültürünün, mecmualarda ise klâsik kültürün örnekleri yer almakla birlikte, bazen her ikisinde iki kültürün özelliklerini bir arada bulmak mümkündür. Ancak cönklerde daha çok anonim, âşık tarzı ve dinî-tasavvufî edebiyat örnekleri, mecmualarda ise okumuş kesimin manzum veya mensur eserlerinden çeşitli seçmeler bulunur.

İçinde daha çok âşıkların şiirleri bulunmakla birlikte hiçbir manzum parça bulunmayan, sırf mensur parçalardan meydana gelmiş cönkler olduğu

---

¹ M. Sabri Koz, “Cönk”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1977, s. 83.

² Ahmet Kabaklı, Türk Edebiyatı, C. II, İstanbul 1990, s. 661.

³ Orhan Şaik Gökyay, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul 1993, s. 73.

⁴ Şükrü Elçin, Halk Edebiyatı Araştırmaları, C. I, Ankara 1977, s.11.

gibi bazı dinî ve fikhî bilgilerin, notların, hutbe ve vaazlarda kullanılacak metinlerin, duaların yer aldığı dinî muhtevalı olanları da vardır. Sihirle ilgili notlar, ilaç tarifleri, alacak verecek hesapları, anonim türkü, mâni ve ilahîler; halk hikâyeleri, masallar, bilmeceler; hastalıklar ve reçeteleri, tılsımlar, özel hayata ait notlar ve daha birçok konu ile ilgili bilgiler de cönklerde yer alır⁵.

Ortaoyunu ve Karagöz gibi metinleri, tasavvuf gibi, felsefe, Alevîlik, Bektaşilik gibi tarikat bilgilerini ve inanmaları içine alan cönkler de vardır⁶.

Cönklerdeki farklı isimler, imla değişiklikleri, farklı yazı üslupları, metinlerin tek elden çıkmadığını ve farklı kişiler tarafından kaydedildiğini; farklı tarihler de cönklerin el değiştirdiğini gösterir.

“Cönklerdeki yazı çoğunlukla kaba bir nesih ve nadiren bozuk bir ta’luktur. XIX. yüzyıl cönklerinde bozuk rik’a yazılarına rastlanmaktadır. Yine büyük bir kısmında imla bozuktur. Bilmece gibi güç çözülen, ancak bir alışkanlık sonucu okunabilen cönklerle sıkça rastlanır. (...) Mahallî ağızları çok sınırlı olarak yansıtırlar.”⁷

Görüşlerine yer verdiğimiz araştırmacılar, cönklerin geçmiş devirlerin sözlü folklor ürünlerini ihtiva eden en değerli müracaat kaynakları olduğu ve halk kültürünün daha iyi anlaşılabilmesi için bu defterlerin iyi korunup bir an önce günümüz alfabesine aktarılması hususunda hemfikirdirler.

---

⁵ Gökyay, s. 74; M. Şakir Ülkütaşır, “Halk Edebiyatı Araştırmalarında Cönklerin Değeri”, Türk Kültürü, s. 60, Ankara 1967, s. 905.

⁶ Elçin, age, s. 11.

⁷ Müjgan Cunbur, “Folklor Araştırmalarında Cönklerin Yeri”, I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri, Ankara 1974, s. 72.

Amasya Bayezıt İl Halk Kütüphanesi 3876 (T.811.2108 05 Ba 1078) numarada kayıtlı olan ve yukarıdaki görüşler çerçevesinde Latin harflerine aktarılan bu cönk hakkında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün hazırlatmış olduğu Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu'nda⁸, şu bilgiler veriliyor:

“Cönk; Mâil oldum ben bu işde ‘aşkıma dünden beri

‘Âşıkım mecnun misâli ol yâre dünden beri”

beytiyle başlar. Molla Hüseyin İmam zâde'nin nesih kırması ve rik'a hattıyla, Türkçe, 205x100 mm. kitap boyunda, değişik yazı alanında ve satır sayısında, 117 yaprakta, su yolu filigranlı kâğıda, 1214-1270 (1799-1824) yılları arasında yazılmıştır. Siyah meşin bir cildi vardır. *“Veneşhedü enne seyyidinâ ve senedenâ ve mevlânâ Muhammeden ‘abduhu ve habîbuhu ve rasûlühullezî gâle fî cemî”* sözleriyle son bulmaktadır. Sonu noksandır. 20-20 yapraklar arasında *“Âşık Kerem ile Aslı”* hikâyesi vardır. Ahmedî, Âşık Boran, Âşık Ömer, Derviş Dede, Dildârî, Eşrefoğlu, Gevherî, Hâtîfî, Hurşid, İrfânî, Kâtibî, Karacaoğlan, Kul Mustafa, Muridoğlu, Nazîfî, Seydiyaroğlu, Sırrî, Sûzî, Yahya, Yûnus, Zarûrî'ye ait manzumeler vardır. Seyyid Ali b. Mustafa'nın mülkiyet mührü bulunmaktadır.”

Yaptığımız incelemede yukarıda verilen tanıtım bilgilerinden bir kısmının doğru olmadığını tespit ettik. Cönk 116 sayfadır ve yukarıdaki beyitle değil, Âşık Ömer'in;

---

⁸ C. V, s.432

“Ol melek sîmâlı yâri görmegi cân arzûlar

Lebleriniñ lezzetinden ...megi cân arzûlar”

mısralarıyla başlar. İlk beyit denilen mısralar cönkteki ikinci manzumeye aittir. Yukarıdaki italik Arapça ibare cönkte yer almamaktadır. Katalogdaki dizgi hatasından olsa gerek “20-20 yaprakları arasında” olduğu belirtilen “Kerem ile Aslı Hikâyesi” de 23/a-52/a sayfaları arasındadır.

Cönkte Ahmedî, Derviş Dede, Eşrefoğlu, Hâtîfî, Muridoğlu, Seydiyaroğlu, Sûzî, Yahya, Yûnus’a ait manzumeler yoktur. Şiirleri yer alan âşıklar ise; Âşık Ömer (18), Gevherî (6), Kul Mustafa (4), Karacaoğlan (2), Sailoğlu (1), Kâtibî (2), Sineyaroğlu (1), Nazîfî (3), İrfânî (2), İzzetî (1), Âşık Boranî (1), Dildârî (1), Zarûrî (1), Hurşid (1), Âşık Sırrî (1) ve “Kerem ile Aslı Hikâyesi”ndeki Dertli Kerem’dir.

Seydiyâroğlu şeklinde okunmuş olan mahlasın doğrusu Sineyaroğlu olmalıdır. Birkaç manzumede ve “Hâzâ Destân-ı İbrâhîm Ethem” (s.8/a) ile esasen Esrârî’ye ait olan “Destân-ı Cedîd ‘Aliyy’ül-Muhammed ‘Alî Paşa” (s.6/a) manzumelerinde de mahlas yoktur.

Cönkte 21 mâni bulunmaktadır. Bazı şiirlerin baş tarafında dîvânî, koşma, mani, beste, tecnis, destan, şarkı, türkü gibi tür ve şekil belirten kelimeler yer almaktadır.

Bilindiği gibi Türk halk şiirinde aynı şiirin farklı şâirlere mâl edilmesi sıkça rastlanan bir olaydır. Cönklerdeki bazı şâirler başka kaynaklarda farklı şâirlere ait olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hususlarla ilgili bilgi ve kaynaklar dipnotlarda verilmiştir.

Elyazmaları katalogunda belirtilen “1214-1270 (1799-1824) yılları arasında yazılmıştır” ifadesi de doğru değildir. “İşbu? *biñ ikiyüz tokuz* (M. 1794, s.17/b), *senesinde Kaklık Karyesi’niñ matlûbât defterin beyân ider.*” cümlesinden ve muhtelif sayfalarda geçen “1225” (M. 1810, s.18/b), “1261” (M. 1845, s.20a), “1265” (M.1848, s.24/b), “1266” (M. 1849, s.22/b), “1267” (M. 1850, s.57/a) bu cöngün 1794-1850 yılları arasında yazıldığı ve sağ ve sol tarafında içinde Seyyid Ali Bin Mustafâ ismi okunan mühürden de cöngün bu şahsa ait olduğu anlaşılmaktadır. Cönkteki metinleri olduğu gibi aktarmaya gayret ettik. Ancak yazım hatasından kaynaklandığını düşündüğümüz eksik harf ve kelimeleri < > işareti metne ilave ederek kısmî bir metin tamiri yaptık. Okunuşunda tereddütlü olunan okunamayanların yerine de noktalar konuldu. Çeviriyazı işaretleri kullanılmadı ancak â, î, û, nazal n (ñ) ve ayın harfi [(‘) işareti ile] gösterildi. Bu cöngün önemli bir yanı da içinde Kerem ile Aslı Hikâyesi’nin tam metninin bulunmasıdır. Prof. Dr. Ali Duymaz’ın “Kerem ile Aslı Hikayesi Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma” adlı eserindeki “Âşık Kerem Hikâyesi” (s.255) ile bu cönkteki metin -birkaç şiir eksiğiyle- hemen hemen aynıdır. Her iki eşmetin (varyant) vuslat ile son bulur ancak, cönkteki bitiş formelinde “Velâkin ‘âşıklar ‘indinde böyledür, gene hasret kıyâmete kalmışdur.” ifadesi de yer almaktadır.

ŞİİRLER

‘Âşık ‘Ömer

Ol melek sîmalı yârı görmegi cân arzûlar
Lebleriniñ lezzetinden sormagi cân arzûlar
Firkatile hasta gönül derdile mihnetdedür
Hasret oldum mâh cemâliñ görmegi cân arzûlar

Yârimiñ basduğı yeri bilmezem sürsem yüzüm
Şimdi kiminle salnur ol benim körpe kuzum
Gözlerim yollarda kaldı diñle hey iki gözüm
Ağlayı ağlayı yâre varmağı cân arzûlar

Kaşlarını yay idince gamımız zâil olur
Her güzeller ‘âdetidür cevre pek mâil olur
Bu güzeller sohbeti ne hâl ile müşkil olur
Ağyâre nisbet kul sanup sarmağı eyzan

Kâmeti servi misâli olmuş gâyetle hûb
Gövdesi cümle beyâz dur hûyî mestâne kokup
Miski ‘anberden latifdir bu ‘Ömeri görüp
İştîyâkım koynuna girmegi cân arzûlar⁹ (1/b)

---

⁹ Saadettin Nüzhet Ergun, Âşık Ömer Hayatı ve Şiirleri, İstanbul s. 537’de “-e/a can arzular” redifli fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün vezninde bir şiir yer almaktadır.

‘Âşık ‘Ömer (1078?)

Mâil oldum ben bu işde ‘aşkıma dünden beri
‘Âşıkım Mecnûn misâli ol yâre dünden beri
Gam çeküp deryâ yüzünde gezerim sıdkıla
Yandı deryâda balıklar âhıma dünden beri

Yâ ilâhî dilerim ki murâdımı viresin
‘Âsî olan kullarıñı lutfuña irdüresin
Ben garîbiñ hâlini canâna bildüresin
Hû çeker gökde melekler âhıma dünden beri

Ağlayup feryâd iderim gördüm anıñ cismini
İki mîm hât üstüne okurlar anıñ ismini
Ol nevreste-i civânıñ kaçan görsem cismini
Hû çeker bülbül-i şeydâ zârıma dünden beri

Dir ki ‘Ömer gâfil olma söyle anda bunları
Tâ çarh-ı eflâke çıkdı ‘âşıkların ünleri
Sene biñ yüz on beşde mâh-ı Receb günleri
Darılıp hışma gelmişdür ... dünden beri **(2/a)**

'Âşık Gevherî

Kadîr Mevlâm senden bir dileğim var

Şu yalan dünyâda mâlî neyerim

Yavrunuñ lebleri bal baña yeter

Arunuñ virdiği balı neynerim

Yavrunuñ beñleri yañakdadur

Her ne nesne dadı tamakdadur

Yavrunuñ gülleri yañakdadur

Tikende biten gülü neynerim

Yayla yollarında göç katar katar

Eşinden ayrılmış turnalar öter

Yavrınuñ zülfleri til baña yeter

Durnada çekilen teli neynerim

Gevherim de dir ki ben yârime varmışım

...şamdan göçmeden eli kalmışım

Ben yari görmüşüm deli olmuşum

Deli olmadan yâri neyerim¹⁰ (2/b)

---

¹⁰ Asıl metinde mısralar karışıktır. Dörtlükler kâfiye şemasına göre düzenlenmiştir.

Kul Mustafa

Güzel saña gâyet güzel didiler
Göster gül yüzüñi görmeye geldim
Şeftaliñi derde dermân didiler
Gerçek mi efendim sormaya geldim

Seniñ kârîñ yiyip içmek didiler
Koynuñda sekiz uçmak didiler
Elden ele alup kuçmak didiler
Hak nasîb idse görmeye geldim

Seniñ 'âşıklarîñ gülmez didiler
Seni bir kez saran ölmez didiler
Akan çeşmim yaşın silmez didiler
Gerçek mi efendim sormaya geldim.

Kul Mustafâ eydür cânlar cânısıñ
Hem güzelsin hem merhamet kânısıñ
Mehd içinde sen de Yûsuf <sâni>siñ
Kul olup kapuñda durmaya geldim¹¹ (3/a)

---

¹¹ Şükrü Elçin, *Gevherî Divânı*, Ankara 1998, s. 191; Müjgan Cunbur, *Karacaoğlan*, Ankara 1985, s. 18, 121; Cahit Öztelli, *Karaca Oğlan Yaşamı ve Bütün Şiirleri*, İstanbul 1987, s. 136.

'Âşık 'Ömer

Toprakdan halk oldu insân Hak ile gezdiler
Gökde melek yerde insân okudılar yazdılar
Bak şu Hakkıñ hikmetine Nesimî yüzdiler
Sırrını meydâna koyan eri ben bilmez miyim?

Eyyûbı kurtlar yedi eline vurdılar bağına
Sırrını meydâna koymuş bakşu göñlüñ çağına
Göñül ister cân arzular şol 'Arafat tagını
Bunca hüccâc el bağlayup turanı ben bilmez miyim

Mezhebim İmâm-ı A'zam ceddım İbrâhîm Halîl
Dînimiz hak dındür şehâdet aña delîl
Bizi yokdan var iden ol Hak sübhân-ı celîl
Ka'beniñ üstünde duran nûrı ben bilmez miyim

Togdı Hazret-i Süleymân hükm eyledi Kaf'dan Kaf'a
On sekiz biñ evliyâlar sürmedi birden safâ
İki cihân serveri ol Muhammed Mustafâ
Medîne şehrinde yatan eri ben bilmez miyim(3/b)

Dir ki 'Ömer habîbine Hak göndürdi selâm
Kend'eliyle yazıyor yâ ilâhî kalem

Bir noktadan halk eyledi on sekiz biñ 'âlem
Sırrın meydân koyan eri ben bilmez miyim?¹²

---

¹² Ergun, s. 241'de fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün vazinli benzer bir şiir yer almaktadır.

Kul Mustafa

Seherden ugradım bir 'âdil hana
Hûb cemâlin gördim eyledim nazar
Çekmiş sultân olmuş la'liñ üstüne
Durdım selâmına yoluñ üstüne

Bilmem sarhoş mıdur uykudan kalkmış
Siyâh zülfin beyâz gerdâna dökmüş
Ala gözlerine sürmeler çekmiş
Koyuvirmiş ince beliñ üstüne

Kaşlarıñ kalemdür beyâzdur gerdân
Bilmem agzı sadef dişleri dürden
Yüzi şems kamer bakılmaz nûrdan
<Yâkût>lar? urmuş la'liñ üstüne (4/a)

Dudakları sızar olmuş bal gibi
Yaprak arasında konca gül gibi
Boyı selvi semân elif dal gibi
Yakutlar urmuş la'liñ üstüne

Hîç bir kuluñ var mı **Mustafa** kadar
Hüsniñ derdi beni dîvâne ider

Vir hüsünü zekâtın borcuñı öder
Al yeşili geymiş şalıñ üstüne¹³

---

¹³ Ergun, s. 71; Cunbur, s. 144, 180; Saim Sakaoğlu, Karaca Oğlan, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004, s. 411, 412; Öztelli, s. 70.

'Âşık 'Ömer

Göñül melûl olup eyleme âhu
Gel diñle sözimi hûrîler şâhu
'Âşıkâ ayruluk ola gelmişdür
Aglayanlar elbetde güle gelmişdür

Hâtırımı yıkma ben ol gîdânuñ
Nice sencileyin konca fidânuñ (4/b)
Bir ednâ kuluyuz cümle Hüdânuñ
Açub bahârı sola gelmişdür

Togur aylar gibi togup tolunma
Beni sevdi deyü sakın alınma
Çıkup karşımda bile salınma
Severler dilberi ola gelmişdür

Güzel sevdüğüm biz de bilürüz
İcinme gel sevdüğüm biz de bilürüz
Seni iltifât ider deyü gelürüz
Mecnûn Leylisini bula gelmişdür

'Ömer dir ki ma'nâ vardur bu sözde
Gülleriñ açılmış sadeñ içinde

‘İrfânîseñ añla sen bu sözde

‘Âşık yâre gülün dire gelmişdür¹⁴ (5/a)

---

¹⁴ Elçin, Aşık Ömer, Ankara 1999, s. 37 (İkisinde de dörtlük sayısı aynı. Bu şiirde kâfiye ve vezin zaafı göze çarpıyor (2/4, 4/3, 5/3)). Elçin, Gevheri Divanı, s.372, 373.

Âşık Gevherî

Benim kara gözlüm ben gider oldım
Melûl olma cânım gine seniñim
Şâhane kollarıñ kaldurma sakın
Hasretile 'aklıñ aldırma sakın

Benim selvi boylum yola bakup da
Benim şîrîn sözlüm kahır idüp de
Geleni geçeni beni sanup da
Ah idüp göksüñi geçürme sakın

Ben seniñ açılmış tâze gülüñüm
Elem çekme cânım gine seniñim
Gündüz hayâliñim gice seyriñim
Hasretile 'aklıñ aldırma sakın

Gevherî dir ki güzel görüp açılma
Rakîbler yanında göksiñ geçürme
Hatâ idüp agzıñdan bir söz kaçurma
Düşmânı kendiñe güldürme sakın¹⁵ (5/b)

---

¹⁵ Elçin, Gevherî Divanı, s. 243.

Şarkı

Eliñi elime alsam
Çıksam dağlara dağlara
Al kırmızı bâde içsem
Girsem bağlara bağlara

Meclis kurdum oturdum
Yârimi ele getürdüm
Sarılup bile yaturdum
Soriñ kollara kollara

Bakçanıñ çevresi güldür
Dalında öten bülbüldür
Yâriñ gelecegi gündür
Bakiñ yollara yollara

Dir bu şarkı himmet olup
'Âşıklarda kuvvet olup (968???)
Güzeliñ meyli fet olup
Öksüz kullara kullara

Destân-ı Cedîd 'Aliyy'ül-Muhammed 'Alî Paşa

1

Hâzır ol vaktine Moskof kıralı
İmtihân etmeye 'ahd âmânım var
Ölürüm sözümden girü dönmezem
Kırım'ıñ fethine arzumânım var

2

Sancagı Resûli aldım elime
'Acem kılıcını çekdim belime
Arzum vardur benim ol Rûm iline
Niyyetim Koca Begdür Moskof kıralı

3

Şâhâne 'askerim didiler beli
Kılıç kabzasına sundılar eli (6/a)
Tañrınıñ aslanı Hazret-i 'Alî
Berâber benimle Moskof kıralı

4

Otuz iki senedür ardında gezdim
Sene elli altıda hîleñi sizdim
Egriboz semtinde uru? bozdum
Bilesin haddiñi Moskof kıralı

5

Çalınur tırnapa? kurulur tabur
Bunca sene bekleyüp eyledim sabır
Meydân yerlerinde kılıç bilenür
Feth idem bunud<a>? eyzan

6

Yüz elli biñ mansûrdır kılıç belinde
Yüz elli biñ süvârî kırk? elinde
Yüz ellibiñ sipâhî söylenür dilde
Hep seni arzular eyzan

7

Bunça kal'aları hîle ile aldıñ
Şâzî sırrım olup meydânda kaldıñ
Etdigim yanıma kalur mı sandıñ
Alurum cümlesin eyzan

8

Vehhâb da dir ki gelüp yorulma
Mısır kahrında bir sınarım var?
Deryâdan karadan tâ ki irişdi
Arabistân üzre bir tûfânım var

9

Muhammed 'Alî Paşam eydür ya bir Yaradan
Kapudanlarım vardur sâfî deryâdan
Niçün yorılırsıñ gelüp karadan
Seni yolda yırtar kurt kaplanım var

10

Vehhâb da dir ki işleri sizdim
Basra'dan Yemene 'urbânı yazdım
Senden evvel Bağdâd vâlisin bozdım
'Acem sınarında bir nişânım var (6/b)

11

Muhammed 'Alî Paşam eydür uludur Yaradan
İki kıral bozdum üçüncü olsun
Öyle lâfı güzâfı diñlemezem ben
Mısır beglerinde çok kurbânım var

12

Vehhâb da dir ki çölleriñ şâhı
İçine girenler çıkmaz bir dahu
Bir 'Arab zabt eyledi şimdi külahu
Zâl Rüstem gibi Şeyh Osmân'ım var

13

Muhammed 'Alî Paşam eydür Hakkıla işim
Duymadıñ mı dahı benim bu işim
Şeyh 'Osmân tutdı zor Delibaş'ım
Mustafâ beg gibi kahramânım var

14

Vehhâb da dir ki hasmım aradım
'Askerin bu çölde susuz kırardım
Tutduğum ... iki yardım
Benim bu çöllerde yüz biñ kanım var

15

Muhammed 'Alî Paşam eydür yılduram seni
'Askerim kazâbdur keserem seni
Eger su bulunmazsa içerler kanı
Taburlar bozmaya Hak 'ulyânım? var

16

Vehhâb da dir ki hele gel hele
Zabt itdim çölleri kal'alar bile
Vehhâbı dimesi kolaydur dile
Yer götürmez bende çok 'askerim var

17

Muhammed 'Alî Paşam dir ki müzdecim geldi
Binabort yetişdi Medîne toldı
Cengile Mekke'î tosunum aldı
Ahmed Paşa gibi şeyh aslanım var

18

Vehhâb da dir ki beni bilmeyen bilmez
Meydâna girmeyince yigit bellü olmaz
Karanı? girdâbdur giren kurtulmaz
Amansız zamânsız çöl yabânım var

19

Muhammed 'Alî Paşam dir ki 'azm cengi kuruñ
Yörük bayraklarım ileri yürüñ (7/a)
Deli ile tüfekçi durmayıñ kırıñ
Kelle getürene çok ihsânım var

20

Vehhâb da dir ki 'Osmânlu irişdi
Bir ataş pusardı çöller tutuşdı
Hayf 'askerime bir kıran düşdi
Ben bilürem böyle zor tuşmanım var

21

Muhammed Paşam eydür açıldı fırsat
Urñ gâzîlerim virmeñiz ruhsat
Uyandı doslar ol sâhib-i devlet
Sultân Mahmûd gibi 'adil hânım var

22

Vehhâb da dir ki büyük söyledim
'Askerim içinde hem rüsvay oldım
Dört yanım kesdiler çâresiz kaldım
Zulmetde kaldım çok figânım var

23

Muhammed Paşam eydür nüfûs-ı hünkâr
Bu çölleri başıña eylerim dar
Mikdârñ bildiren Medînede yatar
Benim şu çöllerde Şâm sultânım var

24

Vehhâb da dir ki kanda kaçayım
Kırıldı kanadım niçe uçayım
Bârî bir zehîr vir dahı içeyim
Zulmetde kaldım çok efgânım var

25

Muhammed 'Alî Paşam eydür nasıl haracı?

Basra'dan Yemen'e aldım haracı

Şimdi var mı kurtulmanın 'ilâcı

Cismiñ kaldurmaya bir fermânım var

26

Vehhâb da dir ki çekdigim zahmet

Hakkat 'Osmânlıda var imiş heybet

Amân sâhib-i hurûc eyle mürüvvet

Hâke pâye geldim çok amânım var

27

Âhir medh eyledi şu cengi bârî

Gâzî Muhammed Paşam süriniñ eri

Tevârîhce yazıñ şu cengi bâri

Hicâziñ fethine bir destânım var¹⁶ (7/b)

---

¹⁶ Bu manzumede iki destan birbirine karışmış durumdadır. İlk yedi dörtlükte 1853-1856 yıllarında Osmanlı-Batı ittifakı (İngiltere-Fransa-Sardinya) ile Rus Çarlığı arasında cereyan eden Kırım Savaşı anlatılmaktadır. Diğer dörtlüklerde ise Hicaz Bölgesi'ni işgal eden Necidli Abdülvehhab oğlu Mehmet'in (Vehhabîlerin) Kavalalı Mehmet Ali Paşa tarafından bozguna uğratılmasından ve bu bölgenin tekrar Osmanlı Devleti hakimiyetine girişinden bahsedilmektedir. Bu destan hakkında daha geniş bilgi için bakınız: Erman Artun, "19. Yüzyıl Osmanlı Dönemi Ortadoğu'nun Sosyal Tarihine Bir Kaynak: âşık Esrârî'nin Vehhabi Destanı", Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi.

Hâzâ Destân-ı İbrâhîm Edhem

Yine geldi gönlüme bir söz dahu
Söyleyim diñler iseñ ey ahî

Allah adıyla söze girelüm
Hem Muhammed'e salavat virelüm

Bir hikâyet ideyim ol mu'teber
Mu'teberdür mu'teber ol mu'teber

Horasanda bir pâdişâh var idi
Hükm-i şarkdan ol müştâk idi

Adı anıñ İbrâhim Edhem idi
Horasanda ol mâlik sultân idi

İdelüm anıñ neyleyüp netdügini
Horasandan Mekkeye gitdügini

İşit imdi Hak Ta'âlâ ne 'ibret eyledi
Âhir pâdişâhlığın terk eyledi

Taht üze<re> bir gice yatmışıdı
Harîr atlaz döşege yatmışıdı

Çün sabâh uyandı uykudan
Hatuna didi kim senüñle hemân

Cennetiñ köşki üzere birbirimüz
Nolayıdı cemî' olayduk ikimüz

Böyle dirken gördi kim bir kişi
Sarây üzre girmekdir anıñ işi

İbrâhîm Edhem çağırur aña ne kişi
Gece ile eyleyesiñ bu işi

Kişi eydür ben seniñ deveciñem
Deve yitürdüm ben anı isterem

İbrâhîm Edhem bu sözi diñledi
Kazaba geldi katıca söyledi

Deli şaşkun miskin ey kişi
Sarây üzerinde nedür deveniñ işi

Pâdişâh tahtına deve çıkar mı
İzi sıra issi gelüp bakar mı

Saňa şimdi virürem bir deve
Alup anı gidesiñ ive ive

Kişi eydür pâdişâhım diyüben yatasın
Harîr atlaz döşekle hem yatasın

Bu fânî dünyâda cennet mi olur
Cenneti isteyen burada mı olur **(8/a)**

Rızâullah bulunmaz böylelikle
Dâimâ nefse arzusın virmekle

Deli şaşkun bellüdir bilmez misin
Kendü özüñe bir nazar kılmaz mısıñ

Ha benüm bunda deve istedüğüm
Ha seniñ Tañrıya kul olduguñ

Şimdi seni deve deyü yederem

Tâcı tahtı başıñla dar iderem

Deveci degil imiş gör bu 'ibreti

Gâib oldı söyleyüp bu hikmeti

Kalkuban İbrâhîm Edhem oradan

Mecnûn olayazdı işbu gaykudan

İbret aldı anıñ yüzi gülmedi

Kaldı hayretde nidesin bilmedi

Üç güne degin ta'âm yimedi

Bu düşü kimseye dimedi

Melûl olduğunu anuñ bildiler

Kavm kabîle aña cümle geldiler

Didiler iy şâhımız noldu saña

Bu melûluñdan haber virgil baña

Pâdişâh anlara hîç söylemedi

Ol hâli kimseye şerh eylemedi

Kapucılar saf saf durmuşıdı
Taht üzerinde kendü oturmuş idi

İşit imdi hâl noldı meger
Karşudan kopdı bir heybetlü er

Geldi pâdişâh katına ol gezer
Korkusu yok kimseden itmez hazer

Kapucılar ne kişidür bilmedi
Hiç birisi nutka kâdîr olmadı

Togrulup gitdi hemândem sarâya
Kimse mâni' olmadı ol araya

İçeri girdi şah virdi selâm
Söyleyiserdür bir 'ibret kelâm

Didi kim ben kervâncıyam gelürem
İşbu sarâya konmak dilerem

Pâdişâh eydür kervân sarâyı degil bu sarây
Pâdişâh sarâyına kervân mı konar

İbrâhîm Edhem didikim yâ recûl
Ne sebebe gelmez bu hacîl **(8/b)**

Hâliñi arz eyle bize
Bilelüm işiniz ne ise

Kervânımız vardur gelse gerek
Bu sarâyâ konsa bu gece gerek

Ben gelmişem konukcı olmaga
Yataçak yerleri hâzır kılmaga

İşbu taht üzere karâr idevüz
Tañla yatup irte yine gidevüz

Ey kişi var benden kıl canıñı
Yıkdur bir âhir sarâyâ kervânıñı

Pâdişâh tahtına kervân konar mı
Hem icâzetsiz gelüp iner mi

Oña didi deli sensin ey ahî
Bu sarâyı benüm dirsîñ sen dahı

Senden evvel bu sarây kimiñ idi
Pâdişâh didi kim atamıñ idi

Didi atañdan evvel kimiñ idi
Pâdişâh eydür atamdan evvel dedemiñ idi

Dedeñden evvel kimiñ idi ey şâh
Filân oğlu filanıñdur didi pâdişâh

Bir iki kaç akrabâ sordı hemân
İbrâhîm Edhem anı kıldı beyân

Bu kez etdi anlara kancaruya gitdiler
Bu sarâyı hep saña hîbâ itdiler

Pâdişâh didi anlara hep geldiler
Hep ecel câmın içüp öldiler

Didi hani şol demin söyledüğüñ
Bu kervân sarâyı degil didigüñ

Bu sarây kervân sarâyıdur bilesin
Durmayup ahret azığın kılasın

Fânidür göñlüñü virme buña
Hep gelenler gitdi nevbet geldi saña

Çün ki ol gelenler geçdiler
Bir bir ardınca konup göçdiler

Ol kişi eydür bâkî fenâyâ satmayasın
Dünyâ için âhiretiñ yıkmayasın

Fânidür hîç kimse bulmadı vefâ
Sen de geçesin yere kılmagıl cefâ

‘Ârif oldı kişi geldi nireden
Böyle diyüp gâib oldı aradan (9/a)

Ol gelen kervâncı degil bir nâs idi
Şol ne idi kim Hızır İlyâs idi

Ol gelüp sebep oldı hem gitmege
İbrâhîm Edhem işâret itmege

Söyledi aña nice 'ibret kelâm
Gâib oldı aradan hemân

Anı görüp İbrâhîmüñ tâkatı
Zâid oldı derdi dahı katı

Ol gice kim görmüşdi kıssai
Deveciden almış idi hassai

Uş anıñ gaykusın çeker iken
Ne hayâldür işbu hayâl dir iken

Hızırıñ derdiyle artdı dahı
Artuk oldı ol şâha bu dert dahı

Pâdişâhuñ hîç mecâli kalmadı
Kaldı hayretde nidecegin bilmedi

Nutkı tutuldu söylemez dili
İRmez oldu nesneye dahı eli

Sen bilürsin hâlimiz yâ Rabbenâ
Deyü bu seni agladı ol yana yana

Uyku uyumaz gice gündüz ne
Bu hâl ile ıradı dünü güne

İrtesi gün etdi ol hâdimlere
At eyerleñ binelüm dir anlara

Varuban taglarda şikâr eyleyelüm
Sahrâlarda göñlümüz egleyelüm

Cümle 'asker binüp anda varalum
Bu hâlimiz neye varur görelüm

Pâdişâhuñ emrini hep bildiler
Atını tonunu cüle hâzır kıldılar

Çıkdı 'asker yazuya sahraya
Aluban gitdi yüce tag üstüne

Diñle hâli noldı Edhemiñ
Yok idi 'a<k>lı başında anıñ

Harbisinden ayırdı düşdi pâdişâh
Neriye gitdügini bilmedi ol şâh

Tutdı bir tag üstüne togrı gitdi
Girdi Edhem kulagına bir nidâ

Meşgûl olup gitdi hâline
Ol nidâyı koymadı kulagına

Yine etdiler aña nidâ-yı hoş
İbrâhîm Edhem aña durdı gûş **(9/b)**

Soñ üzde?? Didiler intebe??
İntebe dir intebe kıl intebe

Ya'nî uyanmazdan evvel uyana
İbrâhîm Edhem işbu sözi diñleye

Yine dert üzre dert kamu oldu
Kalmadı sabrı tükendi tâkatı

Yine kanlu yaşlar endi gözlere
Didi evc oldu bu hikmet bizlere

Pâdişâh işbunu böyle diyicek
Çıka geldi nâgehân bir **geyicek**

Ol geyige meşgûl oldu pâdişâh
Atı bıraktı anıñ ardınca ol şâh

Sürdi anı kogdı kûhî üstüne
Süngü ile anı yıkmak kasdına

At önünde geyicek oldu fakîr
Kaça kaça geyicek oldu fakîr

Câncugazı incünüp gör neyledi
Hak fasîh dil virdi geyik söyledi

Durdı etdi ol hudâ-yı halkına
Dahı didi vay hudâ emr ü a<y>etine

Yani benim için mi halk ol şâh
Emr olundu mı ben saña ya pa<di>şâh

Pes benim için mi yaratdı Hak seni
Saña neyledüm ki kovasın beni

Bir yiyecek bulamadıñ kaldıñ mı ac
Yâ benim etime oldıñ mı muhtâc

Göke tutdı yüzünü geyik hemân
Didi bu şâhuñ elinden elâmân

Tâcı tahtı koyup bindi atına
Tama' itdi bu bir lokmâ etime

İşbu mecâlim kalmadı nideyim ah
İşbu zâlimden kurtar beni yâ ilâh

İşidüp anı Edhem oldu kadîd
Aradan geyicek oldu nâbedîd

Düşdi atdan pâdişâh gör 'ibreti
Yine bîhûş olup gördi hikmeti

Atı ev yolu tutup gitdi eve
Vardı tahtın önüne ive ive

Gördiler hep ol atnı geldüğünü
Bilmediler pâdişâh nolduğunu

Kavm kabîle hep ağlaştılar (ağştaldılar)?
Kulları câriyesi hep ağlaştılar (ağştaldılar)? (10/a)

Bize olan hîç kimseye olmadı
Atı geldi ol şâhımız gelmedi

Yüz urup hep hâkipây etdiler
Yakaların tutup yâcek? etdiler

Yine girü söz başına geledüm
Pâdişâhın noldı hâlin bilelüm

Ol geyik sözün eşitmiş idi
At üzerinden yere düşmüş idi

Düşdi atdan bak felegiñ işine
Bir zamândan 'aklı geldi başına

Kalkdı yerinden atını bulmadı
Kancaruya gitdüğini 'âlem bilmedi

Bir kezin göksin dögüp ah eyledi
Bir yabana togrı etdi 'azm-i râh

Ol nasûh tevbesi dilde kalmadı
'Âlemi gezdi derdine dermân bulmadı

Şol kadar kim agladı çıkdı üni
Göz yaşı ısladı esbâbını

Gitdügi yolda vardı bir çobân
Bir keçeden külâh başında var idi hemân

Sahrâlarda müdâm güder koyun
Pâdişâhuñ emrine virmiş boyun

Pâdişâh didi ey kul
Bir sözüm var eylesin sen kabûl

Şol kumaş gördüñ mi virem saña
Ol geyigi bağışlagıl sen baña

Kavugum sarıgım virem saña
Ol geyicekden takya virgil baña

Sanâ virem cümlesin esbâbımıñ
Keçeleriñ giyem esbâbımıñ cümlesiniñ

Tîz ol bu işe evişelüm
Seniñ ile tonumuz deñişelüm

Çoban eydür ben seniñ karavaşıñ
Bitürem dâima becid işiñ

Pâdişâhım ben saña ne ideyim
Seniñ esbâbıñı niçe giyeyim

Ben bîçâre kuluñum ey şâh
Sen bir 'âlem üzre olan pâdişâh

Bu koyunlar dahi seniñ zâ hi ar??
Esbâbıñı giymeye iderem hezâr ar

Pâdişâh eydür sözüm eyleme yâd
Seni şimdi girü eyledim âzâd **(10/b)**

Bu tavarıñ cümlesin sağışladum
Kamusını hep saña bağışladum

Şol libâs kaftanlarımı giyesin
Beni hîç kimseye dimeyesin

Soyunup çözdü şaha donları
Gök ehli teferrüc kıldı anları

Bakdılar pâdişâhıñ işine
Keçe takya geymiş idi başına

Pâdişâhıñ atlazını geydi çoban
Kepenegi şâh virdi ey cân

Ol iş için ikisi üşdiler
Birbiriyle libâsların deñişdiler

Gök melekleri anı hep gördiler
Bu işle cümle ta'accüb kıldılar

Gör İbrâhîm Edhem neyledi
Fânisini bâkiye tebdîl eyledi

Dünyânıñ hîle tonun çıkardı ol
Âhiret hil'ati kıldı kabûl

Döndi İbrâhîm Edhem didi ey çoban
Kimseye dime beni zinhâr ey cân

Çobân eydür kanda gitdi bilmem
Seni soydum? haberiñi virmem

Sen de beni kimseye dimeyesin
Başumızı kavkaya salmayasın

Çobân ile sözi etdiler tamâm
Togrulup bir bu yola gitdi vesselâm

Yine geledüm sözüñ mukabilesine
İbrâhîmiñ münâdi ehline

Gitdügi vakt bir oğlu var idi
İki aylık anasına yâr idi

Aña hizmet iderdi anası
Dir idi hem atanıñ bir dânesi

İbrâhîm Edhem için aglardı
Anıñ ile göñlüni egler idi

Oğluna meşgûl idi dâim her an
İrdi birkaç yaşına ol otur çün

Yigit oldı atasınıñ bahtına
Çıkdı oturdu atasınıñ tahtına

Dâimâ dir idi anasına sözi
Tañrı atasız mı yaratdı bizi

İlleriñ atası var bilmez misin

Kancaruya gitdüğini hîç bilmez misin

Tâcî tahtı ıssuz itmiş neyelerem

Ben yetimi öksüz itmiş neyelerem (11/a)

Anası eydür ey yigitlerimdi

Yine bu gün tâzelediñ derdi

Anı gördüm bir gün bindi atına

Çerisini cem' eyledi katına

Çıkdı şol tag üstüne ava

Ol vakitden beri gelmedi eve

Ol vakitden berü yasin çekerem

Ne bilürsin ben de öyle bilürem

Soñra atı geldi kendi gelmedi

Kancaru gitdüğini 'âlem bilmedi

Diñledi anasınıñ sözün pehlivân

Anasıçün agladı ol zamân

İşit imdi yigit anda neyledi
Niçe yıl anda hükûmet eyledi

On sekiz yaşına girdi pehlivân
Misli yok idi 'âlemde ol zamân

İllâ yok İbrâhîm Edhem neyledi
On sekiz yıl ol gâib gideli

On sekiz yıldan soñra söz uci
Çıka geldi ogluna bir mücdeci

Etdi saña bir sözüm var ey şâh
Baña ne hil'at idersin pâdişâh

Yüz sürüp devletiñe gelmişem
Mekke şehrinde atañı görmüşem

Arkasıyla tagdan odun çeker
İletüp Mekke şehrinde satar

Mâlî mülki terk idüp çeker eza
Anda dervişlere olmuş kethüdâ

Çün işitdi yigit anda bu sözi
Yaşıla toldı anda iki gözi

Ol gelen kişiye ... söyledi
Lutf idüp aña hil'at eyledi

Döndi çerisine didi geliñüz
Atı tonı cümle hâzır kılıñuz

Mekke şehrine varuban gidelüm
Dertlü anamıñ yüzini görelüm **(11/b)**

Çerisi pâdişâhuñ emrini bildiler
Atı tonı cümle hâzır kıldılar

Cümle 'asker bilesince turdılar
Anda tâcir sûretine girdiler

Pâdişâhuñ atını çekdiler ey cân
Öñce bindi ata ol nevcivân

Degme sultânda yogıdı dakımı
Hakka ısmarlayup gitdi ayaklımı?

Yigidi gören gözden sakınur
Anı gören sohbeta ulaşur

Geydi egnine harîr atlâz kumaş
Anı gören 'aklı olur fâş

Rûhları gül hem hilâl kaşı
Çeri ne olmuş bezirgân başı

Oglunıñ derdine düşdi anası
Dirdi hem ananıñ bir dânesi

Tâzelendi yine bağrımuñ başı
Yine akıtdıñ gözlerimden kanlu yaşı

Sen gidince ben fakîri nidesin
Bu garîbi kande koyup gidesin

Hasret-i atañ içün aglar idüm
Seniñ ile gönlümi egler idüm

Bu kez iki dert için ağlayım
Kimiñ ile göñlüm egleyim

Gördi anası zârını pehlivân
Endi atdan kucandı hemân

Anacugum ben Mekkeye varayum
Atamıñ hâlini bir kezin göreyüm

Aglama sen ben tez gelürem
Atamı alup tezrek gelürem

Varuben saña getürem merdiñi
Giderürem göñliñdeki derdiñi

Anası dir elümden alduram seni
Korkaram ki derde koyasın beni

Yüregimde bir acı var bilürem
Korkaram ki saña hasret kaluram

Bes anası oğlu ile sarmaşdılar
Nevh? kılup ağlaşdılar(ağşaldılar)? ikisi (12/a)

Yalñuz koyup gitdi seni
Anası göndürdi ol bir dânesini

Çekdi gafle develerin hemân
Mekkeye yönelüp oldı revân

Gitdi bezirgân başı hacc kasdına
Hac degil meger 'âşık Hak dostuna

Gece gündüz turmayup gitdiler
Ka'beye günlerde bir gün yetdiler

Yigit anda katlanup yol kahrına
İrişüp girdi Mekke şehrine

Tolaşuben geldi Ka'be dâr(d)ına
Varuben indi Mekke bâzârına

Mekke ehli gördiler bu 'askeri
'Acabâ kaldılar hemândem her biri

Tebdîl oldu pâdişâh çünkü güzâr (gezer)
Şehri Mekkei cümle arar

Gördi anda bir bölük dervişleri
Diñle imdi anda olan işleri

Sordı siziñ içiñüzde var mıdur
Horâsandan bir kişi hem var mıdur

Adı anuñ İbrâhîm Edhem idi
Horâsanda ol melik sultân idi

Haber aldım size olmuş kethüdâ
Anıñ için mücdeci geldi bize

Çünkü dervîşler işitdi bu sözi
Didiler bunda vardur bir kişi

Şimdi ip aldı ve balta biline
Oduna gitdi şol sahrâ eline

Dâimâ ol taga oduna varur
Şu depeden aşuban şimdi gelür

Yigit anlardan işitdi bu sözi
Kanlu yaş ile toldı iki gözi

Ol Harâmdan agrayup taşra çıkar
Gelecegi depeye togrı bakar

Sanki gözledi depeyi pehlivân
Ol depeden bir kişi aşdı hemân

Sırtına yüklenmiş odun bir nice
Gelür idi ak sakallı bir koca

Koluna takmış odunuñ ipini
Biline sokmuş baltanıñ sapını

Ol mübârek bili bükülmüş dahı
Karnı sırtına yapışmış ey ahi

Gül yañakları solmuş nâz ile
Sraruban beñzi dönmüş kâzele (12/b)

Eski tonı egninde hem yalın ayak
Ol şahâne kad kâmet iki şak

‘İşâ abdesti ile on sekiz sene
Uyumayup sabâh kıldı yine

Uyku derdinden şeker oldu cemâli
Olmuşdı yañağı zer misâli

Bunca yılı toyunca taâm yimedi
Uyku için hîç yire baş koymadı

Ol yigit gördi atası hâlini
Bir zamân öpmedi varup elini

Didi yıksun arkasından odunu
Varup andan soñra öpem elini

Ol odun murâd hem geldi uş
Mekke bâzârı içinde saldı hoş

Çagırup didi bu helâl odunu
Helâl akçaya alan var mı anı

Bir kişi geldi bazâr itdi bütün
Akçanıñ dördini virüp aldı satun

Edhem odun akçasın aldı ey cân
Viridi dört akçalık ekmege hemân

Ekmegi getürdi şol miskînlere
Nısfını kıldı tasadduk anlara

Dahı nısfını kendi aldı ey cân
Gitdi şol dervişler yanına hemân

Anlara ol yigit sormuş idi
Anlar aña haberin virmiş idi

Geldi İbrâhîm Edhem çün hâneye
Geçüp oturdı hem seccâdeye

İşit imdi yigit anda neyledi
Gezdi ardınca anı seyrân eyledi

İbrâhîmiñ oğlı idi emânet hânesini
İşit neyleye bir dânesini

Atasınıñ hâlini gördi pehlivân
Bir yasaya? Başladı ol civân

Tâcı tahtı Horasanda
Malı mülki koyup anda
On sekiz yıl gelüp bunda
Odun çeken babacugum

Hakkıñ 'ibretine bakup
Anamı hasrete yakup
Kolcugazına ip dakup
Eyzan (13/a)

Beni iki aylıcak koyup
Kalkup ava gitdim diyüp
Gelüp dervîş tonun giyüp
Eyzan

Anamın hasretine bak
Seniñ için kılur firâk

Gelüp bunda yalın ayak
Odun çeken babacugum

Çıkup Mekkeniñ eline
'Asâsın almış eline
Sokup baltasın beline
Eyzan

Mâlı mülki terk eyleyüp
Beni öksüz yetim koyup
Hak emrin<e> boyun virüp
Eyzan

Hakkiñ 'ibretini görüp
Kalkup anda yola girüp
Hak emrine mutî' olup
Eyzan

Seni alsam eve varsam
El kavuşdurup dîvân dursam
Kademiñe yüzüm sürsem
Eyzan

Söyledi bu fira'î? pehlivân
Atasına yollanup oldu revân

İmdi varuban elini öpeyim
Ata hakkın yerine getüreyim

İletem anı anamıñ bahtına
Çıkarayım gine kendü tahtına

Böyle diyüp atasına saldı hoş
Atasınıñ gözi oldu aña duş

Gördi Edhem karşusunda bir yigit
Çıka geldi ol aradan key işit

Bir sürûrlık geldi Edhem gönlüne
Görmemişdür böyle yigit 'ömründe

Kendi oğlu olduğın bildi ey cân
Göge tutdı yüzini hemân **(13/b)**
Bu dertlü bagrım delmeseñ
Eyzan

Seni evde durur dirdim
Tahtımda oturur dirdim
Murâdımı bilür dirdim
Eyzan

Bülbülüm güllere virdim
Emegim ellere virdim
Esbâbıñ kullara virdim
Eyzan

Tahtıñda iller otursın
Hasretiñ dile getürsın
Anañ 'aklını yitürsın
Eyzan

Bir nazar kıl bu felegiñ işine
Ne getürür Âdem oğlı başına

Beni Mecnûn gibi buldıñ
Hakîkat neyidi bildiñ
Tahtında oturayidiñ
Eyzan

'Askeriñ seni tek itsiñ
Vâlideñe haber gitsiñ
Kâbîleñ de yasıñ çeksiñ
Eyzan

Uzun 'ömriñ soñu nola
Yine âhir ölüm ola
Gidemediñ girü yola
Eyzan

Vatan dut Ka'bedârına
İrişdüre dîdârına
'Adn-ı uçmak firdevsine
Eyzan

Söyledügi söze olmaz tamâm
Biz burada tamâm itdük vesselâm¹⁷ (14/a)

---

¹⁷ Bu destan 228 beyit ve 16 dörtlükten meydana gelmektedir. Dörtlükler daha çok son kısımdadır.

'Âşık Karacaoglan

Sabâhdan ugradım ben bir güzele
Güzel aglatmadı güldürdi beni
Umar idim senden ben bu keremi
Ak göksin üstüne kondurdi beni

Bir güzel görmüşüm güneşden arı
Taramış zülfünü virmiş kemâli
Yâriñ leblerinde zezem puñarı
Viridi agzıma kandurdi beni

Şunda bir yosmanıñ mübtelâsıyım
Üç gün 'âkıllı beş gün deliyim
Yâriñ bağçasında konca gülüyüm
Sokdı yanagına soldurdi beni

Dosdun bağçasında bülbül ötmeye
Yönü döndermiş koyup gitmeye
Taramış zülfünü nâzı satmaya
Sarıldı boynuma döndürdi beni

Karacaoglan dir ki ben de biridim
Yâriñ kapusunda sefil kuludım
Sahrada açılmış gonca gülüdim
Sokdı yanagına soldurdı beni¹⁸ **(14/b)**

---

¹⁸ Cunbur, s. 179; Sakaoğlu, s. 459; Öztelli, s. 103-104.

'Âşık 'Ömer

Ey göñül Hakka 'ibâdet kıl mübârek cum'a gün
Zikr eyle kalbiñ pasını sil mübârek cum'a gün
Vir salavât Muhammed Mustafâ'nuñ rûhuna
Nice biñ Ka'be savâbın bul eyzan

'Âşık-ı sâdık olanlar terk ider olmaz işi
Mü'min ol ki cihânda ras gelür anıñ işi
Hudâ böyle emr eylemiş hayr ? eylesiñ işi
Bir savab on yazılır bil eyzan

Virilür ezânlar cem' olur bay gedâ
Okunur minberde hutbe <rûh alur andan gıdâ>
Olsa deryâca günâh 'af ider bârî Hudâ
Bir kez hakkı zikr idüp dil eyzan

Dir ki 'Ömer el bağlayup geçer mihrâb imâm
Kuşadur <e>trâfı cümle melekler tamâm
Merhamet deryâsına gark olmak için hâs 'âm
Açılır gâh-ı Hakka ol eyzan ¹⁹ 15/a)

---

¹⁹ Ergun, s.306-7. Beş dörtlüktür. Yukarıdaki şiirde mevcut olmayan dörtlük "Çünkü bize emrolunmuş kılarız beş vakt namaz" mısraıyla başlamaktadır. Elçin, Aşık Ömer, s.88. (Bu ikisi aynıdır).

‘Âşık ‘Ömer

Ala gözlerini sevdüğüm dilber
Gel beni ağlatma eller içinde
Kande görelî Mecnûn<a> döndim
Selviye beñzetdim dallar içinde

Yüce tağlar başı dâ'im karm'ola
Yâr sevmeyen yigit 'acep varm'ola
Benim yârim gibi güzel varm'ola
Hakkıñ yaratduğı kullar içinde

Benim sevdüceğim tatlu dillüdür
Ya nice sevmeyim ince bellüdür
Dostâne seven yigit neden bellüdür
Melûl mahzûn gezer eller içinde

‘Âşık ‘Ömer dir ki yârime varsam
Çifte beñler ile yüzünü görsem
Râkûbuñ öldüğü günleri görsem
Salnup giderken sallar içinde²⁰

---

²⁰ Elçin, *Gevherî Divânı*, s. 44-45'te bu redif ve kafiye üç ayrı koşma mevcuttur. *Cunbur*, s.20, 206; *Öztelli*, s.67-68.

Gevherî

Gûş eyle hâlimi îfâd<e> eyleyim
Hîç bundan ziyâde ah <u> zâr olmaz
Gel sözümi diñle hûblarıñ şâhı
'Âşıkın ağıladan berhüdâr olmaz (15/b)

Elem çekme gönül böyle kalınmaz
Tek serim sag olsun yâr mı bulunmaz
Kapuda ku<l> oldum kadrim bil<in>mez
Kadrim bilinmeyen yerde nem kaldı

Felek benden beter etsün hâlini
Şimdi yâriñ kuçar ince belini
Bülbül gibi hâre ugratdım göksümi?
Figânım arturdım derde nem kaldı

Ziyâde Mecnûnam severim cândan
Sevdiğim ferâgat geldi benden
Gözlerim yaşıla toldı tam gamdan
Çıkayım gideyim şunda nem kaldı²¹

---

²¹ Elçin, *Gevherî Divanı*, s.443-444; *Cunbur*, s. 320 (...ar olmaz), Elçin, s.82-83; *Cunbur*, s.210 (...nem kaldı); *Sakaoğlu*, s. 416. (Kafiye ve redifine göre burada iki ayrı şiir olduğu anlaşılıyor, aradan bir sayfa kopmuş olabilir.)

Maniler

Irmagıñ ara yeri

Sızılar yara yeri

Cennet köşküne beñzer

Memende ara yeri

Erüküñ göceleri

Göñlümüñ yüceleri

Yârimi baña viriñ

Cum'a geceleri

Türki

Varıñ söyleñ şu karşuki dilbere

Dilber ak kolların salıp durmasıñ

Ben dilber sevmeden doydum usandım

Gizlü gizlü selâmlarıñ gelüp durmasıñ (16/a)

Dilber seniñ ile bakça dutalım

Meyvâsın yiyelim gülün satalım

Seniñ ile bir gece sarılalım yatalım

Hasret kıyâmete kalıp durmasın

Dilber ört kollariñ düşmânlar bakıyor
Firâkiñ ataşı canlar yakıyor
Memeleriñ turuç olmuş kokuyor
Kız ört memeleriñ kokup durmasıñ

Seniñ ile vardur kavlim bazarım
Ak göbek altında kaldı nazarım
Yol üstüne kazmañ benim mezarım
Yar gelüp geçdikçe boynın egip durmasıñ²²

---

²² Cunbur, s.57; Sakaoğlu, s. 540; Öztelli, s. 177.

Türki Karacaoglan

O yare söylen de amân eylesiñ
Kaşlarını egsiñ kemân eylesiñ
Çok duz etmek yedük helâl eylesiñ
Dünyâlar durdukça dursuñ sevdüğüm(16/b)

O yâre söyleñ de gelsiñ buraya
Tâze melhem etsiñ sarsıñ yaraya
Taglar engel olmuş girmiş araya
Tagları dolaşsıñ gelsiñ sevdüğüm

Yâriñ bakçasında güller açılır
Tabutum yapılır kefenim biçilür
Namâzım kılunur du'âm olunur
Elini yüzüne sürsiñ sevdüğüm

Karacaoglan dir ki yakup yandırma
Yanmış ataşlarım söyündürme
Ben ölürken sen Azrâil göndürme
Yârab cânımı alsıñ sevdüğüm (17/a)

Âşık Ömer

Sevdüğüm göster cemâliñ aya minnet olmasun
Yüz süreyim dergâhuña baya minnet olmasun
Cümleniñ mâ'bûdı sensin yâ ilâhî zülcelâl
Yâ ilâhî vir murâdım baya minnet olmasun

Hakikat baht bir deryâyâ talmışım

Kamlık Karyesi'niñ matlûbât defterin beyân ider

İşbu? **biñ ikiyüz tokuz** senesinde Kaklık Karyesi'niñ matlûbât defterin
beyân ider

Derkâr olan bir kıt'a tezkire kıt'a kıt'a

Selim Aga Osmân Aga .... Zamaratlı??? Mehmed

Selim Aga 'Osmân

Meden?? oğlu Mahmûd Çavuş Meden?? oğlu Mahmûd Çavuş
'Ali Fakı oğlu Osmân Bazlamacı oğlu 'Ali

Kahveci Hüseyin Gül? kızı? Deli Osman

Selim 500

Sürükeseli Kara budak oğlu Ali

Tekeli oğlu Süleymân (17/b)

Kara gözli yavrum ben gider oldum
Sakınup zülfüñi yoldurmayı gör
Aglama sevdüğüm gene gelürüm
Hasretimle 'aklıñ aldırmaı gör

Sen benim açılmış gonca gülümsiñ
Gündüz hayâlimde gice mahremsiñ
Sag olup gelürsem gine benimsiñ
Gülüñe yâd bülbül kondurmayı gör

A'lâ gözli yavrum baña yanup da
Geleni geçeni beni sanup da
Aglayı aglayı kahîrlenüp de
Gül beñziñ soldurmayı gör

Sail oğlı eydür sakın açılma
Hata idüp dilden bir söz kaçurma
Engeliñ yanında göksüñ geçürme
Düşmânı kendüñe güldürmeyi gör²³

---

²³ Elçin, Gevherî Divanı, s.377.

Mani

Kaşlarıñ yayım olsun
Hulkuñ milayim olsun
Iraklık zarâr etmez
İkrârıñ kayım olsun

Karşuda Kürt evleri
Yayılr develeri
Oturmuş nakış işler
Terlemiş memeleri

Kal'a kal'aya karşı
Kal'anıñ dibi çarşu
Yavrum bir şeftali vir
Dosta düşmâna karşı

Kal'anıñ ardı bayır
Güli tikenden ayır
Yavrum bir şeftali vir
Hem sevâptır hem hayır

Kerkidiñ ardı bağlar
Selâm göndürsem aglar
Selâm yürek sovutmaz
Belgüzâr gönül egler

Ay dogar sini gibi
Yâr dogar selvi gibi
Ben yâriñ kokusun aldım
Erzurum gülü gibi

(Sayfa altı)

Ay dogar aşmak ister
Bal dudak yaşmak ister
Şu benim câhil gönlüm
Yâre kavuşmak ister

Ay dogar ay aşığı
Elinde bal kaşığı
Gene nerden geliyoñ
Mahleniñ yakuşığı

Kavakda dal titirer
Tabakda bal titirer
Ben bugün yâri gördüm
Cesetde cân titirer

Penceresi sundurma
Yönüñ öte dördürme
İşde geldim kapuña
Beni mahsun göndürme

(Sayfanın sol tarafı)

Karîbim yokdur arkam
Kanadım yok ki kalkam
Çıkam yüce dağlara
Sulaya dogru bakam

Merdivenden insene
Yönüñ beri dönsene
Koynuñdaki memeleriñ
Birin baña virsene

'Âdilim der yaş nâne
Kuru nâne yaş nane
Al sevdâñı başımdan
Ölüyüm yane yane

Kar yağar erir m'ola
Giden yâr gelür m'ola
Murâd virici mevlâm
Murâdım virür m'ola

Kar yağar irgün irgün
Giden yâr gelür bir gün
Murâd virici Mevlâm
Murâdım virür bir gün

Pakla ekdim evlek evlek
Dadandı karga leglek
Kışı böyle kışladuk
Yazın ayırdı felek **(18/a)**

Çünkü togduñ anadan ölmeye şübheñ mi var
Bu gün etdiklerin yarın bulmaya şübheñ mi var
Âleme pâdişâh olsañ musallâdır mekânıñ
Derilüp halk namâzıñ kılmaya şübheñ mi var

Gün bu gün sa'at bu sa'at 'ömrümüz geçmekdedür
Buña yalancı dünyâ dirler konanlar göçmekdedür
Cân kuşu kanad urup Kafdan uçmaktadır
Evvel türâb âhir türâb yatmaga şübheñ mi var

Ah idüp aglarım gözüm toldı yaşıla
Mevlâm birliğin bildürmiş dört kitâbıla
Yeşil sancak altında filcümle ashâbıla
Dirilüp mahşer yerine varmaga şübheñ mi var

Kâtibî dir 'ârif iseñ kulak vir diñle sözümüz
Yâ ilâhî saña sığındük dergâ(hına) dutdük yüzümüz
Kâf dağı kadar günâhımız olsa cennet-i a'lâ yirimüz
Cümle melekler şâh-ı rızvân görmeye şübhen mi var
(Temmet 1225) (M. 1810)

Mani

Aradilde?? Gülise

Sevdim seni neyise??

O gür ki cân koydum??

Öldürürler kimise

Az? dilinde ortası

Bu gün ipek? haftası

Yavrum bir şeftali vir

Elimdedür baftası **(18/b)**

(Sayfanın sağ ve solundaki mühür: Seyyid Ali bin Mustafâ)

Gevherî

Kime dâd eylesem seniñ eliñden
Hercâiler yârisiñ Hakdan bulasıñ
Bir merhabâ gelmez oldı diliñden
Dâim cefâgersiñ Hakdan bulasıñ

Sitem hançeri bagrımı deldi
Bu deli gönül seni nerde buldı
Etdüğüm var imiş yoluma geldi
Katı agyâr imiş Hakdan bulasıñ

Seniñ ben böyle oldığıñ bilmezdim
Hançer ile bagrımı delmezdim
Sebep Allahdan ben 'âşık olmazdım
Dâim cefâkârsıñ Hakdan bulasıñ

Gevherî dir şimdi kıydıñ özüme
Ne güzel göründüñ benim gözüme
'Adûlarıñ uyma yalan sözüne
Ya niçün uyarsıñ Hakdan bulasıñ²⁴

---

²⁴ Elçin, *Gevherî Divanı*, s. 245.

Sîneyaroglu

Bir gün benim yârelerim sararsıñ
Derde dermân olur mısıñ ne dirsıñ
Mahşer günü olur dîvân olunca
Cevâb virebilür misiñ ne dirsıñ

Fânidür bu dünyâ fânî didiler
Yar ile siyâsetiñ günü didiler
Derdimiñ tabîbi seni didiler
Derde dermân olur mısıñ ne dirsıñ

Sunam sokaklarıñ her dem beklerim
Muhabbetiñ cânı dilden saklarım
Mecnûnunam bîkâr yaşıma beklerim
Leylâm gene görür misiñ ne dirsıñ

Mansûr kendin itdi Nesimi tagı
Ferhâd Şîrîn için deldi tagı
Çok eglenmez geçer hûbluguñ çağı
Böyle mahbûb kalur mısıñ ne dirsıñ

Sîneyaroglı yaylalarım yaylasam
'Arzihâl eyleyüp dostum söylesem
'Abd-i şâkir olup hıdmet eylesem
Kula sultân olur mısıñ ne dirsıñ **(19/a)**²⁵

---

²⁵ Elçin, s. 266. (Bu şiirdeki bu şiirdeki 3. Dörtlük Elçin'de yoktur.)

Kul Mustafa

Çünkü güzel baña meylîñ yogidi
Ezelden ikrârlık virmeye idiñ
Muhabbetdir dilberleriñ nişânı
Urgun urgun bakup gülmeye idiñ

Yavru seniñ ile yiyüp içdüğüm
Çizüp dügmeleriñ göksüñ açdugum
Dahı fâide etmez benden kaçduguñ
Soyunup koynuma girmeye idiñ

Dost perçemleriñ dökülmüş arada
Sen ugratdıñ zâlim beni bu derde
Ben kendü hâlimde gezdüğüm yerde
Belgüzârîñ baña virmeye idiñ

Kul Mustafâ eydür cânıma kasdıñ
Eziyyetler etme gül yüzlü dostum
Ben seni severim incinme dostum
İncinürseñ güzel olmaya idiñ²⁶

---

²⁶ Cunbur, s. 81; Sakaoğlu,

(Sağ tarafta bir beyit:)

Ne 'aklım var ne tedbîrim ne fikrim

Tevekkeltü 'alallâh oldı zikrim)

Nazîfî

Kim öğretti saña böyle edebi
Mest ider 'âşıkı diliñ sevdigüm
Boyuñ selvi gibi irmiş kemâle
Had<de>den çekilmiş beliñ sevdigüm

Amân baña emdür sükker tudagiñ
Gitmeyem kapuñdan olam çıragiñ
Dilerim safâ itsiñ belki yanagiñ
Bahâra açılıñ güliñ sevdigüm

Ben saña 'âkıbet vâsıl olurum
Ölmezsem de terk-i diyâr kılurum
Yüzüñe baktıkça ferah olurum
Anıñ için beklerim yoluñ sevdigüm

Yoluña koymuşum cânile teni
'Azîz başıñ için aglatma beni
İzin vir efendim medh idem seni
Bu 'âşık Nazîfî kuluñ sevdigüm (19/b)²⁷

---

²⁷ Elçin, s. 201; Cunbur, s. 85; Sakaoğlu, s. 494; Öztelli, s. 137 (İlk iki dörtlük).

‘İrfânî

Yürü seniñ ile bâde içelim
Bugün zevkı sefâsıdır göñlümiñ
Didim hercâilden? imçek?? çekmedi
Degme çeksiñ cezâsıdır göñlümiñ

Gine sevdalar aldı yanımı
Yâre kurbân didim şirin cânımı
Öldürseñ de soran yokdur kanımı
Kendi hüsni rızâsıdır göñlümiñ

Baňa vazgel didiler lebi mercândan
Ben anı sevmişim sıdkile cândan
Ölürüm vazgelmem şevk-ı cihândan
Böyle ‘ahd vefâsıdır göñlümiñ

‘İrfânî dir bakçalıyam bağlıyam
Ciger yanuk ‘aşk odına taglıyam
Dostuñ meclisinde kolım bağlıyam
Söylenmeyim fenâsıdır göñlümiñ

'Âşık 'Ömer

Hudâ bizi halk eyleyüp gelmişüz cihâna biz
'Âlemince şükr eyleyüp ol ganî sübhâna biz
İncîl Tevrât Zebûr nesh olupdur cümlesi
Dînimiz İslâm dinidir uyaruz Kur'âna biz

Çâri yâri Ebûbekr 'Ömer 'Osmân hem 'Ali
Dört sahâb<e> olduğına şübhemiz yokdur beli
Dirilür mahşer yerine cem' olur bunca velî
Cürmümüz bilmek için girerüz mizâna biz

Sırat köprüsi kurulur nâr-ı cahîm üstüne
Zebânîler hükm eyleyüp çünkü halkıñ üstüne
Hâli 'arz etmek için yalvarır dostuna
Cân Muhammed Mustafâ giderüz ihsâna biz

Dir ki 'Ömer gelür 'Azrail bu sînem üstüne konar
Rûhumı kabz etmek için çevre yanıma döner
Her kes<k>i cürmi kadar tamu oduna yanar
Soñra taşınup girerüz cennet-i rıdvâna biz (20/a)
(Temmet sene 1261?) (M. 1845)

'Âşık 'Ömer

Yâ ilâhî bu fenâda kimse karîb olmasun
Bir yigidiñ sevdicegi kimseye nasîb olmasun
Buyurdı **Sultân İbrâhîm** arada kan olmasun
Bedduâ etmem efendim Mevlâya saldıım seni

Her kaçan yüziñe baksam al yanagıñ gül olur
Söyledikce lebleriñden sükker akar bal olur
Tudu dillüm ayruluk yarım müşkül hâl olur
Bedduâ etmem efendim Mevlâya saldıım seni

Kaşlarıñ yay olmuş dilber sînemizi deliyor
Gel dilber böyle salınma arada kan oluyor
Tudu dillüm şimdi hasret kıyâmete kalıyor
Bedduâ etmem efendim Mevlâya saldıım seni

Dir ki 'Ömer çekdüceğim bir kadîr Mevlâm bilür
Gözlerimden akan yaşı bir yüce taglar bilür
Benim seni sevdiğimi ol cümle âlem bilür
Bedduâ etmem efendim Mevlâya saldıım seni²⁸

---

²⁸ Ergun, s. 185'teki 341. murabbanın ilk mısrası bu murabbanın bağlantı mısrası olmuştur. (Sultan İbrahim: (1615-1648) 1640-1648 yıllarında saltanatta bulunmuştur.)

'Âşık 'Ömer

Hâr yanında biten güle minnet eylemem
'Arabî Farisî bilmeyen dile minnet eylemem
Tarîk-ı müstakîm üzre gözedürem râhı
İblîsiñ ta'lîm itdüğü yola minnet eylemem

Ne 'aceb sevdâyımış herkes kendi kârına
Zerre tamagım yokdur şu cihânıñ varına
Bugün buldum bugün yerim Hak kerîmdir yarına
Kısmetim viren Hüdâdır kula minnet eylemem

Soyunup abdâl olsam neme gerek 'âr benim
Zerrece mâlım yok ise kanâ'atım var benim
Hîç mihnetim yokdur aslâ dünyâ için kâr benim
Harâm yerden kazanılmış mâla minnet eylemem

'Ömerini abdâl iden ol ganî settâr iken
Bâr-ı şefâ'at umdugım Ahmed-i Muhtâr iken
Kısmetim viren ol ganî pâdişâhım var iken
Halîfe-i Rû-yı zemîn hünkâra minnet eylemem (20/b)

‘İrfanî

Gezer iken derde düşdüm gâzîler
Şu benim hâlimden bilen olmadı
Baña Hakdan inmiş kara yazular
Agladım çeşmim yaşın silen olmadı

Gayretimüz çekmez oldu şu iller
Dîdem katresinden cûş virür seyler
Kesildi haberler bağlandı yollar
Dost ilinden gidüp gelen olmadı

Arzû da Kanberîñ ikrârın gördi
Mecnûn da Leylânıñ yoluna gitdi
Dünyâda murâda Şahsenem yetdi
‘Âşık Garîb gibi gülen olmadı

Gördüñ mi şu Ferhâd ile Şîrîni
Anlar da severdi biri birini
Atdı külüngini virdi serini
Böyle dost yolına ölen olmadı

'İrfânî de okur 'ilim müsennâ
Çetîn olur imiş emrâz-ı hemtâ
'Aşka düşüp sevdâ çeken çok ammâ
Bencileyin derde düşüp Mecnûn olan olmadı

Kâtibî

Ben saña 'âşık olalı garîb serime
Nice yüz biñ belâ ile iş geldi
Aslâ rahm eylemez dîdem yaşına
Benim agladugum yâre hoş geldi

Yâre hoş mı geldi benim efkârım
Mecnûn gibi taglar oldu mekânım
Severüz dilberi yokdur inkârım
Yolum bir hercâhil yare düş geldi

Gözlerimden akan kan yaş yerine
'Arzihâl sunayım yâriñ eline
Bulut kalkdı duman çökdi serime
Vücûdum şehrine yine kış geldi

Dünyâ yalan imiş ben henüz bildim
Satıraç misâli haberin aldım

Kâtibim sen seni bu kılmân oldum??

Ecel geldi rûh evine kiş? geldi (21/a)

Semaî 'Âşık 'Ömer

Salınup seyrân yerine
Çıkan dilber kimiñsiñ sen
Siyâh zülfin mâh yüzüne
Döken dilber kimiñsiñ sen

Bakdım gözüne kaşına
Beñzetdim dudu kuşuna
Beni 'aşkıñ âtaşına
Yakan dilber kimiñsiñ sen

Gel gidelim bağı bostâna
Bülbül konmuş gülistâna
Bize mestâne mestâne
Bakan dilber kimiñsiñ sen

'Âşık 'Ömer dir ki varma
Varup divâna durma
Ala göze siyâh sürme
Çeken dilber kimiñsiñ sen²⁹

---

²⁹ Ergun, s. 417; Elçin, Aşık Ömer, s.46. (Her ikisinde de “Pâyine yüz süren kullar” mısraıyla başlayan bir dörtlük daha bulunmaktadır). Cunbur, s. 298; Sakaoğlu, s. 532; Öztelli, s. 310. (Bu semaî elimizdeki bir diğerkönkte de yer almaktadır.)

Semaî 'Âşık 'Ömer

Karşumuzda duran dilber

Dur dur biñ yaşa sen

Akıtdım çeşmim yaşını

Silen dilber biñ yaşa sen

Vardım yârîñ sinesine

Durdum gelen kadâsına

Ben karîbiñ odasına

Gelen dilber biñ yaşa sen

Soyunsa girse koynuma

Hiç ölüm gelmez 'aynıma

Ak kolın sarsa boynuma

Saran dilber biñ yaşa sen

Dir ki 'Ömer ben bakarım

Cigerim odlara yakarım

Adın dimeye korkarım

Filân dilber biñ yaşa sen (21/b)

Semaî 'Âşık 'Ömer

Boyu selvi kaşı hilâl
Yanaklarıñ nâra beñzer
Diliñ tûtî gözüñ melâl
Zülüfleriñ dâra beñzer

Yakdı beni hûb hayâliñ
Sinemden gitmez melâliñ
Lebiñde âb-ı zülâliñ
Agustosta kara beñzer

Rûhuñ dönmüş sızar bala
Gerdânuñda çifte hala
Bülbülüm konarım dala
Memeñ seniñ hara beñzer

Seyyidzâde imiş nesliñ
'**Ömer** dir melek mi aslıñ
Nâzik beden beyâz göksüñ
Şems <ü> kamer nûra beñzer³⁰
temmet

---

³⁰ Ergun, s.418; Sakaoğlu s. 595'te "benzer" redifli bir semaîler mevcuttur. Ancak muhtevaları farklıdır. Ergun'da kız gelin atışması dile getirilir.

Semaî 'Âşık 'Ömer

Yürü hey güzeller şâhı
Kolu kolçaga yaslanmış
Yigitleriñ 'aşkıyâsı
Hançer pıçaga yaslanmış

Coşkun sular çağlar akar
Mor menevşe hoşca kokar
Leylâm gelür deyü bakar
Mecnûn bir tağı yaslanmış

Şu karşıki tağıñ karı
Sevdâ çeker ahı zârı
Ağaclar virürse barı
Meyva yapraga yaslanmış

Dir ki 'Ömer Süleymânlar
Biz burdayuk hani anlar
Ecdâr(d) gibi kahramânlar
Taşa toprağa yaslanmış³¹ (22/a)

---

³¹ Elçin, Gevherî Divanı, s.475'te "a/e yaslanmış" redifli bir semaî mevcut, ancak kâfiyesi "ân"dır.

Semaî 'İzzetî

Güzeller şâhısîñ şâhı
Gülü zebânıñ öpem yâr
Nedür bu cürmü günâhım
Lebi zülâliñ öpem yâr

Sen incinme sözüme
Melek göründüñ gözüme
Hışmile bakma yüzüme
Al yanaklarıñ öpem yâr

Yazarsîñ katli fermânım
Fedâdır yoluña cânım
Boyu servi revânım
Egil gerdânuñ öpem yâr

'İzzetî kapuñda kuldur
Bârî ihsânıñı bildür
Kemân ebrûlarıñ indür
Hattı müjgânuñ öpem yar

Temmet 1266 (M. 1850)

Semaî 'Âşık 'Ömer

Ben saña mübtelâ oldum
Cemâliñ görsem olmaz mı
Yanagında gül açılmış
Gülüñü dirsem olmaz mı

Şükür bizi yaradana
Cümlemizi var edene
Seniñ nâzik vâlidene
'Aceb yalvarsam olmaz mı

Efendim görüncek seni
Dîvâne eylediñ beni
Billûr gibi nâzik teni
Sineme sarsam olmaz mı

Bu 'Ömeriñ yâri yokdur
Cümlemizi var iden Hakdır
Seniñ 'âşıklarıñ çokdur
Bir de ben olsam olmaz mı³² (22/b)

---

³² Elçin, Gevherî Divanı, s.475'te aynı redifte bir semaî bulunmaktadır ancak kafiyesi farklıdır.

KEREM İLE ASLI HİKÂYESİ

HİKÂYET OLUNUR Kİ KEREM İLE HAN ASLIYI BEYÂN İDER

Kerem Han, Sultân Kerem Han Aslı beyt **Kerem**. Şöyle rivâyet iderler ki Ahlat / şehrinde bir 'Ankâ Beg var idi. Ol begiñ dünyâyâ evlâdı gelmez idi./ Bir gün bir sarây kapusınıñ öñünde otururken çocuklar oynar idi. Ol beg / bir âh eyledi ki âteşi âsumâna dayandı. Ol sâ'at bir dervîş zuhûr idüp ol / bege suâl eyledi ki begim niçün efgân eylediñ? Cevâb eyledi ki dünyâda bir evlâdım / yokdur. Bu kadar mâlım var, mâl üzerine lâzım anıñ içün âh efgân iderim / didi. Ol vakt dervîş koynundan bir elma çıkardı. Bu elmayı Ağrı dagında / çeşme başında 'ayâliñ ile yiyüp andan soñra Hak Ta'âlâ size evlâd kerem ider. Sakınup / kasâvet çekme deyüp dervîş gâib oldu. Beg arkasına bakup dervîşe / ikrâm idemedim deyüp arlanup içerü girdi. 'Ayâline keyfiyeti ifâde eyleyüp / pir olduğından dille çağırup cümlesin 'Ankâ Beg'iñ ile Ağrı Tagına gitsin / didikde cümle vilâyet ahâlîleri ta'accüb eylediler ki, ne hikmet bizim beg / seyrân eylemez iken şimdi seyrâna gitmek diler. Keyfiyetini haber virirler iken ol vilâyetde / bir bezirgen başı var idi. Ol kişiniñ dahi zürriyeti dünyâyâ gelmezdi. Kişi / bu haberi karısına söyleyüp karısı dir: 'Ankâ beginiñ ehline hânıma gelüp ayakların / öpüp ricâ eyleyüp elmadan isteyüp hanım dahi elmadan bir parça virüp eger kızıñ / olursa ogluma virir misin, didi. Karı 'ahd amân eyledi ki vireyim / didi. Keşiş, karısı berâber begiñ ehl ile 'asker ile beg de berâber Ağrı / (23/a) tagına gitdiler. Ziyâfetler yiyüp ba'de du'â ve senâ idüp andansoñra elmanıñ yarısını / hanım, yarısını keşiş karısı yiyüp olgice ikisi de hamileye kaldılar. / Olyerden kalkup sabahısı Ahlat şehrine geldiler. Tokuz ay on gün tamâm / oldukda begiñ

dünyâ<ya> bir irkek evlâdı geldi. Keşiş karısından bir? gelüp / begiñ oğlunu Mirza kodılar. Kızıñ adına Hân Sultân kodılar. / Kul câriyeler ile, 'izzet ikrâm ile bakılıp Mirza bege dört yaşında dört / ay on günüñ olarak hocaya başladılar. Ve yanında her bir şerîki / ta'bîr eylediler. Ol şerîkin adına Sofi dirlerdi. Gâyet veled-i zînâ idi. / Öylece beş sene mektebe berâberce gelüp gitdiler. Ziyâdesiyle 'ilîm tahsîl idüp / Sofi; Mirza bege, begim gayrı bizim okuduğumuz yeter, bir az safâda gezelim. / Ol dahi babasına söyleyüp benim okuduğum baña yeter. Şimdensonra safada gezeceğim / diyüp ananıñ babanıñ bir dânesi olduğundan babası bir şey dimeyüp şâhinler, köle/ler, hizmetkârlar ta'bîr olup dâimâ günbegün avda kuşda gezerdi./ Bir gün gece gezerken **rü'yâ**sında Mirza Beg, Keşişin kızını görüp / ol 'âşık oldu. Uyandığı gibi sabâh olup şâhini kolına alup / yalnızca yola revân olup bakdı ki bir kuş geçiyor, şâhini salı/virüp kuş da bir bakçaya girüp arkası sıra Mirza Beg bakçaya girüp / Keşişin kızını bakçada görüp 'aklı başından gitdi. Bir beyt (23/b) türki söyledi.

'Acaba yasduk görür mi ola gözi dilber göreniñ

Gözine uyku girer mi ola zülfüne berdâr olanıñ

diyüp kız / bakup Mirza begi gördüğü gibi kaçmak isteyüp beg kızı tutup iki yüzünden / iki gözünden öpüp, kız, **Kerem** eyle beni koyuvir, didi. Mirza beg; aslı / nedir, koyuvirmem didi. Anda kızın adı Han Aslı oldu. Mirza, **Kerem** oldu olması?/ Olsâ'at kıldı hikmeti Hüdâ kızın ricâsına dayanmayup koyuvirdi. / Kız gitdi, **Kerem** sarâyına geldi. Sofi göricek yüzine bakup begim size ne / oldu? Keyfin mi yokdur diyüp, **Kerem** kuşuñ arkasında yoruldum da anıñ için / keyfim yokdur diyüp Sofi pederine haber virdi. Pederi gelüp suâl idüp / pederine dahi söylemeyüp ol sâ'at hekîmlere ta'yîn olup 'aşk âteşine / hekimiñ hâkimiñ ne faidesi olup günden güne begiñ hâli perîşân / olup

hilâle dönüp, bir gün gamda **Kerem** otururlarken bir koca karı / tahtınıñ al-
tından geçüp görüp begim ne oturursın çıkup seyrâna / gitseñ olmaz mı de-
yüp bunca güzel kızlar gelinler seyrâna çıkmış. Güzel / gönlüñ açılır deyüp
ol vakt **Kerem** bir âh çeküp benim gönlüm / Keşîşñ kızıyla açılır. Gayrı gü-
zel baña lâzımdegil didigi gibi / koca karı pederine geldi. Mücde begim seniñ
ogluğun 'illetini haber / aldım. Keşîş kızına gönül virmiş deyüp Koca kariya
biñ altun / bahşış in'âm eyledi. Keşîşi ol sâ'at çağırup **(24/a)** kızını ogluna
nişân idüp ba'de Sofi gelüp **Kerem** bege mücde begim pederin / keşîşñ kızını
saña nişân koydı deyüp **Kerem**in iştâhı gelüp iki telli / bir saz / alup çalmaga
başladı.

Gelelim senden Keşîşden kazıyye-i devrânı. Diñle başa / geleni. Keşîş karı-
sına gidüp hâli keyfiyeti söyleyüp karıñ râzî / olmayup giceniñ nısfında
cümle mâllarını alup Keşîş karâr idüp ba'de / sabâh oldı. **Kerem** kalkup ya-
lıñızca kızın bakçasına gelüp bakdı ki bakçanıñ / kapusu kapalı. Bakçavâna
suâl idüp bakçavân da bilmem diyüp olvakt eline bir / deynek alup bak-
çavânı döğüp Bakçavân begim siziñ eliñizden kızı Keşîş / alup kaçdı didikde
olvakt **Kerem** bir âh eyledi, aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem:**
(1265 (M.1849))

Türki

Keşîş bakçasında bir güzel gördüm
'Aklımı başımdan aldı neyleyim
Taramış zülfünü dökmüş yüzüne
Serimi sevdâya saldı neyleyim

Ben de bildim bir keşişin kızısin
Seherde açılmış tañ yılduzisin
Darılmışsin güzel gel küsmüş < mü > sun
Hâlimden bilmezsin benim neyleyim

Hasretiñi çeker begler agalar
Bülbüller taglar çokdur yuvalar
Çâr kûşeniñ dilberlerini baglar
Bulunmaz mislin pes neyleyim

Dertli Kerem eydür firkatım katı
Keskündür kılıcı yügrükdür atı
Sen 'İsâ biz Muhammed ümmeti
Dönmedin dînime ya ben neyleyim³³

Beyt

Böyle söyledikde oradan kalkup hâvız başına gelüp kızın döşegini (**yan sa-
tır**) orda görüp selvi ağacının altında kızın yorganı döşegi durur kendisi
yokdur. Döşegi (**24/b**) görüp aldı sazı bakalım ne söyler döşegine yorganına.
Söylediği budur **Dertli Kerem'** in:

---

³³ Elçin, s.211'de bu redifli bir koşma mevcuttur.

Türki

Selvi ağacı dibinde dura
Selvi ağacı seniñ maralıñ hani
Hayâl hayâl olmuş karşuki taglar
Hastanıñ hâlinden ne bilir saglar
Döşek melûl melûl yastık kan aglar
Selvi ağacı seniñ maralıñ hani

Selvi ağacı seniñ dalıñ dökülsiñ
Rakîbîn agzı hem dili tutulsiñ
Dilerim felekin kaddi bükülsiñ
Selvi ağacı seniñ maralıñ hani

Dertli Kerem eydür yanup tüterim
Aslımın yanında iken biterim
Vîrân bagda bülbül oldum öterim
Selvi ağacı seniñ maralıñ hani

Beyt?

Böyle söyleyüp bakdı ki hıç bir kimse yokdur kalkup giderken bir / köşkin
üzerinde bir kız var Han Aslı'ya beñzedüp aldı sazını eline, kıza bakalım ne
söyler **Dertli Kerem**:

Ala gözlü a nazlı dilber
Gelin mi oldıñ gelin mi oldıñ
Evvel benim idiñ dilber
Elin mi olduñ elin mi olduñ

Evleriniñ öñü nigde
Nigde<nin> dalları yerde
Al tavanlı yüksek evde
Gelin mi oldıñ gelin mi oldıñ

Pencereye çekmiş perde
Sen ugratdıñ beni derde
Ben gideyim sen bu yerde
Kalur mı oldıñ kalur mı oldıñ (25/a)

Siyâh zülfiñ kamçılaysın
Yokdur Aslı'm sencileyin
Dertli Kerem bencileyin
Yanar mı olduñ yanar mı olduñ

Beyt

Böyle söyledikde kız pencereyi açup begim sen beni kime beñzetdiñ / diyüp
Kerem dahi Han Aslı'ya beñzetdim didi. Kız eyitdi: Han Aslını / keşiş aldı

siziñ eliñizden? Van'a togrı götürdi deyüp / **Kerem** aglayarak keşişin bakçasına gelüp yüreginiñ âteşiyle / aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem:**

Erenler bağına geldim

Geldim ki nâzenim gitmiş

Bağ gözüme hor göründi

Salnup gezenim gitmiş

Bakdım kaşına gözüne

Cân mı tayanur nâzına

Siyâh zülfün mâh yüzine

Darayup dökenim gitmiş

Boyunu beñzetedim fidana

Yanar âteş saldı câna

Düşdim biryân yana yana

Saçı sünbül Leylâm gitmiş

Kerem böyle kalursam

'Adûdan hayfım alursam

Va'dem yetüp ben ölürsem

Mezârım kazanım gitmiş

Beyt (25/b)

Böyle dir iken **Keremiñ** pederi ile Sofî **Kerem**'i arayup / bakçada buldılar
Bakdı ki oğlu perîşân olmuş, ta'bîri mümkin / degildir. Pederi aglayup bu
hâl keyfiyyet nedir deyüp pederine / hâli söyleyüp babasıyla berâber
sarâyına geldiler. **Kerem** 'aşk âteşine dayanmayup / âh efgân eyleyüp cümle
hâciya hocaya iñleyüp nasîhat / eylediler bir dürlü fâide etmedi. **Kerem** du-
tar lâkin 'aşk dutmaz. Aldı **Kerem** sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem**
hacıya hocaya:

Türki

Yeşil başlıdır turnalar
Şimdi bizim gölden uçdı
Cıgalarını tel tel itmiş
Uça uça yola düşdi

Harâmî göz bağıdur
Gönül 'aşkıñ budagıdur
Yel eser zülfin dagıdur
Şimdi fırsad dile düşdi

Rengi lâle sünbilümden
Yok bir haber gelmez yârimden
Bülbül idi düşdi gülünden
Şimdi fırsand hâre düşdi

Yoluna koymuşum cânı
Severseñ İncili Furkanı
Kerem sevdi Aslı Hanı
Vardı kurbet ile düşdi **(26/a)**

Ricâ idenler kalkup pederine gelüp bizim sözümüze i'tibâr etmedi / didiler.
Babası kendi kalkup gelürken Sofi **Kerem**'e babañ geliyor / didi. **Kerem**
ayaga kalkup pederi yanına oturdu. Oglum bu / vilâyetden mi istersin gayri
vilâyetden mi? Her kimiñ kızı var / ise anı alayım. Bir kâfiriñ kızı için ken-
diñi helâk / etme deyüp **Kerem**'e çok nasîhatler eyleyüp lâkin **Kerem**inki
'aşk / âteşi, kulagina sohbet girmez idi. Efkâr ile **Kerem** kalkup / dışarı çıkdı.
Sofi, bunlar halden bilmezler şimdiden geri / bize bu vilayet harâm olsun de-
yüp iki at hâzırlayup / binek taşına yanaşup pederine oğluñ gidiyor didiler.
Gene babası ol hacı hocayı gönderüp çok nasîhatler / ve ricâlar eylediler.
Bakdiki kurtuluş yokdur, aldı sazı eline bakalım ne dir **Dertli Kerem**:

Ah göçdi vatanından ilinden
Var ide karîb hâtırcığın hoş olsun
Bize bu ayrılık Hakdan virildi
Aglayalım gözler yaş olsun

Beni hâlden hâle eyledi tebdîl
O da bencileyin başka hâl olsun **(26/b)**

Yüzime gülerdi bilmezdim fendini
Varmış gayrisine çevirmiş bendini
'Azîz dostum iken 'azîl aldı kendini
Kadrini bilmeze degme kul olsun

Sevdâ ile âteş üstü yerimdir
Yoluna koymuşam cân ü serimdir
O yâr bulmuş bize Hüdâ kerîmdir
Başın bunar ayakların göl olsun

Urgun urgun dost bağına girdiğim
El uzadup gonca gülin dirdiğim
Yâr ile çok zevki sefâ sürdüm
Dost hayâl hayâl bana düş olsun

Siyâh zülfün tel tel idüp telleyen
Rakîbiñ dost bağını belliyen
Yari benden beni yardım eyleyen
Umarım ki oñulmaz derde düş olsun

Begler oynar satrancını nerdini
Çeken bilür ayrılıguñ derdini
Ben çekmişim bu ayrılıguñ dördünü?
Yüri Aslım seniñ ile beş olsun

Kerem didim idi kendi hâlîme
Mevlâm destûr virür hoşça kuluna
İller kuş kondurmuş kendi dalına
Ku<ş> konmasıñ bizim dallar boş olsun

Talebim şu yerlerde turmayam
Olur olmaza meyil vermeyem
Bir dahi de yâr seversem ummayam
O da bize erkân olsun yol olsun

Böyle söyledikde cümleye Allaha ısmarladık diyüp yola revân olup / tekrâr pederine, gitdi deyüp haber virdiler. Babası o adamları gönderdim, çok ricâ minnet eylediler, bir şey fâide etmedi. Aldı sazı eline **(27/a)** bakalım ne söyler gelen hacıya hocaya **Dertli Kerem**:

Türki
Aşaydım karlı dağıñ ardına
Aslım gitmiş ben konaydım yurdına
Ben de düşdim bir yavrunuñ derdine
Han Aslı 'aklıma düşdi yanarım

Taglar sizde ah olup eşime?
'Adûnuñ agu katmış aşına
Genç yaşında gör ne geldi başıma
Hân Aslı 'aklıma düşdi aglarım

Yüce dagda hemân yassı yurd olur
Sürüden kuzı alan kurd olur
Bu ayrılık yavız bende derd olur
Sevdiğim hatrıma düşdi yanarım

Yüce taglar başında odlar ışılar
Marâl avcısını görür muşular
Kerem bizi eylemeyüp kişiler
Sevdiceğim hâtra düşdi aglarım

Beyt

Böyle söyleyüp gayr bakmayup Yola revâne olup bir çeşme başına / vardı.
Bakdı ki biraz kızlar gelinler seyrâna çıkmış. **Kerem** aldı / sazı eline bakalım
ne söyler kızlara gelinlere **Dertli Kerem:**

Türki

Evvel zamân çayır çimen üstüne
Çıkan dilber beni mecnûn eyledi
Uskufun aldurmuş şâhin bakışlım
Bakan dilber beni mecnûn eyledi

Şâhin gibi binmek ister atlara
Sinesini sarmak ister yâdlara
'Âşıkını dürlü dürlü odlara
Yakan dilber beni mecnûn eyledi

Şâhîn urdı ürkütdiler sunalar
Ben korkaram gayri güle konalar (27/b)
Eli eller elvân elvân kınalar
Yakan dilber beni mecnûn eyledi

Öksüz Kerem eydür alup satmanam
Gayri güzellere gönül katmanam
Kırmızı geyinmiş bühtân atmanam
Eller gibi beni mecnûn eyledi³⁴

Beyt

Böyle söyleyüp kızlar darıldı. Kızlara tekrâr aldı sazı eline yanıñdan geçer iken söylediği türki böyledir. Çeşme yanıñda / bakalım ne didi **Dertli Kerem**:

---

³⁴ Cunbur, s. 224; Sakaoğlu, s. 437.

Türki

Sakınmayup bizden nazlı bacılar
Kenârdan gideyim yol siziñ olsun
Yüregimde çokdur gamlar acılar
Agular yudayım bal siziñ olsun

Geldim ise turmam gene giderim
Kondum ise yatmam geçer giderim
Yankuluyum bir su içer giderim
Bir içim su viriñ göl siziñ olsun

Ne içim mest oldı istemem meze
Yâri bulsam gerek ben geze geze
Benim gülim var tâzeden tâze
Bu yerlerde biten gül siziñ olsun

Kerem Dede'm hem delidir hem uslu
Yüregim yasludur şu gönlüm paslu
Aslı'mdan ayrıldım yaşlıyım yaşlı
Karalar giydim al siziñ olsun

Beyt

Böyle söyledikde yola revân oldılar. Az gidüp uz gidüp / dere depe dümdüz
girdiler. Elcivân tagına gelüp getir Sofi / kardaşım sazı deyüp aldı sazı eline
bakalım Elcivân tagına söylediği kusûr buydı: **(28/a)**

Türki

Katı havâdan uçarsıñ
Endireyim gönül seni
Budak budak gül dalına
Kondurayım gönül seni

Yüce taglar yüce olur
Gündüz geçer gice olur
Gör ayrılık nice olur
Ayırayım gönül seni

Yüce taglardan aşurdum
Vatanımı da şaşurdum
Karîb ile düşürdüm
Agladayım gönül seni

Dertli Kerem köçegiyle
Yaz bahârın çiçegiyle
'Aşkın hasret bıçağıyla
Dogradayım gönül seni
Beyt

Türki tamâm olup evvelce tagda kaldılar misâfir oluyorlar. Sabâh / oldu, yola revân olup Van'a dâhil oldılar. Suâl eylediler ki bu taraftan / bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi. Geçdi, Van tarafına gitdi deyü / haber virdiler. Revân köyüne dâhil oldılar. Köyde suâl eylediler / bu taraftan bir keşiş bir karı bir karı <kız> geçdi mi. Haber virdiler ki / Tifliz üzerine gitdiler didiler. Ordan yola revân olup katı ve emiz? gitdiler Ağrı tagına dâhil oldılar. Tagı pür dumân kaplamış yolu / şaşurdılar. Dumân içinde kalup **Kerem** Sofi'ye suâl eyledi: Gâlibâ / Ağrı tagı budur. Bakalım bu tag 'âşık hâlinden bilür mi deyü aldı / **(28/b)** sazı eline, bakalım Ağrı Tagına ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki
Saña geldim Ağrı Tagı
Ne tumandır başın seniñ
Belürsüzdür yazın kışın
Hiç gitmez mi kışın seniñ

Rûzigâra dost olmuşsın
Dertlilere dost olmuşsın

Hep taglardan üst olmuşsın
Elçigâzdır işiñ seniñ

Eksik olmaz karın yagar
Buludlar birbirin kovar
Sabah güneşi saña togar
Cevâhirdür taşıñ seniñ

Ayrıldım gül yüzlü dostdan
Öter gâib kuşın seniñ

Kerem eydür geldim gitdim
Bu fânî dünyâya ne etdim
O olda? suâl etdim
Kimse bilmez yaşın senin

Beyt

Türki tamâm olup ol tuman çekildi, yola revân olup Asbihâ / tagına, getir
sazı Sofi karındaş deyüp aldı sazı eline bakalım Asbihâ tagına ne söyler
Dertli Kerem:

Türki

Saňa geldim Asbihâ tagı
Hiç tumanın hâr olmaz mı
Ne solın belli ne sağın
Evvel bahâr yaz olmaz mı

Sen bir ulu tagsın yüce
Üstünden yol aşınca
Her kişi sevdiğin sarınca
Yanagında gül olmaz mı (29/a)

Aşagısız yüce taglara gelince
Aglayup gözüñ tolunca
Şaşırıp yolda kalınca
Bir yanıñda yol olmaz mı

Çık yüce tagları yayla
Menekşe sünbülleri boyla
Gel **Kerem** sen doğru söyle
Güzel seven delü olmaz mı

Beyt

Türki tamâm olup oradan kalkup yola revân olup bir eyyâm / gitdiler. Mûş üstüne dâhil olup suâl eylediler bu taraftan / bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi? Didiler ki Murâd üstünden Mûş / tarafına gitdi didiler. Andan yola revân olup Murâd suyına geldiler. Bakdılar Murâd suyu kan köpürmüş akar. Getür kardaş / sazı deyüp aldı sazı eline bakalım ne söyler suya **Dertli Kerem:**

Türki

Eglen Murâd suyu haber sorayım

Suâl vir egleni egleni

Görelim dünyâda dertli kim imiş

Suâlim vardır egleni egleni

Sen Murâd suyu her suların ulususun

Üstü köpüklenmiş balkam selisin

Dalgalanup dalgalanup gelimsin??

Akup gidersin çağlanı çağlanı

Sen Murâd'sın cümle suların başları

Didi (didemden?) akıtdım kanlı yaşları

Yaylasın seyrân ider Türkmen göçleri

Karalar 'aynısını bağlayı bağlayı

Kerem eydür yücesine çıkmadan
Çıkup çıkup dost yoluna bakmadan (29/b)
Nice bir cefâsın çevrin çekmeden
Yandı yürecigim koylanı koylanı
Beyt

Türki tamâm olup Murâd suyını selâmet geçüp andan / Kemân kazâsına
dâhil oldılar. Bakdılar ki bir bölük turna geçer gider / Sofi kardaş sazı vir,
turnalara birkaç beyt türki söyleyeyim / didi:

Türki
Urumistânıñ gic geliyor yazı
Bizden yâre selâm idiñ turnalar ey!
Bir gice misâfir Erzurum düzi
Bizden yâre selâm idiñ turnalar

Erzurum kal'ada çıkın havaya
Kemâh dedem meşgul olsun du'âya
Kabralı ihsân etsin ovayı
Bizden yâre selâm idiñ turnalar

Görinü<r> karşuda (s,n,h). yağı
Hoş olsun egleniñ bostanı bağı

Ugramañ buraya ki soyarlar adamı
Bizden yâre selâm idiñ turnalar

Ben **Kerem**'im 'aşk odına yanmışam
Yitürdim aslımı böyle kalmışam
Şimdi turnalara muhtâc olmuşam
Bizden yâre selâm eylen turnalar
Beyt

Türki tamâm olup yola revân oldukda yazıya gelüp anda suâl / eylediler ki bu taraftan bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi? Ertak kal'asına / geçdi deyüp oradan yola revân olup Ertak kal'asına gelüp / ahşam<a> yakın misâfir oldılar. Sabâh oldukda suâl eylediler ki bu taraftan bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi didiler. Pasin ovasına **(30/a)** gitdi didiler. Yine yola revân olup Pâsin ovasına Horasan kazâsına, / suâl eyledikte Kocaz'a vardı didiler. Tekrâr Kocaz'a geldiler. Bir az kızlar / gelinler seyrâna çıkmış ve içlerinde bir koca karı var. Koca karıdan / suâl eylediler, bu taraftan bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi? Koca karı / didi ki baña bir türki söylerseñ haber viririm didikde nasıl türki / istersiñ koca karı. Kıyâfetime göre türki isterim didikde getür Sofi / sazı diyüp koca vâlideye birkaç beyit türki söyleyim. Müsta'medî haber alayım deyüp aldı sazı eline bakalım **Dertli Kerem** koca kariya ne söyler, söylesin?
Kerem:

Türki

Kocaz'da bir güzel gördüm gâzîler
Şavkı düşmüş hâzır Sübhân İline
Yalvarıram bir kelime söyleye
Ballar akar tutagından diline

Kadîr Mevlâm hoş yaratmış hâlini
Seni seven neyler dünyâ mâlını
Bir zâriyâye çekmiş ince belini
Boyu beñzer şimdi selvi dalına

Benim yavrum incelerden incedir
Gögsüñdeki memeler goncadır
Saçı sünbül topugundan yücedir
Bir saçını virmem dünyâ mâlına

İncidir sadefdir dişleri
Kalem ile çekilmiştir kaşları
Sag yanında on dört örgü saçları
Salındıkça döker ince beline

(30/b)

Ben **Keremim** kime kılam zârını
Cânım ben çekeyim yürek odunu

Bir karıdan haber aldım adını
Han Aslım gitmiş Akseki yolına
Beyt

Türki tamâm oldukda yola revân olup Akseki sancagından Cürre / köyüne
dâhil oldılar. Bakdılar ki bir düğün var. Zan eyledi ki düğün / Han Aslı'nın
düğünü. Getür Sofi karındaş sazı diyüp / aldı sazı bakalım ne söyler orada
Dertli Kerem:

Türki
Gürcistân illerin seyrân eyledim
İlleri var bizim ile beñzemez
Bağın bakçasın seyrân eyledim
Gülleri var bizim güle beñzemez

Hayvanları var hınzır iken yiyeler
Başlarına samur kalpak giyerler
Çağıranda murı murı diyeler
Dilleri var bizim dile beñzemez

İlleri var yazı yazı yabanlı
Gözleri var mâhî mâhî tabânlı
Begiñ telleri var .....???
Mâlları var bizim mâla beñzemez

Coşkun coşkun çaylarını geçdiğim
Egilüp sovik suyun içdiğim
Kerem eydür dilberlerin geçdiğim
Hâlleri var bizim hâle beñzemez³⁵

Beyt

Böyle didikde haber virdiler ki sevdiğin İctehân iline gitdi / deyü İcdehân'a geldiler. Anda suâl eylediler ki, göl üzerine gitdi / didiler. Yine yola revân olup göle gelüp suâl eylediler. Kars **(31/a)** üzerine gitdi didiler. Kars'a gelüp sual eylediler ki bakdılar bir / bölük turnalar geçiyor aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki
Gök yüzünde bölük bölük turnalar
Nedir siziñ ahvâliñiz hâliñiz
'Arz-ı hâl yazdım yâre sunmaga
Dost köyüne ugradı mı yoluñuz

---

³⁵ Cunbur, s. 325; Sakaoğlu, s. 648; Öztelli, s. 401-2.

Turnam kara kuşın gökde uçarsın
Ol yüce tağları sen de aşarsın
Yaz gelince yaylalarda gezersin
Dost köyüne ugradı mı yoluñuz

Avçı görünce siz de şaşarsız
Biñgölün yaylasın siz de aşarsız
Çöze?? şâhiniñ pençesine düşersiz
Kırar siziñ kanadıñızı <k>oluñuz

Dertli Kerem eydür ugradım derde
Cânım kurbân olsun Murâd? oğlu nerde
Sefil turna ne gezersin bu yerde
Yok mı siziñ vatanıñız iliñiz³⁶

Beyt

Türki tamâm olup Soganlı tağından aşdılar . Söyler ol tağa geldikde / Han deresine gitdi didiler. Yola revân olup Han deresine geldiler, baktılar ki / bir bölük turnalar geçiyor. Aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem**:

---

³⁶ Cunbur, s. 21.

Türki

Silkinüp boynuñ uzatma

Turna ben avcı degilim

Arka yolları gözetme

Turna ben avcı degilim

Ben bir avcıyam kendi yolımda

Giderim kendi hâlimde

Şâhîni yokdur kolumda

Turna ben avcı degilim

Hemân bir seyrânım ideyim

Turna ben avcı degilim (31/b)

Gene kanadlanmış turnalar

Ahımdan yarıluplar

Baña **Dertli Kerem** dirler

Gider kalıcı degilim

Beyt

Böyle söyledikte oradan kalkup yola revân olup Menciger kal'asına / gelüp suâl eylediler. Çoban köprüsüne dâhil oldılar. Şâirleriñ / ellerinde bir büyük saz var idi. **Kerem** didi ki yoldaşlarım atlarımızı / virelim mâllarımızı

virelim, sazıñ birini bize viriñ didi. **Kerem**'e şâ'ırlar didi ki yoldaşım, bu saz kendisi ötmaz. Çalup çağırmaq / bilürseñiz mahalli müstehakdır didikde **Kerem** didi ki yoldaşım elimizden / geldiği kadar diyüp aldı sazı eline bakalım ne söyler şâ'ırlara **Dertli Kerem**:

Türki **Kerem**

'Âşık tasavvur idersiz benim derdimi
Yardan ayrılalı hıç olur gönül
Leylâsın yitürmiş Mecnûna döndim
Giyende hırkayı hıç olur gönül

Bir dem yayan olur bir dem atlanır
Bir dem 'aşkıñ cefâsına katlanır
Bir dem şeker olur baldan dadlanır
Bir dem zehîrden acı olur gönül

Bir dem sazda biter karka kamaşdır
Bir dem bakçada biter dürlü yemişdür
Bir dem altun olur bir dem gümüşdür
Bir dem bakırdan güç olur gönül

Bir dem abdâl olur girer şallara
Bir dem dellâl olur düşer dillere
Bir dem râhî olur düşer yollara
Bir dem geçenlerden pac alır gönül

Kerem eydür gönül koyuvirmez
At yorulur gönül yorulmaz
Bir dem gönül şişene sarılmaz
Sineñe sarması güc olur gönül (32/a)

Şâ'îrler türkiden haz idüp sazı teslîm idüp oradan yola revân olup Pasin ovasına Erzurum'a togrı gitdiler. Gele gele Erzurum'a / bir sâ'at yer kalup bir mahalle var idi. Kış duman kaplayup yolu şaşırup / bir mağaraya kapanup aglaya aglaya sovıktan eli ayagı üşüyüp efkârından / aldı sazı eline bakalım ne dimiş **Dertli Kerem**:

Türki
Gece karanlık sürmedim yolumu
Sovuk almış ayagımı elimi
Ben kendime lâyıık gördüm ölümü
Ahretimde karşı gelsiñ îmân hey

Erzurum'a çıkdım beñzim yüzüldi
Ak annıma kara yazı yazıldı
Mezerim kurbet ile kazıldı
Çağıruram Kadîr Allah amân hey

İñiler saru ardıcın dalı iñiler
Eskiden yaralarım yeñiler
Gözüm görmez kulaklarım çiñiler
Çağıruram Kadîr Allah amân hey

Erzuruma çıkdım ahz itdim yolumu
Bir yanımdan duman bağlar yolumu
Bir yanımdan yağmur yıkar kar seyri
Çağıruram Kadîr Allah amân hey

Bülbül konar ırgalandırır dalını
Ördek oynar dalkalandırır gölüni
Göresim de geldi gönül elini?
Şimden soñra gideceğim gümân hey

Kerem eydür 'aşk kazanın kaynadan
İnüp ovalarda atın oynadan
Feryâd ilen çok analar agladan
Feryâd ile aglayayım amân hey³⁷

Böyle söyler iken bir atlu mağara kapusına gelüp **(32/b)** Ey kişiler nedir siziñ hâliñiz feryâdıñız deyüp / **Kerem** didi ki kışa tutulduk, bu mağaraya kapandık / ahvâlimiz perîşân biz feryâd etmeyelim de kimler etsin / didikde ol atlu bunlara ne tarafa gideceksiz diyüp / suâl eyledi. **Kerem** didi ki biz iki kişiyüz hangimizi / götüreceksin didikde atlu da ikiñiz de götürürüm deyüp olvakit / **Kerem** didi ki bu hazır olsun deyüp getir Sofi karındaş sazı / deyüp aldı sazı eline bakalım mağara kapusunda **Hızıra** ne söyler / **Dertli Kerem:** Türki

Kadîr Mevlâm senden bir dileğim var
Beni yolda koymayasın kış günü
Eger hazır iseñ gel tut elimden
Murâdına irdiresin düşküni

Ala yeşile boyadım tonumu
Hakdan yaña çevirdim yönümi
Va'dem tamâm olup gel al cânımı
Felek saña minnet etmem beşgünü

---

³⁷ Cunbur, s. 161; Sakaoğlu, s. 644. (Kafiye ve redif benzerliği var.)

Nigâhın yolundan sapayım dirdim
Sıdkıla Mevlâ'ya tapayım dirdim
Ben kendime bir ev yapayım dirdim
Felek yıkdı sarâyımı köşkümü

Kerem eydür hatâ gelmez dilime
Çok savaşdım çâre yokdur ölüme
Kime ne etsem bir şey girmez elime
Gençlikde geçirdim ben de hoş günü (33/a)

Beyt

Türki tamâm olup böyle söyledikten soñra ol atlu Hızîr idi. **Keremi** / Sofiyi alup atıñ arkasına togrı bir dakikada Erzurım içinde / bir büyük konak kapusınıñ önüne bırakdı. Ol gice ol konakda / misâfir oldılar. Sabâhdan kalkup bunlar Tiflitz kapusından içerye girdiler. / Çalık Paşanıñ sofrasında misâfir oldılar. Defr? ahbâblar **Keremiñ** / ve Sofi'niñ yanına gelüp yalvardılar bize bir az türki söyleyiñ deyü. **Kerem** / Sofî karındaş getür şu sazı deyüp aldı sazı eline bakalım / Çalık Paşanıñ kahvesinde evvelâ ahbâblara ne söyler **Dertli** <**Kerem**> orda söylediği Türki

Yazuk günüm kurbet elde geçürdüm
Gitdi fırsant oldı kaçurdum
Hasbi hâlim bildirecek bilen yok
Gurbet ilde kaldım güldüren yok gülen yok

Elimden aldırđım nâzlı sunayı
Terk eyledim ben atayı anayı
Döge döge göm gök etdim sineyi
Hançer alup deldiren yok delen yok

Bir haber alaydım ayrılalıdan
Çünki kurtulmadım ben bu belâdan
Çok zamândır haber gelmez sıladan
Bir haberim getüren <yok>gelen yok

Söküldi mi eli kızı taglarınıñ
Açıldı mı mor sünbüllü bağlarınıñ
Ben **Kerem** ah çekerim aglarım
Çeşmim yaşm sildiren yok silen yok

Böyle söyledikde kahveci Çalık paşa bundan haz idüp kahveye or(33/b)tak idüp öylene kadar kahvecilik etdi. Ba'dehu taşraya çıkup / karşusunda olan konakda dügin var idi. Ol dügünü Aslı Hanıñ / dügünü zann eyleyüp fil-hâl

içerüye girdi, agrayup bir köşeye oturup / sazı eline alup melûl mahsûn söyledigi türki budur **Keremiñ**:

Türki

Felek beni бага bâgbân eyledi
Dost bağına girmedigime aglarım
Elim ile dikdim bağım bostanım
Güllerini dirmedigime aglarım

Çok oluyor yücesiniñ ceylânı
Düzi telgider ararlar yazı
Ben de sevmişem bî-vefâsız
Kolum boynuna sarmadığıma aglarım

Hani benim tutu dillü marâlım
Yazık derdim yana yana aglarım
Kesildi sabrım yokdır karârım
Dost hâlinden bilmedigine aglarım

Kerem eydür dostlar bu ne derdimiş
Öñi toy düğünü soñı gam imiş
Hercâiniñ itdügi bize bu imiş
İkrârına durmadığına aglarım

Beyt

Türki tamâm olup bakdı ki ol dügin Han Aslına degildir kalkup / şehir içini
gezüp dolaşur iken Ca'fer Aga hamâmı kapusınıñ yanına gelüp / bakdı ki bir
bölük 'avretler gezeyor. İçlerinde Han Aslı da berâberdir. / **Keremiñ** 'aklı ba-
şından gidüp aldı sazı eline bakalım orda **Kerem** / ne söyler **Kerem**: beyt
Kerem türki türki türki (34/a)

Salnuban dost hamâmdan çıkdı
Hey agalar giden yavrı kimiñdir
Ögüt almış hem anadan atadan
Varın sorın giden yavrı kimiñdir

Benim olsan seni vermem felege
Başın içün beni salma dilege
Aslı hûri midir beñzer melege
Hey agalar giden yavrı kimiñdir

Ahlat şehri idi Aslı elimiz
Ördek uçdı vîrân kaldı gölimiz
Yar gidiyor nice olur hâlimiz
Hey agalar giden yavrı kimiñdir

Gahi ağıladan gahî güldürür
Gahî bir de güzelliğın bildirir
Dertli Kerem bu dert seni öldürür
Hey agalar giden yavru kimiñdir

Kerem türki söyler iken kız bakdı ki **Kerem**dir Ol sâ'at 'avretleriñ içinden gâib oldı. **Kerem** bakdı ki 'avretleriñ içinde kız yokdur. / **Kerem** çıkup sokakları aramaga başladı. Arayup buldı, tekrâr / Sofi ile başka kahveye **Kerem** geldiler. Biraz yârenler biriküp yalvardılar / bize türki söyle deyü. **Kerem** didi Sofi getir şu sazi şunlarıñ hâtır / kalmasın deyüp aldı sazi eline bakalım ne söyler ol kahvede **Dertli Kerem**:

Türki
Aslı'm göçdi yaylalara dayandı
Benim bunda kalışma ne dirsîñ
İki dertli hecâyiniñ elinden
Sarıp da soluşuma ne dirsîñ

Zülfünden de asılayım dâr deyü
Kızıl güle sarılalım yâr deyü (34/b)
Benim bunda tutu dillüm var deyü
Gidüp gidüp gelişime ne dirsîñ

Öylen ile ilkindiniñ arası
Aldı <beni> kaşlarının karası
Kimse bilmez yüregimiñ yarasın
Melûl melûl kalışıma ne dirsiniñ

Ben **Keremim** Keremligim bildirdim
Dostum aglatdım düşmânım güldürdim
Uzun boylı Han Aslı'yı aldırdım
Arsız arsız gülüşüme ne dirsiniñ

Böyle söyleyüp cümle yârenler **Kerem**'iñ hâlin bilüp 'ibrete düşüp berâberce / Erzurum'u dolaşüp bir dürlü bulamayup bir çocuk bunlara didi ki / ne istersiniñiz, didi. Bunlar didiler ki bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi? Çocuk da didi ki bir yabancı keşiş ile bir karı bir kız dünki gün sâ'at beşde Mumcu Mahallesi'nden çıkup yaylalara togrı gitdi didi. / Çocukdan haberi alup şimdi **Kerem** bunlara, ey yoldaşlarım siziñ / doslıgıñız bize zîyâdesiyle oldı. Şimdidensoñra bize durmak / olmaz deyüp Allaha ısmarladık deyüp **Kerem** ile Sofi Erzurum'dan / çıkup üç sâ'at kadar yola gidüp yol üç oldı, şaşırıldılar. / Başladı **Kerem** ağlamaga. Bakalım ne söyler **Dertli Kerem** :

Türki
Erzurum'dan çıkdım üç <oldı> yolım
Bilmem yoluñ hangisine gideyim
Çagırırım düni gün<i> erenler
Bilmem yoluñ hangisine gideyim (35/a)

O başın kaldırmış tagiñ özinden
Öpemedim yanagından gözünden
Aslı'm gitdi basamadım izinden
Bilmem yoluñ hangisine gideyim

Evvel bahâr olur atlar çıkar çayıra
Koç yigitler kendin çeker sapaya
Bilmem öñe mi gitsem bilmem arkaya
Şaşdım yoluñ hangisine gideyim

Kerem eydür varabilsem Merdine
Aslım gitmiş konabilsem yurduna
Ben düşmüşüm bir yavrunuñ derdine
Hey agalar giden yavru kimiñdir

Türki tamâm oldukda Sofi didi ki, begim ağlamak fâide etmez. Atalardan / meşhûr kelâmıdır ki yoluñ çâresine gitmelidir deyüp oradan yola / revân olup Aşkale<ye> dâhil oldılar. Ol gice kahvede misâfir olup / suâl eylediler ki bu taraftan bir keşiş bir karı bir kız geçdi mi / Akmaşuban deresinden Memâtîn üzerine gitdi didiler. Sabâh olup bunlar / yola revân olup Şumin deresine gelüp bir ceylân görüp / yanında iki kuzusu var. Ceylânı öñ kollarından vurmuşlar / kan akup gider. Ah avcı nice kıydıñ buña küçücük kuzularına / deyüp biraz gidüp iki dâne avcıya rast gelüp üzerleri kan olmuş / **Kerem**'den avcılar suâl eylediler ki ceylân gördüñ mi deyü **Kerem** / aldı sazı

eline bakalım orda kuzulu ceylâna ne söyler **Dertli Kerem:** Türki türki Türki
(35/b)

Melemez tagından endi sürüñiz
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi
Sürüsünden ayırmışlar birisin
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi

Zâlîm avcı tutmuş gelür iziñi
Al kanlara boyatmış iki diziñi
Mor sünbüle döndürmüş agla göziñi
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi

Böyle olur avcılarıñ torası (tı ile)
Kulnugundan urmuş işler yarası
Hekîme gösterseñ yokdur çâresi
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi

Kova kova endirdiler yazıya
Tut etdiler al çuhalı tazıya
Gayret başa düşdi bakma kuzıya
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi

Süre süre endirdiler taglardan
Ayırdılar mor sünbüllü bâglardan
Kerem eydür geçdimegim taglardan
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi
Beyt

Böyle söyleyüp yola revân olup Memâtîn ovasına geldiler. Nihâyet / Tercan'a dâhil oldılar. Bir kahveye misâfir olup kış idi. / **Kerem** ol gece hasta olup yatdı. Sofi ziyâdesiyle **Kerem**'e / bakup biraz iyilige dönüp **Kerem** eline bir degnek alup kahve kapusına / çıkup bir de bakdı ki bir bölük turnalar geçüp giderler / **Kerem** didi ki Sofi kardaş yaz gelmiş kış gitmiş / (36/a) biz dahi Aslı Hanı bulmadık. Var Sofi karındaş şu sazı al da / gel şu turnalar ile işe dosta bir selâm gönderelim deyüp aldı sazı eline. Bakalım ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki
Turnalar giderseñiz bizim illere
Tercan'da bir hasta gördüm diyesiz
Eger bizden haber suâl olursa
Tercan'da bir hasta gördim diyesiz

Ben uçardım kanadlarım yoruldı
Kurbet elde kara bagrım delindi
Bir sefilce ednâ kuluñ bulundı
Tercan'da bir hasta gördim diyesiz

Hasta düşdim kimse bilmez hâlimi
Elimden aldıldım gonca gülümü
Ne diyâra gideyim bilmem yolumu
Tercan'da bir hasta gördüm diyesiz

Gördüm hasta düşmüş iñiler
Ah etdikce kulaklarım çîñiler
Hacı Bekdaş ocagında bunlar
Tercan'da bir hasta gördim diyesiz

Türki tamâm olup Sofi didi ki begim, gerek hasta gerek sag / yolcu yolunda
gerek deyüp Tercan'dan kalkup yola revân olup / Otak Beline gelüp yokuşu
gücile çıkup tekrâr yola revân / olup Başçiftlik didikleri yere gelüp dâhil ol-
dılar. / Anda suâl idüp bu taraftan bir keşiş bir karı bir kız **(36/b)** geçdi mi
didikde Sarılara gitdi didiler. Sarılara varup / anda suâl eylediler bu taraftan
bir keşiş bir karı bir kız / geçdi mi? Aşkar ovasına gitdi didiler. Tekrar yola
revân / olup bunlar Aşkar ovasına gelüp Türkmen begleri yaylaya / çıkmışlar
bir kız geydirmişler gelin etmişler bir ata bindirmişler / götürürler. Aslı Han
zan eyleyüp feryâd ile ağlamaga / başladı. Sofi didi ki begim niçün ağlarsın?
Aslı Han / degildir deyüp aldı **Kerem** sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Ke-**
rem:

Türki türki

Aslı'm seni götürmege gelmişler
Yine benim gönlüm kimler egler hey
Geydirmişler bir hoş gelin etmişler
Al vâlâsın yüze tutmuş aglar hey

Rakîbiñ yolları yazıldı mı ola
Tomrucuk güller düzüldi mi ola
Hoyrat eli degdi bozuldı mı ola
Ve hennet? ile bildigim baglar hey

Arayanlar bizi bunda bulsunlar
Yer yüzünde engelleri kırsınlar
Her yigide sevdüğini virsinler
Ara yerde bir nâm kopsa begler hey

Kerem Dedem kaynayuben çoşunca
Yarelerim göz göz oldı peşince
Aslı gelüp şu belden aşınca
Yüz süreyim yollarına begler hey (37/a)

Sofi beglere türki tamâm oldukda suâl idüp begler cevâp eylediler ki bir
Türkmen kızını / bir Türkmen ogluna virdik didiler ba'dehu bunlar suâl

eylediler ki bu taraftan / bir keşif bir karı bir kız geçdi mi? Bunlar didiler ki burası yol degildir / aşıya iniñ de orda köy var suâl eyleñ didiler. Bunlar yola revân / olup ol köye gelüp bir gece misâfir oldılar. Sabâh olup suâl eylediler ki / bu taraftan bir keşif bir karı bir kız geçdi mi. Ezteberler ovasına gitdi deyüp / / Ezteberler ovasına geldiler. Bakdılar ki bir bölük turnalar geçiyorlar. Sofi / karındaş getir şu bizim sıla yüzi görecegimiz yok, ver bârim / şu turnalara birkaç beyit türki söyleyeyim deyüp aldı sazı eline. / Bakalım Ezteberler ovasından geçen turnalara ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki

Turnalar giderseniz bizim illere
Söleyiñ dost başına gelen hâlleri
Kavim kardaş ahbâb dostum yârenim
Gözetmesin gelür deyü yolları

Yaz oldu taglarıñ buzu söküldi
Akdi boz bulanuk seyl döküldi
Bülbüller yavrusın aldı çekildi
Soldu mı ola dost bağının gülleri

Gözüm görmez gözlerimiñ çûşından
Yüzim gülmez yüregimiñ başından
Al tuvânlı beyâz avcı sesinden
Ürküşdi turnalar kaldı gölleri

Ben **Kerem**'im işim yokdur han ile
Fedâdır yolına cânım ser ile (37/b)
Ah itdikce dîdem dolar kan ile
Hâtırına düşdi dostuñ elleri

Türki tamâm olup oradan kalkup yola revân olup bir eyyâm gidüp / Muş
ovasına dâhil oldılar. Suâl eylediler ki bu taraftan bir keşiş / bir karı bir kız
geçdi mi? Didiler ki Murâd üstünden Tunsîbî / tarafına gitdi. Andan yola
revân olup Murâd suyn kan gibi / boyanmış akup akup gider. Getür Sofi
karındaş şu sazı / deyüp aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem**:
Türki

Eglen Murâd suyu eglen
Akup gitme dur eglen<i> eglen<i>
Bakalım dünyâda dertli kim imiş
Suâlim vardur egleni egleni

Sen Murâdsıñ her sulardan ulusıñ
Üstü köpüklenmiş Balkan seylisin
Dalgalanup dalgalanup gelürsin
Akup gitme dur egleni egleni

Sen murâdsın cümle sularıñ başı
Dîdemden akıtdım kanile yaşı
Yaylasın seyrân ider Türkmen göçleri
Kızlar valâsın bağlanı bağlanı

Kerem eydür yücesine çıkmadan
Çıkup çıkup dost yoluna bakmadan
Nicedir cefâsın cevrin çekmeden
Yandı yürecigim koylanı koylanı

Türki tamâm olup suâl eylediler ki bu taraftan bir keşiş bir karı / bir kız geçdi mi? Cemân üstüne geçdi gitdi didiler. Bunlar yola revân / olup Cemân üstüne geldiler. Bakdılar bir bölük turnalar geçiyorlar **(38/a)** aldı sazı eline bakalım turnalara ne söyler **Dertli Kerem:**

Türki
Ötüp ötüp ne diyardan gelirsiniz
Bir haber sorayım turıñ turnalar
Sevgili yârimi belki bilirsiniz
Bize bir tesellî viriñ turnalar

Cıkası perîşân belleri egri
Pu çevre (Bu cevre) dayanmaz 'âşıkîñ bagrı
'Azm idüp gidersiz Bagdada togrı
Çöllerîñ safâsın görîñ turnalar

'Alayîñız yañlış yola gidersiz
Şâhîn urup yolları bulursız
'Alayîñız bölük bölük olursız
Ayrılık nice olur görîñ turnalar

Dertli Kerem eydür bu yola gitmeñ
Her olur olmaz yerlerde yatmañ
Yavru şâhin duyar çağırıp etmeñ
Sag esen menziliñize iriñ turnalar

Gel gidelim Sofi kardaş
Bugün Aslı'm göç eylemiş
Ben aglarım sen aglama
Bugün Aslı'm göç eylemiş

Aglama Sofi aglama
Aslı'muñ yurdın saglama
Cigerim 'aşka taglama
Gene Aslı'm göç eylemiş

Almalı tagından aşmış
Bagarsık deresine geçmiş
Kayseri'ye ulaşmış
Gene Aslı'm göç eylemiş

Karşumuzda ulu taglar
Göñül mahbûbı çağlar
Aslım göçmüş **Kerem** aglar
Gene Aslı'm göç eylemiş (38/b)

Böyle söyleyüp tamâm oldukda <bu> taraftan bir keşiş bir karu / bir kız geçdi mi. Elmalı tagından aşup Bagarsık deresini / geçüp gitdiler be<|>ki? Kayseri'ye dâhil oldılar. **Kerem** aglamaga başlayup / yola revân olup giderken Kara tag göründi. Aldı sazı / eline bakalım ne söyler görünen Kara taga **Dertli Kerem:**

Türki

Her kaçan görüندی taglar
Derdim yanık oldu yanık oldu
Akdı gözümün yaşı yaşı
Döndi seyl oldu seyl oldu

Ben anamdan olmaya idim
Bu kurbeti görmeye idim
Göñül kuşın salmaya idim
Beñzim saru oldu saru oldu

Kayseri'niñ gedikleri
Al yeşildir geydikleri
Han Aslı'muñ didikleri
Baña der<d> oldu der<d> oldu

Kemendim atdılar taga
Esîr düşdim bir küffâra
Aslı gibi vefâsız yâre
Kerem bend oldu bend oldu

Böyle söyleyüp giderken Kara taga yakın gelüp bakdı ki Göle yönde / bir bölük turna gider. Sofi sazı vir şu turnalara birkaç / beyt türki söyleyem de-yüp aldı sazı eline bakalım ne söyler turnalar<a> **Dertli Kerem: (39/a)**

Gök yüzünden bölük bölük giden turnalar
Turna benim Han Aslı'mı gördiñiz mi
O da siziñ gibi kurbet yaslanur
Turna benim Han Aslı'mı gördiñiz mi

Benim yârim gidişinden bellüdür
Ak elleri deste deste güllüdür
O da siziñ gibi başı tellidür
Turna benim Han Aslı'mı gördiñ mi?

Benim yârim etrâfına bakınur
Sag yanına hamaylılar takınur
O da siziñ gibi cıga sokunur
Turna benim Han Aslı'mı gördiñ mi?

Dertli Kerem dir ki nerde bulayım
Ayagı tozına yüzüm süreyim
Siz görmediñiz ise kula sorayım
Turna benim Han Aslı'mı gördiñ mi?

Böyle söyleyüp yola revân olup Kara taga geldiler, çıkup baktılar ki tagıñ başını bir tuman almış bürümüş, yol bulunmaz./ **Kerem** ile Sofi su arayup bulmadılar. Açlık bir yandan / susuzluk bir yandan **kış** hâli bir taraftan kendilerini efkâr / alup aqlamağa başladılar. Gözleriniñ yaşıyla ol taga inkisâr / eylediler. Hâlâ kapkara durur, aslâ yüzi gülmez tagdır. / Efkar ile aldı sazı eline bakalım ne söyler / Kara taga **Dertli Kerem: (39/b)**

Arzuladım geldim Kara tag seni
Nedir çekdigim eliñden seniñ
Akdı gözüm yaşı çeşmeye döndi
Kimseler kokmasın gülüñden seniñ

Seniñ başında sayılı inin?
Kara bagır bagrıñ talcılar kişin?
Elvân çiçekleriñ od alsun yansın
Kimseler kokmasın gülüñden seniñ

Marâlların azkın azkın alıyorlar
Çeşmelerin derin derin koyurlar?
Elleriñize girsin yâd harâmîler
Bezirgân geçmesin beliñden seniñ

Kerem Dede'm senden tumân gitmesin
Lâle sünbül menevşeler bitmesin
Bakçañızda yâd bülbüller ötmesin
Han Aslı'm geçmiş yoluñdan seniñ

Böyle söyleyüp tagdan aşagı indiler yola revân olup Ercigez tagına çıkup /
bir de bakdı ki intizârından tagı bir âteş almış çayır çayır / yanup / tutuşuyor.
Kayserî dahi görünüp Han Aslı'nıñ bir azacık / rûzigâr kokusu geliyor se-
vinüp Kara taga du'â idüp aldı **Kerem** / sazi eline bakalım ne söyler Ercigez
tagınıñ başında **Dertli Kerem**:

Tutu dillüm otak kurmuş oturır
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündir
Ahım varup inkisârım tutmasın
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündir

Gene geldi ayrılığın günleridür
Dürlü çiçekler meyvâl kurmuş oturur
Yel esdikce rayhasını getirür
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündir (40/a)

Yaz geldi bayragın saklayamadım
Yar gitdi yolların bekleyemedim
Ellerden 'âr etdim ağlayamadım
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündir

Dertli Kerem eydür yokdur murâdım
Yüregime odlar düşdi yanarım
Benim taglar size yokdur zarârım
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündir

Böyle deyüp tagdan inüp bir çobana rast gelüp koyunları güdiyor. / Aldı **Ke-rem** sazı eline bakalım çobana ne söyler **Dertli Kerem**:

Tur a çoban tur a haber sorayım
Tutu dillüm Kayseri'ye vardı mı
Mecnûn oldum varam soram da bulam
Aslı Hanım Kayseri'ye vardı mı?

Karadur kaşları gözleri sürmeli
Keten gömlek geymiş göksi dügmeli
Güzeller içinde Aslı'm ögmeli
Tutu dillüm Kayseri'ye vardı mı

Söyle çoban söyle ahım tutası
Ahretimde yata yanıma batası
Aslı İrmenidir kâfir atası
<Tutu dillüm Kayseri'ye vardı mı>

Sefil **Kerem** ister Hakdan yardımı
Mevlâm bir kuluna virmesin derdimi
Aslım gitmiş boş koymuş yurdını
Tutu dillüm Kayseri'ye vardı mı

Böyle söyledikde çoban didi ki begim görmedim didi. Gene yola revân / olup
Kayseri'ye yakın geldiler, bir çadır kurup ol çadırın içinde ayıñ / on beşi gibi
bir kız görüp Aslı Hanı zan eyleyüp 'aklı başından gitdi. / Bir kız çadırdan
çıkup bunları çadıra da'vet eyleyüp teklif eylediler ki **(40/b)** bize birkaç beyt
türki söyle didiler. Aldı **Kerem** sazı eline bakalım ne söyler / **Dertli Kerem:**

Sallanı sallanı gelürsin
Hemen benim sevdigime benzersin
Sen de bu bakışile çok kan saçarsın
Billahi benim sevdigime beñzersin

Keklik gibi taşdan taşa sekdiğim
Ak ellere kızıl kına yakdığım
'Acepteme benim kıya bakdığım
Billahi cân Aslı'ma beñzersin

Ol kız darıldı ammâ velâkin bildirmedî.

Benim sevdigim 'alâ gözlidür
Lebleri şeker şîrîn sözlidür
O da siziñ gibi katı nâzlıdur
Billâhi benim sevdigime beñzersiñ

Aşdım geldim yüce taglar üzerlerin
Bu sinemde yanar şîrîn sözleri
Kayseri'niñ gelinleri kızları
Hemân sevdigime beñzersiñ

Sefil Kerem bu sözleriñ tatlu olsun
Güzelleriñiz ağır olsun uslu olsun
Her yigidiñ sevdicegi kutlu olsun
Hemân sevdicegime beñzersin³⁸

---

³⁸ Sakaoğlu, s. 560; Öztelli, s. 451.

Böyle söyleyüp kız şükr-i Yezdân eyledi. Niçün deyüp suâl eyleyüp kız didi ki beni sevdiği zan eylemiş. Anıñ için şükr-i Yezdân eyledim. / Kız bundan ziyâde haz eyleyüp gene türki söyle deyüp ricâ eyledi. / Tekrâr sazı eline aldı bakalım çadırdaki kızlara ne söyler **Dertli Kerem: (41/a)**

Her seher her seher bir mâvî tonlı
Silkinür üstüme toz gelür deyü
‘Adûlar elinden agladım gezdim
Belki bu yârinden vaz gelür deyü

Benim bir derdim var o baña yeter
Âteşim yanmadan tütünüm tüter
Yaz bahârda telli turnalar öter
Anlar da sevinür yâr gelür deyü

Bu ‘aşkıñ câmını nûş idüp içer
Pervâne dolanur serinden geçer
Sular cuş idüp köpügin saçar
Göller de çalkanur yaz gelür deyü

Dertli Kerem aglar gözlerimiz naçâr
Nerde güzel görsem gönlümü açar
Nedendir bilmem Han Aslım benden kaçar
Bekle bu yâr beni vaz gelür deyü

Böyle söyledikde kız ziyâdesiyle türki söyle deyüp ricâ eyledi. Han / Aslı'nıñ Kayseri'de kapusını saña haber vireyim didi. **Kerem** aldı sazı / eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem** ol yerde olan kızlara:

Hey agalar hankı derdim söyleyim
Tâzelendi eski derdim pâresi
Nâzlı yâr elimden gitdi neyleyim
Tâzelendi eski derdim pâresi

Keten gömlek giymiş gülden nâzîkdir
Bülbüle cevri etme güle yazıkdır
Çok gurbetlik çekdim bagrım ezikdir
Hışımla söyleme ciger pâresi

İçdim 'aşk dolusın ben de kanayım
Tutuşam yine 'aşka ben de yanayım
Göñül sevdi yâri nice döneyim
Harâmî midir iki kaşıñ arası **(41/b)**

Yârdan ayrıralı ciger yaralı
Nice medh ideyim kaşları karalı
Bir ok degdi bu sinem yaralı
Hiç oñulmaz bu sinemiñ yâresi

Kerem eydür gözlerini sevdiğim
Tâ başından ayağa döndüğim
Abdâl olup Kayseri'ye geldim
Uyan bir dem gözler yâri göresi

Türki <tamam> oldukda kız **Kerem**'e işâret eyledi. Çadırdan çıkdılar. / **Kerem**'e didi ki Kayseri'niñ orta mahallesinde bir büyük konak / vardır. Konagiñ yanında küçük otada keşiş, karısı kızıyla / otururlar. Keşiş şimdi begiñ zencîr habsidür. Böyle gidiñ / bulursız deyüp ordan kalkup Kayseri'ye geldiler. Kızıñ ta'rîf / etdügi yere gelüp bir güccük çocuk kapuniñ öninde oynar / Ol çocuga suâl eylediler. Çocuk cevâp eyledi ki aradığıñız / keşişiñ evi buradur. Bir de Han Aslı kızı vardur. / Kızıñ anası diş çekicidir. Bu haberi **söyleyicek** / haberi çocukdan alup **Kerem** kapuyı açup içerüye girdi. / Sofi tışarıda kaldı. **Kerem** bakdı ki kız geyinmiş kuşanmış / devrân urup geziyor. Şimdi **Kerem** abdâl kazeli söylemege başladı. **(42/a)** Kız görüp hoşuna gelüp **Kerem**'iñ yanına gelüp **Kerem** de didi ki / burada bir kelpeteniyle diş çekici var imiş didi. Kız anasına / haber virdi. Anası, kızım çağır içerüye gelsin didi. **Kerem**'i / içerüye aldılar. **Kerem** kızıñ dizine başını koyup yatdı. Karı / kelpeteni eline aldı, ogul hankı dişdir agrıyan didi. **Kerem** gösterdi / Dişi çeküp

bakdı ki sagdır. Ogul bu diş sag dişdir / **Kerem** dir: Yañlış diş çekmişsiñiz bu dişdür deyüp / başka diş gösterdi. Karı gene kelpeteni eline aldı **Kerem**'iñ / bir dişini dahı çıkarup bakdı ki gene sagdır. Ogul seniñ / dişleriñ hepisi sagdır. **Kerem** dişleriñin acısını / unudup kızıñ âteşinden ol sâ'at agzına bir yağlık / bağladı ol yağlık meger kızıñ nişân yağlığıydı. Kız / gördiği gibi ana bu **Kerem**'dür didi. Karı oradan kalkup / keşişe haber virmege gitdi. Kız da saklanup / aldı sazı eline / bakalım **Dertli Kerem** ne didi. Aldı **Kerem**:

Türki (42/b)

Öldüm Aslı öldüm seniñ eliñden
Delilenme göster bir dem yâre yüz
Dâim üstüne ditrer bu cânım
Cesed birdir gam dürlü göster yâre yüz

Okunu yay toz gezinür
Kemân kaşlar atar okun gezinür
Dost bilüriz de niçün gezinür
Varise engel söyle yâre yüz

Karşuda görünür meded sag elim (elem)
Sag konmuşdur gider sag elim?
Ne mümkündür biz bu dertden sag olum
Hicrân birdir derdim biñdir yara yüz

Sefîl (**Kerem**) eydir sen yârim için
'Aklımı zay itdim sen yârim için
Yâr oldur yâr yoluna yâr için
Yaka yerine zülfin tagıda yara yüz³⁹
Beyt

Böyle söyleyüp kız kapuyı açdı geldi. Şuña İslâm dînini ta'lîm / ideyim belki
kabul ider deyüp sevdâsıyla aldı sazı eline bakalım ne / söyler **Dertli Kerem:**

Türki
Meded meded Aslı'm seniñ eliñden
Gel müslümân ol kalma İrmeni
Bir iken derdimi biñe yetürdüñ
Gel müslümân ol kalma İrmeni

El ele alam şehre yetelim
İncil'i Kur'ân'ı başda tutalım
Hankı din hak ise anı tutalım
Gel müslümân ol kalma İrmeni

---

³⁹ Bu şiir XVI. yy. Azerbaycan şairlerinden Âşık Kurbani'ye ait bir tecnisin eşmetnidir. (Azerbaycan Aşıgları ve El Şairleri, s.52)

İnanma sen keşişleriñ fi'line
Hafta pehrizine elli günine (43/a)
Gel Aslı'm gir sen İslâm dînine
Gel müslümân ol kalma İrmeni

Dilberler hânısın kızlar sultânı
Seyrâna çıkanda alursın cânı
Sen **Kerem** Dede'niñ kaşı kemânı
Gel Aslım müslümân ol kalma İrmeni

Böyle didikde kız **Kerem**'e, gel begim sen memleket begisin anıñ için / ....
nikâhıla? saña kısmet degilim. Var kısmetini Tañrıdan iste. Şimdi anam / beg-
den adamlar getirür seni tutarlar. Soñra seni tekdîr iderler. Gel / buradan
git şimdi deyüp bu söze **Kerem** gâyet mahzûn olup / kapudan taşra çıkarken
kız 'acele kapuyı kapayup **Kerem**'iñ bir / ayagı yaralandı, kan revân olup
akdı. **Kerem** ol vakit / İlâhî Yârabbi nedir bu benim genc yaşımda bir 'aşk
elinden çekdicegim / didi. Şu bendeke 'aşkıñ nısfını şu kıza vir deyüp / du'â
eyledi. Ol sâ'at kız 'âşık olup 'aklı başından gitdi, / kapuyı açdı, **Kerem**'iñ
boynına sarıldı Lâ ilâhe illallah / Muhammed Resûlallah diyüp müslümân
oldı, elhamdülillah. / **Kerem** belki beni tutdur<mak> için işi güci hîledür /
didi, inanmadı. Kız **Kerem**'iñ elinden sazı alup çalmaga başladı. / Bakalım
kız <ne> dimiş: (43/b)

Yeñi düşdim âteşine yanarım
Yandım **Kerem** beni betnâm eyleme
Beni 'aşk âteşine salan var
Yandım **Kerem** beni rüsvây eyleme

Aldı **Kerem**:

Tiz elden sürdüm buraya getürdüm
Benim sefilligim seniñ eliñden
Günbegün 'aşkına derdim oturdum?
Benim sefilligim seniñ eliñden

Aldı Kız:

Urgun urgun dost bağına girmedim
El uzadup gonca gülin dirmedim
Yüri dünyâ senden vefâ görmedim
Yandım **Kerem** beni betnâm eyleme

Aldı **Kerem**:

Akıdayım gözlerimiñ yaşını
Kurbet ile saldım garîb başımı
Zâlîm anañ çekdi iki dişimi
Benim sefilligim seniñ eliñden

Aldı Kız:

Urgun urgun dost bağına girdiğim
El uzadup gonca gülün dirdiğim
Ben bilmedim seniñ **Kerem** oldığıñ
Yandım **Kerem** beni betnâm eyleme

Aldı **Kerem**:

Gice gündüz düşdim tağı sahrâya
Bu serimi saldım ben de sevdâya
Rûz û şeb yalvarıram Mevlâya
Benim sefilligim seniñ eliñden

Aldı Kız:

Vara vara karîb illere yeterdiñ
Biñ derdimi bir deftere yazardıñ
Ne ben öldüm ne sen benden kurtuldiñ
Yandım **Kerem** beni rüsvây eyleme

Aldı **Kerem**:

Yedi yıldır gezdim ben bu tagları
Bu sineme urduñ hicrân tagları
Gice gündüz gönül Hakka yalvarı
Benim çekdiceğim seniñ eliñden (44/a)

Aldı kız:

Amân **Kerem** Sultan **Kerem** Han **Kerem**

Alış **Kerem** tutuş **Kerem** yan **Kerem**

Han Aslı da kurbân saña cân **Kerem**

Yandım **Kerem** beni betnâm eyleme

Aldı **Kerem**:

Gel gidelim bağçalara bağlara

Meyil virme sen hublara saglara

Kerem'i saldıñ yüce taglara

Benim sefilligim seniñ eliñden

Beyt

Kerem, kız türkiyi tamâm idüp kız **Kerem**'e, amân begim şimdi begden / adamlar gelür seni tutup götürürler. Ben gice seni, gel bir bacada / beklerim didi. **Kerem** ile Sofi gitdiler. Begden adamlar gelüp / bunları bulmadılar. Gine gelür deyü beklemediler. Bunlar da kahveniñ / birisine girüp oturdılar. Biraz yârenler **Kerem**'e, bize türki söyle / deyüp ricâ eylediler. **Kerem** Sofi karındaş getir şu sazı deyüp / aldı sazı eline bakalım ne dimiş kahvede
Dertli Kerem:

Türki

Hey agalar bir oñulmaz derde düş oldım
Bende keşf etmedük diller mi kaldı
Ahım varup âsumâna dayandı
Gözümnden akıtmadık seyller mi kaldı

Aldım bir bûsesin bazâr eyledim
Hışmile bakmaya hazâr eyledim
Girdim dost bağına nazar eyledim
Engeller dirmedik güller mi kaldı

Dost elinden içdim câmula zehri
Keşf itdim cihânı dolaşdım dehri
İliñ kötü sözleri felegin kahrı
Bizi zem itmedik diller mi kaldı (44/b)

Terk eyledim vatanımı ilimi
Elimden aldırdım nâzlı yârimi
Ben **Kerem**'im kimse bilmez hâlimi
Başıma gelmedik haller mi kaldı⁴⁰

Beyt

---

⁴⁰ Öztelli, s. 73-74; Elçin, Gevherî Divanı, s. 82; Sakaoğlu, s. 416.

Akşam oldu **Kerem** ile Sofi kalkup giderken ay togup / biraz bekletiler. Ay
tolunup bir yıldız togdı. Aldı **Kerem** / sazı eline bakalım ne dimiş yıldıza
Dertli Kerem:

Türki

Sabâh oldu şavkıñ batmaz

Döne kervânkıran döne

'Aşkıñ sevdâsı serden gitmez

Döne kervânkıran döne

Yıldızlarda ürüşânsın

'Alemlerde perîşânsın

Garîb birine düşensin

Döne kervânkıran döne

Barmagında hâtem yüzük

Kolunda altun bilezik

Bunuñ imiş saña yazık

Döne kervânkıran döne

Saňa kervânkıran dirler
Aslı'yı gönül vîrân dirler
Baňa **Dertli Kerem** dirler
Döne kervânkıran döne

Beyt

Böyle söyleyüp yıldızı bir bulut kapladı. Bacaya geldiler, vardılar / kız uyumuş. **Kerem** bu hâli göricek **Kerem** rûz-ı 'aşka dönmez / deyüp aldı sazı eline bakalım ne söyler **Dertli Kerem: (45/a)**

Gâh giderim gâh gelirim bacaya
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim
Sabâhıñ yıldızı çıkdı yüceye
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim

Ahşâm olur ay aydıdır geceler
Sabâh olur salâ okur hocalar
Korkum odur seni yâdlar kucalar
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim

Alamadım Urum ili hatunı
Yaslanaydım yar yasdığın yanını
Satun mı aldıñ sen uykunuñ kânını
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim

Sabâh olur yine dîvân kurulur
Efendiler gelüp gelüp dirilür
Bize va'de viren yıldız görünür
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim

Ne sararup ne sarılup yatarsın
Bilmem sarhoş mısın keyfi satarsın
Kerem'in dertlerin birbirine katarsın
Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim

Beyt

Böyle söyleyüp begiñ adamları gelüp tutacak oldılar, tutamadılar / kaçdılar
bir gizlice vîrâna girdiler, gizlendiler. Sabâh yıldızı / togup **Kerem** Sofi'ye
didi ki kızıñ bacasına vardık / bizi kaçurdılar. Şimdi varsak yıldız var, nasıl
idelim. Getür / Sofi karındaş şu sazı vir deyüp şu yıldıza birkaç türki / söy-
leyim deyüp aldı sazı eline bakalım ne söyler yıldızlara **Dertli Kerem: (45/b)**

Türki

Ûrker terâzîyle bitmez

Döne sabâh yıldızı döne

'Aşkıñ sevdâsı benden gitmez

Döne sabâh yıldızı döne

Evleri var ev yerine

Köyleri var köy yerine

Sen batmışsıñ ay yerine

Döne sabâh yıldızı döne

Yâr ile kavlimiz vardır

Goncanıñ dikenini hardır

İşim gücüm ah zârdır

Döne sabâh yıldızı döne

Yıldızı gördim sabâh sandım

Aglayup bu dîdem kandım

Kerem dir cândan usandım

Döne sabâh yıldızı döne

Beyt

Böyle deyüp Kerem ile Sofi bacaya geldiler, baktılar ki kız uyanmış / oturuyor. Aldı **Kerem** sazı eline bakalım ne demiş **Dertli Kerem**:

Türki

Çünkü bir sevdadır düşdi serime
Agladım agladım cânım gülüm bu gice
'Aşk elinden ciger yandı neyleyim
Doyunca alam kadâi bu gice

Virândan çekilen baykuş ünüdür
Yüregimde yanan 'aşkıñ tütünüdür
'Arife gicesi bayram günüdür
Didim dosta kurbân olam bu gice

Bâgûbân oldım bâga girdim ben gine
Atam mıdır kim gider engüne
Felek bizi saldı 'adûlar cengine
Feth-i bâb ide vir cânım bu gice(46/a)

Sefil **Kerem** eydür mirâs gider
Koynunđa memelerin işi ras gider
Akar çeşmim yaşı ras gider
Han Aslı'm koynunđa girem bu gice

Beyt

Böyle söyleyüp begiñ adamları **Kerem**'i ve hem Sofi'yi tutup / ellerini ardına
bağlayup begiñ konagına kahve ocagına götürüp / ayaklarına bukagı, bogaz-
larına lale ile **Kerem**'i ve hem Sofiyi mahpûs / etdiler. **Kerem** korkup dili
tutulup söylemez oldu. / Bege haber virdiler. Ol sâ'at beg kâdiyi ve müftîyi
ve hâciyi / hocayı çağırup haberiñiz var mı keşişin evine bir oğlan / girmiş
tîz iglâmını vir oğlanı öldüreyim didikde hâkim efendi / elbetde bunuñ bir
aslı vardır, vardır tevekkeli i'lâm virilmez didi. / Gelelim kahve ocagında **Ke-
rem**'iñ dili açılup bunca yirde türki / söyledim, burda da söylerim didi. **Ke-
rem**'e Sofî söylerseñ burada adamı / öldürürler, didi. **Kerem**, öldürmeden
gayrı ellerinden ne gelür deyüp / aldı sazı eline bakalım kahve ocagında ne
dimiş **Dertli Kerem / Dertli Kerem Türki Dertli Kerem**

Türki:

Meded meded Aslı seniñ eliñden
Öldürmeden gayrı var bize neyler
Biz yâhû geçmişüz cânile serden
Şimden gerü nâmûs 'âr bize neyler

Pervâsuz söz ile söylerim
İner 'aşkıñ deryâsını boylarım **(46/b)**
Gice gündüz şâhmar ile oynarım
Özüm o zencîr demhâr bize neyler

Şâhîn bâz götürür begler kolunda
Kulları segirdür sağı solunda
Enel-Hak çağıruram Hakkıñ yolunda
Kendi<ri>m boynumda dâr bize neyler

Bunca sır işleri sürüp dönmüşim
Çeşmim lebi leblerinden kanmışım
Ben **Kerem**'im 'aşk oduna yanmışım
Cehenneme girsem nâr bize neyler

Beyt

Böyle söylerken bege haber virdiler, **Kerem**'iñ dili açılmış didiler / Beg dir getüriñ karşıma, begiñ karşıasına getürdiler, beg suâl eyledi / söylemez diliñ açılmış söyle nedür Aslı didi. İsterseñ burada / söyleyem deyüp izin virdiler. Aldı sazı eline bakalım begiñ karşıusunda / ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki
Beni bunda lâl eyleyen
Dertdür hasretdür firkatdür
Çeşmim yaşın seyl eyleyen
Dertdür hasretdür firkatdür

Kılıç böyle yara etmez
Yâr sevdâsı serden gitmez
Degme hekîm merhem etmez
Dertdür hasretdür firkatdür

Beni 'aşka salan yârdur
Yanan vücûdumda nârdur
İşim gücüm ah <u> zârdur
Dertdür hasretdür firkatdür

Kerem dir olmuşum hakîm
Elemden olmuşum sergüm
Bezirgânım gamdur yüküm
Dertdür hasretdür firkatdür (47/a)
Beyt

Böyle söylerken beg tarıldı şimdi ayaklarını bir karış yerden keserim, / cümlesini 'aklından didi? **Kerem** efkâr ile aldı sazı bakalım ne söyler / **Dertli Kerem:**

Türki

Kendi kendime neyledim

Bir kâfir tersâ ne ben

Urgun gönül bend eylemiş

Öpdigim ensesine ben?

Gözleri beñzer laçına

Beñzer Meryemiñ saçına

Gene dördiciz mâcûna

Düşmüşüm ensesine ben

Mühtedîler mâvi sarar

Hâr isteyenler siyâh giyer

Ben ne söylerim beg ne añlar

Dönmem ki hem kâdî kıssasına ben

Elin elime alayım

Kolum boynuna dolayım

Kerem dir kurbân olayım

Yalvarıram 'Îsâsına ben

Beyt

Böyle söyledikte beg kazaba gelüp efendi vir i'lâmını / deyüp hâkim efendi, begim dertliler söylegen olur. Elbetde bir / aslı vardır deyüp tevekkeli i'lâm virilmez didi. Beg gâyet / infi'âl idüp kalkup harâma gitdi. Otururken kız karındaşı / Hesnâ hanım yanına gelüp yüzine bakdı. Begim nedir Aslı, kazaba / gelmişsiñiz didikde beg cevâb eyledi ki keşişñ evine / bir oğlan girmiş. Oğlanı öldür saña beş kese akça (47/b) vireyim didi. Kadî iglâmını virmedi ki oğlanı öldüreyim / didikde kız karındaşı Hesnâ hanım <di>di kim begim bu oğlanñ devâsını / da'vâsını baña vir eger hak<ik>î 'aşk ise kızını og-lana virelim / yok degil ise öldürelim. Ol zaman gene keşişden on kese akça al / mâni' degildir didükde beg da'vâyı kız karındaşı Hesnâ hanıma virdi / Gelelim hâkim efendi. Gel ogul bu taraftan kaç. Belki seni öldürürler / didi. **Kerem**, kaçmam deyüp aldı sazı bakalım ne dimiş **Dertli Kerem**:

Türki

Hey agalar nice ideyim

Ben dönerim gönül dönmez

Bir yavruya düşdi meylim

Ben dönerim gönül dönmez

Keklik gibi sekişlidir

Göksü elvân nakışlıdır

Bir harâmî bakışlıdır

Ben dönerim gönül dönmez

Kaş oynadır niyâzından
Öpdüm yanagından gözünden
Aslı bir keşiş kızından
Ben dönerim gönül dönmez

Yoluna koymuşam cânı
Dîdemden akıtdım kanı
Kerem sevdi Aslı Hanı
Ben dönerim gönül dönmez

Beyt

Böyle söyledikde hâkim efendi, oğlum agacdan olsun senden / iki şâhid isterim. Şâhidiñ var mı didikde, vardır didi. (48/a) Aldı sazı eline bakalım ne demiş. Hâmîd kâdîya ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki
Gene geldi yaz ayları
Tâzelendi yaram benim
Dîdelerim toldı kanile
Artdı derdim var benim

Kimi monlâ kimi hâkim kimi hâcî
Efendi zây etme 'ilâcî
Cümlemiz Hakka du'âcî
Merhem sevmez yaram benim
Urgun deli gönül urgun
'Işk deler 'âşıkın bagrın
Tenhâlarda urgun urgun
Aglamakdur kârım benim

Sevdim bir kanlı zâlimi
Elinden çekdim zulümi
Sofi'ye sorıñ hâlimi
Aslı'yı seven **Kerem** benim

Beyt

Böyle didikde hâkim efendi, oğlum Sofi didikleri kimdir / deyüp, **Kerem**, efendim bir arkadaşım var, adına Sofi dirler didikde / getüriñ buraya. Sofi'yi hâkim efendiniñ huzûrına / getürdiler. Sofi'ye hâkim efendi suâl eyledi ki derdiñiz / nedür Sofi didikde, efendim suâl idersen deyüp aldı / sazı eline bakalım hâkim efendiye ne söyler Sofi kardaş: **(48/b)**

Türki

Hey agalar bu derdini pür ider
Bu zülfi derdi saç derdi hâl derdi
Ben bilürim biñ gününü bir ider
Nâdân derdi hayrân derdi kâl derdi

Terk eylemiş vatanını ilini
Elinden aldırılmış gonca gülünü
Kimse bilmez bu **Kerem**'iñ hâlini
Sıla derdi vatan derdi il derdi

Ak göksün üstüne bir bâğ dikeydim
Elvân çiçeklerden ben de ekeydim
Bu dertlerden hankı birin çekeydim
Susam derdi sünbül derdi gül derdi

Coşkun sular gibi coşdı bulandı
Akdı gitdi karlu tağı dolandı
Pus bağladı kapu kapu dilendi
Hırha derdi abdâl derdi şâl derdi

Yazuk oldu düşdiñ dilden dillere
Bülbül konmaz oldu gonca güllere
Aglayarak düşdiñ tozlu yollara
Gelen derdi geçen derdi yol derdi

Sofi ider **Kerem** yüzime bakar
Bu cânımı 'aşk oduna yakar
Ben bilürem bu dert temelim yıkar
Aslı derdi **Kerem** derdi dil derdi

Beyt

Böyle söyleyüp **Kerem**'iñ hâlini bir bir naklî idüp şehâdeti / kabûl olup **Kerem**'iñ hak<i>kî 'âşık olduğın bildiler. / Gelelim begiñ kız karındaşı Hesnâ hanım kırk dâne kız oğlan kız / ayıñ on dördü gibi ziyâde güzel olup bakçaya çadır kurdurdılar / **Kerem**'iñ yanıklısı Han Aslı'ya bir eski püski kıyâfete (49/a)

koyup **Kerem**'e hanım bir tezkere gönderdi. Da'vet idüp arkadaşı Sofi, gitme begim saña kıyarlar didi. **Kerem** diñlemeyüp da'vete icâbet / lâzımdır deyüp başına geleni çeker çâre yokdur deyüp **Kerem** kalkup / Hesnâ hanımıñ bakçasına gelüp kızlar **Kerem**'i karşılayup içlerinde Han / Aslı'yı görüp göksüni bir kez geçürüp hanım ayaga kalkup **Kerem**'e / yer gösterdi. Kahve 'izzet ikrâm idüp kızlarıñ cümlesi el pençe / karşusunda dîvân durup Hesnâ hanımıñ merâmı bakalım bu kızlara yâhûd buna / göz iderse hak<i>kî 'âşık

degildir didi. **Kerem** ise Han Aslı'yı gözünden ırmayup / aldı sazı eline ba-
kalım <ne> dimiş **Dertli Kerem**:

Türki

Kara gözlim ne gezersin bu yerde
Gel bizim yerleri gez kerem eyle
Nice kullarımıñ ismi kalmadı
Beni de defteriñe yaz kerem eyle

Bil biçâre idim diline inandım
'Aşk âteşine odlara yandım
'Âkıl başda idi dîvâne oldım
Beni dertli etme kız kerem eyle

Servi semen idiñ togdıñ yüzüme
'Aşkıñ âteşini saldıñ özüme
Kıya kıya ne bakarsıñ yüzime
Engeller etmesiñ söz kerem eyle

Dertli Kerem eydür karalar giyme
Gel Aslı'm sırlarıñ yâdlara dime (49/b)
Bir iylik iderseñ vakt iki eyle
Beni mecnûn etme kız kerem eyle⁴¹

Beyt

---

⁴¹ Sakaoğlu, s. 408.

Böyle söylerken Aslı Han'ı sakladılar. Hesnâ hanım cevâp eyledi ki şu / Aslı Han bunda <yokdur>. Şunda kırk dâne kız oğlan kız var / hankısını isterseñ saña vireyim deyüp **Kerem** aldı sazı eline bakalım / orada Hesnâ hanıma ne söyler **Dertli Kerem**:

Türki

Gel hanım gel benlik eyleme
Eser bâd-ı sabâh yârim bûsider
Her kime söylesem yanar derdime
Benim çekdiceğim yâriñ yasıdır

Bugün dostdan bize geldi bir nâme
Kelb rakîb kâil olmaz bu deme
O nâzîk elli pek gezdi sîneme
Koy desiñler bu da bunuñ nesidir

Ben **Kerem**'em kaynayuban çoşmazam
Tövbekârım her güzele bakmazam
Olur olmaz olsa derdin çekmezem
Benim Aslı'm güzelleriñ hâsıdır⁴²

Beyt

---

⁴² Elçin, s. 334.

Böyle söyledikte hanım cevâp eyledi ki şunda kırk kız oğlan / kız var her biriniñ adına göre bir türki söylersiñ. Eger söylemezseñ seni bunda öldürürüm didikde gayr fâide yokdur, / söylemek bende<n> ras getürmek Mevlâdan deyüp aldı saızı / eline bakalım ne dimiş **Dertli Kerem: (50/a)**

Varam gidem bir kâmile danuşam
Benim dersin elif midür nicedür
Bir dilbere ben dîvâne olmuşum
Gelen bezirgândur giden hocadur⁴³

Okudum elifi çıkdım kunûda
'Aşık mâ'şûkunı belki unuda
Hesâb itdim güneş girdi buluda
Ay görünmez karañlıkdur gicedür

Kerem kurbân olsun merdiñ yoluna
Kısmet olsa alsam elin elime
Kömür gözlüm beni saldıñ derine
Aslâ sormaz benim hâlim nicedür

---

⁴³ Birinci dörtlüğün son mısrası, Azerbaycan âşıklarından Heste Gasım'ın bir koşmasında aynen yer almaktadır. (Azerbaycan Aşıqları ve El Şairleri, C. I, s.103)

Bagladılar bölük bölük geldiler
Ciger başın delük delük deldiler
Kızlar bakup göz altından göz altından <güldiler>
Söylerim Aslı'm gelen **Kerem Hoca**'dır

Beyt

Böyle söyleyüp bilmem ben şunu bunı. Şu kızlarıñ adını mutlak bilmelü didi.
/ Aldı sazı eline bakalım ne dimiş **Dertli Kerem**:

Türki

Öldüm Aslı'm öldüm seniñ eliñden
'Âişe Fâtıma Zehle Zühre gelsinler
Çagıruram 'Âişe bakdı Gülbaşa
Hasret ile öldüğümü bilsinler

Hadice didikleri aga bellüdür?

Hanîfe Halîme dili bellidür?

Tutu ile Kumrı anlar ince bellidür

Mâhbedîr'e bir habercük virsünler

Zehle Zühre gelsiñ gülsüñ oynasıñ

Ziynet selâm virsiñ hanım diñlesiñ

Söyleyiñ Cennet'ime buraya gelsiñ

Baglasıñlar cenâzemi kısıñlar

Beyt

Böyle söyledikde kızlarıñ adını bildiñ, gelecek kızıñ adını da / bil didikde
aldı sazı eline bakalım ne dimiş **Dertli Kerem: (50/b)**

Ne idersin felek ile faslını
Bulamadım menendini hüsnini
Gelecek kızıñ ismi Aslı'nı
Dilerim ki bu **Kerem**'e virsünler
Türki tamâm beyt tamâm degil
Beyt

Böyle söyleyüp **Kerem** hoşca kal deyüp kalkup kahve ocagına / gelüp oturdu.
Biz gelelim Hesnâ hanımıñ faslına. Hesnâ hanım kızlar beraber kalkup ko-
nagina geldiler. **Kerem**'iñ hak<i>ki 'âşık / oldığın bildiler. Karındaşı bege ge-
lüp begim bu oğlan bu kıza / hak<i>kî 'âşıkdur. Gel şu iki hasreti birbirine
kavışduralım / saña dünyâda ve âhiretde fâidesi çok olur. Sen gene keşiş
/den on kese akca al yeri vardır didi. Begiñ göñlini idüp / tîz **Kerem**'e bir
adam yolladı. Gelüp **Kerem**'i alup harâma iletdi. / Tîz bir imâm çağırdı, Han
Aslı'yı çağırdı. Kızı / oglana nikâh idüp kızı ve oğlanı giydirdiler, du'âsını /
bunlar itdiler. Ol gice bunları gerdege koydılar. Ammâ kıza / keşiş bir yelek
geydirdi, yakadan etege kadar düğmedir. **(51/a)** Bakalım **Kerem** Aslı'ya ne
söyler, aldı sazı eline dimiş **Dertli Kerem:**

Türki

'Adûlar hep bir araya geldiler
Kâdiye müftüye haber virdiler
Gizli sırlarımız cümle bildiler
Çöz Aslı'm çöz göksün dügmelerin

Geydügün zerbâblar cümle el aldı
İbrüşüm kuşaklar başa şal oldu
Tutuldu dilimiz lâl oldu
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Kâdîler müftüler bizi diñledi
Mevlâm fırsat virdi dilim söyledi
Begler kazab idüp bize neyledi
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Sabâh olur yine dîvân kurulur
İşidenler koşup koşup dirilür
Kâdiya müftüye haber virilür
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Şükür olsun bunda gördüm yüzünü
Öpdüm yanagını iki gözünü
Biz de terk eyledük 'adû sözünü
Çiz Aslı'm çiz göksün düğmelerin

Gör ki bu günlere yetirdiñ
Gün bu gündür dertlerim arturdiñ
Süre süre Kayseri'ye getürdiñ
Çiz Aslı'm çiz göksün düğmelerin

Erisin taglarıñ karı erisin
Seyl olsun yazuları bürüsin
Saña düğme dikenin eli kurusun
Çiz Aslı'm çiz göksün düğmelerin

Erisiñ tagların karı ucundan
Rakibe ölüm dosta gecinden
Taglara düşmüşem seniñ ucuñdan
Çiz Aslı'm çiz göksün düğmelerin(51/b)

Bayram olsun kına yakam eline
Ben düşmüşem bu 'âlemin diline
Bu geceçük sarılalım ince beline
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Gel ikimiz bir döşege girelim
Gölmek dursun cânı câna saralım
Kelb rakîb duymadan safâ sürelim
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Arayı arayı buldum odayı
Ben alayım saña gelen gadâyı
Nice bir aglatdın **Kerem Dede**'yi
Çiz Aslı'm çiz göksün dügmelerin

Beyt

Böyle söyledi ol gice sine sag olup murâd alup murâd / virdiler birbirleriyle çok zevk safâ sürdiler. Anlar muradına irdi bizleri de Hak Ta'âlâ dünyâ ve âhiretde murâdımıza irdüre / nâil eyleye, âmîn. Velâkin 'âşıklar 'indinde böyledür, gene hasret / kıyâmete kalmışdur. Temmet oldu, bu dünyâ nûr ile doldı. **Kerem** ile Han Aslı'nın hikâyesi tamâm oldu. Rabbi Ta'âlâ / Hazretleri cümlemizi şefâ'atlerinden mahrûm / eylemeye. Âmîn. Sene 1265 (2 c, sin) (1848). (52/a)

ŞİİRLER

'Âşık Boranî

Înâd ider bildüg<iñ>e gidersîñ
Ben <senin> kahrını çekemem gönül
Beni dostum ile düşmân idersîñ
Ben <senin> keyfiñce gidemem gönül

Sandıñ? keskün olmuş keser biçersîñ
Alup satu ider dükkân açarsîñ
Alçaga konmaz yücelerden uçarsîñ
Ben <senin> keyfiñce gidemem gönül

Bir vak'a gördü düşünü bilmez
Alup satu ider işini bilmez
Hem de yârenini eşini bilmez
Ben <senin> keyfiñce gidemem gönül

Azârlasam akar gözünüñ yaşı
Kurar benim ile cengi savaşı
Gâh aga olmak ister gâh bölük başı
Ben <senin> keyfiñce gidemem gönül

Kazan kavurması kâ beni? düzler
Bal ile kaymagı kalbinde gizler
Bulkur yemez pirinçle yağ gözler
Ben <senin> keyfiñce gidemem göñül

Hevâs etmez okumaya yazmaya
Umarım ki kocadıkça azmaya
Küheylân at ister binüp gezmeye
Ben (senin) kahrını çekemem göñül⁴⁴

---

⁴⁴ Cunbur, s. 353; Sakaoğlu, s. 481; Öztelli, s. 358.

Koşma

Tâ ezelden 'âşık oldum yanarım
İnsâf eyle el-amândur sevdüğüm
Güzel seni merhametlü sanurdum
İnsâf eyle el-amândur sevdüğüm

Hayli demdür derdiñ çekdim bilesin
Netdim saña, bakup yüzüñ egersin
Yazuk baña bir cânım var kıyarsıñ
Eyzan (İnsâf eyle el-amândur sevdüğüm)

Bir görsem 'akıl başdan zây olur
Hâtırım sor sevdüceğim nicolur
Konuşup da cüdâ düşmek güc olur
Eyzan (İnsâf eyle el-amândur sevdüğüm)

Kıyma baña genc yaşıma yazukdur
Cân evimde dertli ciger ezukdur?
Ben 'âşıkıñ ili yardan uzakdur
İnsâf eyle elâmândur sevdüğüm (52/b)

Dildârî

Yahşî güzel saña gönül vereli
Muhabetiñ bu gönlüme düşüpdür
Seni baña beni saña yazdılar
Bizim bülbül siziñ güle düşüpdür

Dilber baña özüñ bay? gibi
Merhamet fakîre bay gibi
Gündüz güneş gice ay gibi
Yüzüñ şevkı ilden ile düşüpdür

Sagıñ soluñ bagile bostân
Ol seniñ yaylañ güllük gülistân
Dilberligiñ olmuş dillere destân
Meddahâniñ dilden dile düşüpdür

Buyuruñ gidelim kendi hâneme
Sarayım o sineñi sineme
..... düşdi karîb sineme

Dildâr deseñ gör güle düşüpdür (53/a)

Tecnis

Nâz<l> dilber niçün unutduñ beni
Hâyli zaman oldu selâmıñ gelmez
Nâmeler gönderdim mefhûmı gelmez
Bu 'âşıkıñ âhı saña da kalmaz

Haber gönde<r> deyü yoluñ beklerim
Tesbîh ider dilde zikir eylerim
İnsâf eyle dilber yandı cigerim
Merhametsüz yârıñ âmânı olmaz

Ben çekerim şimdi cevri cefâyı
Korkarım ki rakîb sürer safâyı
Bilür mi ola 'aceb bende vefâyı
Yoksa dilber böyle vefâlar olmaz

Ma'şûkı hakîkat râhın görürse
'Âşıklara ırâhdır yâre giderse
Her kim 'âşıkına cefâ iderse
Habîbullahdan aña şefâ'at olmaz

Tecnis

Ey nâme selâm it yârime benden
Böyle magrûr olup yüze çıkmasun
Yogısa katlime fermân iderim
Bir kerre 'aşıklar yüze çıkmasun

Nasîhatdir benim murâdım aña
Sözime incinüp küsmesün baña
Ebrûların tağıtmasun her yaña
Hem zülüfler yüze çıkmasun (53/b)

Dahi küçükdür mâldan aňlamaz
'Arzihâl eylesem sözüm diñlemez
Baglasam el karşusunda söylemez
Kimseniñ sevdüğü yüze çıkmasun

Nazîfî günbegün ider efgânım
Hâlime rahm eylemez kaşı kemânım
Bâri öldür beni rûhı revânım
Tek böyle zülüfler yüze çıkmasun

Beste

'Arzihal eylesem gül yüzlü yâre
Gûş idüp selâmım alur mı bilmem
Günbegün artmada sinemde yaram
'Aceb Mevlâm insâf virür mi bilmem

Beni mest eyledi yâriñ kokusu
Miski 'anber kokar anıñ kokusu
Derdimiñ tabîbi cennet hûrisi
Dertli olduğım bilür mi bilmem

Selâm olsun ol gül yüzli dostuma
Lebi sükker ol gül yüzli mestime
'Azm idüp sevdüğüm sinem üstüne
Salınup biñ nâzile gelür mi bilmem

Gevherî dir bilmez mi ki ben noldum
Yâriñ hasretiyle sarardım soldum
Merhamet kıl efendim işte ben geldim
Hasret kıyâmete kalur mı bilmem

Mani

Mâni mâniye himdür

Mâni bilmeyen kimdür

Çünkü sevdüğüm mânicisiñ

Mâniciniñ biri kimdür **(54/a)**

Gevherî

Agla gözlerini sevdiğim dilber
Karadur kaşları egmeli degil
Ohşarım ol siyâh kaşlarıñı ben
Elbetde bir gün düşer uyumalı degil

Göñül havâlandı yurduna varmaz
'Âşıkın agladan berhudâr olmaz
Onlar yalancıdur 'ahdine durmaz
Neylemeli anı sevmeli degil

Öğrenmişler cevretmeniñ fendini
Emdürmiyor lebleriniñ kandini
İliklemiş yâr gögsünüñ bendini
Gögsü bedel bedel dügmeli degil

Gevherî oğlu dir yârimden geçmedim
Sofra kurup yâr badesin içmedim
Fırsat elde iken öpüp kuçmadım
Beni öldürmeli dögmeli degil⁴⁵

---

⁴⁵ Cunbur, s. 49, 131; Sakaoğlu, s. 476; Öztelli, s. 120-121.

Beste

Nâzlı dilber geçmez oldu buradan
Selâmı sabâhı kesdi aradan
Saña bir güzellik virmiş Yaradan
Kırar mısıñ 'âlemleri sevdüğüm

Kuzum saña kimler virdi ögüdi
Severim didikce göñlüñ büyüdi
Seni benden gayrı seven yok idi
Gel beni sineñe sar sevdüğüm

A sevdüğüm bagrım tuç gibi
Sevip sevip ayrılması güç gibi
Hazret-i 'İsmâ'il inen koç gibi
Ben saña kurbân geldim sevdüğüm(54/b)

A sevdüğüm la'l ü mercân sen misiñ
Dili bülbül derde dermân sen misiñ
Kipriği ok kaşı kemân sen misiñ
İşte hañcer işte meydân sevdüğüm

Nazîfî

İflâh olmam ben bu der<d>den ölürüm
Derdime bir çâre bul kara gözlüm
Korkarım ki gurbet elde kalurum
Gene göriniyor yol kara gözlüm

Ben ağlarım sen gezersiñ zevk u safâda
Akrâniñ bulunmaz cevr ü cefâda
Va'dem yetüp defn olursam **Tokada**
Mezarım üstüne gel kara gözlüm

'Âşıkın olduğum sen de bilürsiñ
Aniñ için dürlü şîve kılursiñ
Şübhesiz efendim kanlım olursuñ
Huzûr-ı Bârîde bil kara gözlüm

Gel âzâd it **Nazîfî**yi bu gamdan
Haber sohbet işidelim bu gamdan
Başıña tasadduk eyle keremden
Bunca yıl kul kara gözlüm⁴⁶

---

⁴⁶ Cunbur, s. 151; Sakaoğlu, s. 514; Öztelli, s. 153-154.

Koşma

Çıkdım yücelerden seyrân eyledim
Yâr ile gezdüğüm yerler perîşân
Firkat geldi bir âh idüp ağladım
Bir ben degil cümle 'âlem perîşân

Zulmet elinden pusardı taglar
Eşinden ayrılan âh ider aglar
Güli açılmaduk vîrâne baglar
Bülbülü konmaduk güller perîşân

Fenâ şu dünyânın ötesi fenâ
'Aceb irer miyüz ezelki güne
Yâd avcı elinden uçmuş bir suna
Sunası konmaduk güller perîşân(55/a)

Kul Mustafâ candan söyler sözi

Kara topraklara sürer yüzi
Çalıvir nâzenin sadepli sazı
Sazım bozuktur hem teller perîşân⁴⁷

---

⁴⁷ Cunbur, s. 76, 78; Sakaoğlu, s. 525; Öztelli, s. 163-164.

Koşma

'Aynaya devrâna bir nazar kıldım
Nûr-ı münevverden hümâlar geçdi
Ol kadar yâr için âh u zâr kıldım
Şöyle bir dîdemden şumâlar geçdi

Geçdi nevestelik oldım târimâr
Aldı vücûdumı zâr-ı ihtiyâr
Bulmadım kendime bir münâsib yâr
Geşdi nice mülk-i şumâlar geçdi

Şu kim ayrıldım nâzlu yârimden
Şât gözümünden akar Murâd tenimden
Diyâr-ı gurbetde garîb serimden
Nice çârşanbalar cum'alar geçdi

Zarûrî

Aldıñ 'aklımı başımdan eylediñ dîvâne hey
Cevriñle biz? gelmedik îmâne hey
Ölürüm
Çok nasîhat itdim ammâ hiç biri kâr etmedi
Benim hayır sözlerime bulduñ bir mahâne hey

'Âşık olanıñ derûnı 'aşkıla tolmalıdır
Lemyezeliñ? 'aşk ile sararup solmalıdır
Elbetde güzel olanıñ insâfı olmalıdır
Sencileyin bir insafsuz gelmemiş cihâne hey

Cevriñ ile ben dökerim bu dîdemden kanı
Ah nideyim saramadım seniñ gibi civânı
Didi ol beni saranlar kurbân ider cânı
Ben de bildim bî-vefâ yâr seniñ kasdıñ câna hey (55/b)

Zarûrî kendini bilür aslâ söylemez yalan
Bu zamâna gülünde hiç olur mı dîn îmân
Didim fasl ider imiş 'adûlara her zamân
Gel seniñle a sevdüğüm gidelim bir yana hey

Divânî

Bugün güzellerin a'lâsın gördüm
Giyinmiş kuşanmış al hârelenmiş
Ayagı hâkine yüzümi sürdüm
Dedi derdimendim bîçârelenmiş

Güzeller içinde hûrisin hûri
Gel beni aglatma gözümü<n> nûrı
Yıkıldı kalbimiñ gitdi sürûrı
Bu gam gönümde biñ dânelenmiş

Gören 'ibret alur kalem kaşından
Libâslar ıslanur gözüm yaşından
İliñ siteminden düşmân işinden
Gönlümüñ şîşesi biñ pârelenmiş

Kızarmış yanaklar alı al olmuş
Siyâh zülûfler paymân olmuş
Lebleriñ de bay <ab-ı> zülâle dönmüş
Mestâne gözleriñ mekkârelenmiş

Neyledim efendim suçumu bildir
Yeter aglatdıñ gel beni güldür

Mübârek aylardur zekâtın göndür
Bu gün bu efendiñ fukârelenmiş⁴⁸

---

⁴⁸ Elçin, *Gevherî Divanı*, s.410, 411, 412’de benzer kafiyeleler ve aynı redif ile üç ayrı koşma yer almaktadır.

Gevherî

Ey gönül nice melûl olursun
Bulunmayan hemân saña yâr olsun
Bir gün olur murâdına nâil olursun
Hemân şu dünyâda seriñ sag olsun

Dostuñ bakçasından bir gül sokundum
Hatâ etdim zülüflere dokundum
Seni benim deyü ilden sakındım
Şimdiki yâriñ mübârek olsun (56/a)

Oñulmaz derde ugratdıñ beni
Coşkun sular gibi çağlatdıñ beni
Gurbet illerde aglatdıñ beni
Bencileyin işiñ gücüñ ah u zâr olsun

Benim intizârım yerde kalmasun
Seni benden ayıran cennet bulmasun
Dünyâda murâdına nâil olmasun
Umaram ki iki cihânda gözi kör olsun

Gevherî de gece gündüz kılar zârı
Yakdı kavurdı mı ayrılığın nârı
Beni hakîkatden sevmeyen yârı
Bir dahı sevmeyeyim tevbeler olsun⁴⁹

---

⁴⁹ Elçin, s. 284-287; Cunbur, s. 119; Öztelli, s. 200.

'Âşık 'Ömer

Kâf nûn ile Hudâ 'âlemleri var eyledi
Bülbül âvâre kalup gögi nâçâr eyledi
Bir ulu melek iken evvelâ, oldu şeytân la'în
Hazret-i Âdeme secde kılmağa 'âr eyledi

Zebûrı Dâvûda virdi etdi cümleden kadîm
Tevrâtı Mûsâya virdi eyledi anı kelîm
İncîli 'Îsâya virdi Hazret-i Mustafâya Kur'ân-ı 'azîm
Cümleden efdal yaratdı kendüye yâr eyledi

Zekeriyyâyı biçdiler eyledi Hakka şükür
Mecnûn da tağlar başında etdi zikir
Dir ki 'Ömer irmez buña 'âkîl fikir
Ferhâdîñ âhı figânı taşlara kâr eyledi (56/b)

Hurşid

Bir dilberin sevdâsı var başımda
Desem öldürürler demesem ölürüm
Gece gündüz intizârım aglarım
Sarsam öldürürler sarmasam ölürüm

Yârdan ayrıralı olmuşum deli
Yitürdim 'aklımı oldum serseri
Lebinden akıyor sükkerle balı
Emsem öldürürler emmesem ölürüm

Yârimi tanıram sırma saçlıdur
İncü sadef yakut mercân dişlidür
Kemân ebrûludur hilâl kaşlıdur
Desem öldürürler demesem ölürüm

Hurşîdim ben de oldum mestânin
Gurbetde sorulmaz hâli hastanin
Koynunda mâhımın yumrı nesnenin
Emsem öldürürler emmesem ölürüm⁵⁰
1267 (M. 1850)

---

⁵⁰ Cunbur, s. 62; Sakaoğlu, s. 512; Öztelli, s. 147.

Muamma

Bu dünyâya ibtidâdan
Yeşil tonlu gelen kimdir
Ya maşrıktan atılan topu
Yâ magribden tutan kimdir

Halîl Hamza anıñ için
Anlarıñ da yokdur suçı
İsmâ'ile inen koçu
Yâ bıçağı çalan kimdir

Kanın kaynayup çoşmadan
Âteşi tutuşmadan
Ana rahmine düşmeden
Yâ togmadan ölen kimdir (57/a)

Âşık **Sırrî** bu halinde
Herkesin itdüğü yoluna
'Azrâ'îl kıydı canına
Pençe vurup alan kimdir

Semâî Aşık Ömer

İbtidâdan şu cihâna
Kuran mı indi hece mi indi
Soralım ehl-i kâmile
Gündüz mi indi gece mi indi

Melekler gökde saffa düzüldü
İblisiñ bagrı ezildi
Kitâb gökte mi yazıldı
Yoksa yere hoca mı indi

Melekler iblisiñ (elif, ha, elif, ha, ye)
İblis oldı Hakka 'âsî
Kudretinden Hak lokması
Toka mı indi aca mı indi

Harı 'Aşık 'Ömer harı
Erisiñ taglarıñ karı
'Arşu rahmetiñ yeşil nûrı
Şâma mı indi Haca mı indi⁵¹

---

⁵¹ Öztelli, s. 414.

‘Âşık ‘Ömer

Hamden lillah gördüm cemâlini
Kablîmiñ sürûrî hele merhabâ
Dâ’im vücûdum yanar ‘aşkıñ nârına
Göñlümüñ sürûrî hele merhabâ

Mâ’ilem rûyuña hûblarıñ şâhı
Sen misin sevdüğüm cihânıñ şâhı
Etmeli ihsânı ‘âşıkâ gâhî
Mürvetli sultânım hele merhabâ⁵² (57/b)

Ehl-i tevhîd olanı ta’yib iderler
Er yarın Hak dîvânında belli olur
Bir mürşid-i kâmil seni ... buluncı
Kulların boynunu döger hû deyü

(Birkaç mısra... okunamadı.. muhtemelen borç, hesap kaydı)

Çeşm-i cellâdım bu gün gel de kan ister meded
Cümle varım virdim almaz cân ister meded

---

⁵² Elçin, Gevherî Divanı, s.25’te “Sevdiceğim safâ geldin merhaba” redifli dört bend-lik bir koşma mevcuttur.

BÂB-I SİHR

Eger diler bir kişi kim kalbindeki olan nesneyi bilesin / bu řekli yazup olkimseye ki uyur / olzamân bir bir haber virir. Kayup? Mücerreb?

BÂB

Bir âdamı cîn-i tâifesi irişüp incidürse / bu cîn beglerinüñ ismin yazup üzerinde getüre / aslâ cîn tâifesi iriřmeye. Biiznillahi ta'âlâ

....(şekil) (řâdîr), (bâhîr), ('amrû?), (ezîb), / (bi/erbâd)

BÂB

Eger dilerseñ kim bir kimse yanıñdan gitmeye. / Bu tılsımı sol eliñiñ baş bar-magina yaza, eliñ yuma/sın. Ol kimesne yanıñdan gitmeye avcuñı açma-yınca**(58/a)**

LAİLAHE İLLALLAH MUHAMMEDÜRRASÛLULLAH

(58/b)

.....iki .... cihân turdukça olsam? (okunamadı) **59/a**

KAYNAKÇA

- Ahmedof, Aziz. Edebiyatşinaslık Terimleri Lügati. Bakü, 1978.
- Artun, Erman. "19. Yüzyıl Osmanlı Dönemi Ortadoğu'nun Sosyal Tarihine Bir Kaynak: Aşık Esrârî'nin Vehhabi Destanı." Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, cu.edu.tr.
- Aslanoğlu, İbrahim. "Geçen Yüzyıllarda Folklorumuza Işık Tutan Kaynaklar.", 1976, ss. 69-74.
- Atatürk Kitaplığına Yeni Bağışlanan Yazma Kitapların İndeks Kataloğu. Haz. Nail Bayraktar, cilt 1, İstanbul, 1991.
- Azerbaycan Aşığları ve El Şairleri. Cilt 1, Bakü, 1983.
- Cumbur, Müjgân. "Folklor Araştırmalarında Cönklerin Yeri." I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri, Ankara, 1974, ss. 69-73.
- Derleme Sözlüğü. Ankara, 1968.
- Duymaz, Ali. Kerem ile Aslı Hikâyesi Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma. Kültür Bakanlığı, 2001.
- Elçin, Şükrü. "Cönkler ve Mecmualar Üzerine." Halk Edebiyatı Araştırmaları, cilt 1, Ankara, 1997.
- Gökyay, Orhan Şaik. "Cönkler Üzerine." Folklor ve Etnografya Araştırmaları, İstanbul, 1984, ss. 107-149.
- İslam Ansiklopedisi. Cilt 8, İstanbul, 1993, ss. 73-75.
- Kabaklı, Ahmet. Türk Edebiyatı. Cilt 2, s. 661.

- Karataş, Turan. Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü. İstanbul, 2001, ss. 82-84.
- Koz, M. Sabri. "Cönk." Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, cilt 2, ss. 83-85.
- Kut, Günay. "Bir Cönk Üzerine." Hikâye, cilt 1, sayı 3, 1984, ss. 75-85.
- Noyan, Bedri. "Ayaşlı Abdi Efendi Cöngü'nün Tedkiki." Halk Kültürü, cilt 1, sayı 4, 1984, s. 101.
- Onay, Ahmet Talat. Halk Şiirinin Şekil ve Nev'i. Haz. Cemal Kurnaz, Akçağ Yayınları, 1996.
- Şeyh Süleyman Efendi. Lugat-i Çağatay ve Türkî-i Osmânî. İstanbul, 1298.
- Tarama Sözlüğü. Cilt 2, Ankara, 1965.
- Togan, Zeki Velidî. "Topkapı Sarayındaki Dört Cönk." İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, cilt 1, sayı 1-4, 1954, ss. 73-89.
- Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu. Cilt 5, Kültür Bakanlığı, 2002.
- Koz, M. Sabri. "Cönklerden Şiirler." Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Bülteni "4. Kat", Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, sayı 2 ve devamı.

ŞİİRLERİN DİZİNİ

A

Girsem baglara baglara 6/a

E

Çeşm-i cellâdım bu gün gel de kan ister meded
Cümle varım virdim almaz cân ister meded 58/a

E

Doyunca alam kadâi bu gice 46/a
Selviye beñzetdim dallar içinde 15/b
Beni de defteriñe yaz kerem eyle 49/b
Yandım **Kerem** beni rüsvây eyleme 44/a
Ballar akar tutagından diline 30/b
Durdım selâmına yolñ üstüne 4/a
Döne sabâh yıldızı döne 46/a
Döne kervânkıran döne 45/a

I

Gözümden akıtmadık seyller mi kaldı 44/b
Döndi seyl oldı seyl oldı 39/a
Şu benim hâlimden bilen olmadı 21/a

Niyyetim Koca Begdür Moskof kıralı 6/a
Cemâliñ görsem olmaz mı 22/b
Evvel bahâr yaz olmaz mı 29/a
Gözetmesin gelür deyü yolları 37/b
Aslı Hanım Kayseri'ye vardı mı 40/b

İ

Şöyle bir dîdemden şumâlar geçdi 55/b
Çıkan dilber beni mecnûn eyledi 27/b
Hazret-i Âdeme secde kılmağa 'âr eyledi 56/b
Benim agladugum yâre hoş geldi 21/a
Kaç kuzulu ceylân yâd avcı geldi 36/a
Gündüz mi indi gece mi indi 57/b
Nâdân derdi hayrân derdi kâl derdi 49/a
Uça uça yola düşdi 26/a
Yine geldi gönlüme bir söz dahu
Söyleyim diñler iseñ ey ahî 8/a
Turna benim Han Aslı' mı gördiñiz mi 39/b
Selvi ağacı seniñ maralıñ hani 25/a
Ak göksin üstüne kondurdu beni 14/b
Suâlim vardır egleni egleni 29/b
Suâlim vardur egleni egleni 38/a
Kondurayım göñül seni 28/b

Bedduâ etmem efendim Mevlâya saldıım seni 20/b

Gel müslümân ol kalma İrmeni 43/a

Beni yolda koymayasın kış günü 33/a

Yandı deryâda balıklar âhıma dünden beri 2/a

Tâzelendi eski derdim pâresi 41/b

K

Gurbet ilde kaldım güldüren yok gülen yok 33/b

L

Karadur kaşları egmeli degil 54/b

Giyende hırkayı hîç olur gönül 32/a

Ben <senin> keyfiñce gidemem gönül 52/b

M

'Aceb Mevlâm insâf virür mi bilmem 54/a

Güllerini dirmedigime aglarım 34/a

Han Aslı 'aklıma düşdi yanarım 27/b

Gerçek mi efendim sormaya geldim 3/a

Uyan Aslı gel hâllerin sevdiğim 45/b

Turna ben avcı değilim 31/b

Artdı derdim var benim 48/b

Şu yalan dünyâda mâlı neylerim 2/b

Bilmem yoluñ hangisine gideyim 35/a
Serimi sevdâya saldı neyleyim 24/b
Sırrını meydâna koyan eri ben bilmez miyim 3/b
Kırar mısıñ 'âlemleri sevdüğüm 54/b
Dünyâlar durdukça dursuñ sevdüğüm 16/b
İnsâf eyle el-amândur sevdüğüm 52/b
Gene göriniyor yol kara gözlüm 55/a
Sarsam öldürürler sarmasam ölürüm 57/a

N

Bir ben degil cümle 'âlem perîşân 55/a
Öpdigim ensesine ben 47/b
Benim sefilligim seniñ eliñden 44/a
Silen dilber biñ yaşa sen 21/b
Döken dilber kimiñsiñ sen 21/b
Gelin mi oldıñ gelin mi oldıñ 25/a
Hasretile 'aklıñ aldırma sakın 5/b
Gizlü gizlü selâmlarıñ gelüp durmasıñ 16/a
Hercâiler yârisiñ Hakdan bulasıñ 19/a
Çöz Aslı'm çöz göksüñ dügmelerin 51/b
Derde dermân olur mısıñ ne dirsiñ 19/a
Ezelden ikrârlık virmeye idiñ 19/b
Bugün zevkı sefâsıdır göñlümiñ 20/a

Hiç gitmez mi kışıñ seniñ 29/a
Sarıp da soluşuma ne dirsiñ 34/b
Kimseler kokmasın gülüñden seniñ 40/a
Billahi benim sevdiğime beñzersin 41/a
Yâ ilâhî vir murâdım baya minnet olmasun 17/b
Bir kerre 'âşıklar yüze çıkmasun 53/b
Kenârdan gideyim yol siziñ olsun 28/a
Hemân şu dünyâda seriñ sag olsun 55/a
Aglayalım gözler yaş olsun 26/b
Zikr eyle kalbiñ pasını sil mübârek cum'a gün 15/a

R

Bizden yâre selâm idiñ turnalar 30/a
Bize bir tesellî viriñ turnalar 38/b
Hasret oldum mâh cemâliñ görmegi cân arzûlar 1/b
Bu gün etdiklerin yarın bulmaya şübheñ mi var 18/b
Arabistân üzre bir tûfânım var 6/b
Gülü zebânüñ öpem yâr 22/b
Hasret ile öldüğümü bilsinler 50/b
Dilerim ki bu **Kerem**'e virsünler 51/a
Şimden gerü nâmûs 'âr bize neyler 46/b
Yanaklarıñ nâra beñzer 22/a
Benim çekdiceğim yâriñ yasıdır 50/a

Yâ magribden tutan kimdir 57/a
Varın sorın giden yavru kimiñdir 34/b
Taglar sizi seyrân itdigim bu gündür 40/a
Hasretimle 'aklñ aldirmayı gör 18/a
Gelen bezirgândur giden hocadur 50/b
Bizim bülbül siziñ güle düşüpdür 53/a
Aglayanlar elbetde güle gelmişdür 4/b
Dertdür hasretdür firkatdür 47/a

Ş

Kolu kolçaga yaslanmış 22/a
Bugün aslım göç eylemiş 38/b
Dedi derdimendim bîçârelenmiş 56/a
Salınup gezenim gitmiş 25/b

Ü

Belki bu yârinden vaz gelür deyü 41/b
Kulların boynunu döger hû deyü 58/a

Y

Benim hayır sözlerime bulduñ bir mahâne hey 55/b
Ahretimde karşı gelsiñ îmân hey 32/b
Al vâlâsın yüze tutmuş aglar hey 37/a

Z

Bu 'âşıkıñ âhı saña da kalmaz 53/b
'Âşıkın ağıladan berhüdâr olmaz 15/b
Dînimiz İslâm dinidir uyaruz Kur'âna biz 20/a
Gülleri var bizim güle beñzemez 31/a
Ben dönerim gönül dönmez 48/a
Tercan'da bir hasta gördim diyesiz 36/b
Dost köyüne ugradı mı yoluñuz 31/b
Cesed birdir gam dürlü göster yâre yüz 43/a

YER VE ŞAHİS ADLARI DİZİNİ

Acem 6/b

Adem 14/a

Ağrı Dağı 23/b 28/b 29/a

Ahlat 23/b 34/b

Ahmet Paşa 7/a

Aişe 50/b

Akmaşuben Deresi 35/b

Akseki Sancağı 31/a

Ali 20/a

Ali Fakı oğlu Osman 17/b

Anka Beğ 23/b

Arabistan 6/b

Arafat Dağı 3/b

Arzu 21/a

Asbiha Dağı 29/a

Aslı / Han Aslı / Aslı Han / Han Sultan (23/a-52/a sayfaları arasında hemen her sayfada geçer)

Âşık Garip 21/a

Âşık Ömer/Ömer 1/b 2/a 3/b 4/b 15/a-b 17/b 20/a-b 21/b 22/b 56/b 57/b

Aşkale 35/b

Aşkar Ovası 37/a

Bağarsık Deresi 39/a
Bağdad 6/b
Basra 6/b 7/b
Başçiftlik 36/b
Bazlamacı oğlu Ali 17/b
Binabor (Napolyon Bonapart) 7/a
Bingöl 31/b
Boranî 52/b
Cafer Ağa Hamamı 34/a
Ceman 38/a
Cennet 50/b
Cürre Köyü 31/a
Çalık Paşa 33/b
Çoban köprüsü 32/a
Delibaş 7/a
Deli Osman 17/b
Dildarî 53/a
Ebubekir 20/a 22/a
Elcivan Dağı 28/a
Ercigez Dağı 40/a
Ertak Kalesi 30/a
Erzurum 18/a 30/a 32/b 33/b 35/a
Eyyub 3/b

Ezteberler Ovası 37/b
Fatıma 50/b
Ferhad 19/a 21/a
Gevherî 2/b 5/b 15/b 19/a 54/a-b 56/a-b
Gevherî oğlu 54/b
Göle 39/a
Gülbaşı 50/b
Gürcistan 31/a
Hacı Bekdaş 36/b
Hadice 50/b
Halime 50/b
Han Deresi 31/b
Hanife 50/b
Haram (Mekke) 12/b
Hazret-i Ali 6/b
Hazret-i İsmail 54/b
Hesna Hanım 49/a-b 51/a
Hızır 33/a
Hızırilyas 9/b
Hicaz 7/b
Horasan 8/a 12/b 13/a
Hurşid 57/a
İbrahim Edhem 8/a-b 9/a-b 10/a 11/a 12/b 13/b

İbrahim Halil 3/b

İctehan ili 31/a

İmam-ı A'zam 3/b

İrfânî 20/a 21/a

İsa 24/b

İzzetî 22/b

Ka'be 12/b 15/b

Kaf Dağı 3/b 18/b

Kahveci Hüseyin 17/b

Kaklık Karyesi 17/b

Kanber 21/a

Karacaoğlan 14/b 16/b 17/a

Karadağ 39/b 40/a

Kars 31/b

Katîbî 18/b 21/a

Kayseri 39/a 40/a 41/a 41/b 42/a 51/b

Kemah 30/a

Kerem (Kerem Hoca/ Dertli Kerem/ Kerem Dede/ Öksüz Kerem/ Sultan Kerem/ Kerem Han) (23/a-52/a sayfaları arasında hemen her sayfada geçer)

Kerkid 18/a

Keşiş (23/a-52/a sayfaları arasında hemen her sayfada geçer)

Kırım 6/a

Koca Beğ 6/a

Kocaz 30/b

Kul Mustafa 3/a 4/a 19/b 55/b

Kumru 50/b

Leyla/Leylî 5/a 19/a 21/a 32/a

Mahbedir 50/b

MahmudÇavuş 17/b

Mecnun 5/b 14/a 15/a 19/a 21/a 22/a 32/a 40/b

Medine 7/a 7/b

Mehmet Ali Paşa 6/a

Mekke 7/a 8/a 11/b 12/a-b 13/a-b

Melemez Dağı 36/a

Mematin Ovası 35/b 36/a

Menciger Kalesi 32/a

Meryem 47/b

Mısır 6/a

Mirza 23/b 24/a

Muhammed Mustafa/Ahmed-i Muhtar 3/b 8/a 20/a 20/b 24/b

Mumcu Mahallesi 35/a

Murad Suyu 29/b 38/a

Mustafa Beğ 7/a

Muş 29/b Ovası 38/a

Nazîfî 19/b 54/a 55/b

Nesîmî 3/b 19/a

Osman 20/a
Osman ağa 17/b
Osmanlı 7/b
Otak Beli 36/b
Pasin Ovası 30/a
Revan Köyü 28/b
Rum ili 6/a
Sailoğlu 18/a
Sarılar 37/a
Selim 17/b
Selim ağa 17/b
Seyyid Ali bin Mustafa 19/a
Sırrî 57/b
Sineyaroğlu 19/a
Sofi 23/b 24/a
Soğanlı Dağı 31/b
Sultan İbrahim 20/b
Sultan Mahmud 7/b
Süleyman 3/b 22/a
Sürükese 17/b
Sürükesele Kara Budak oğlu Ali 17/b
Şam 7/b
Şeyh Osman 7/a

Şirin 19/a 21/a

Şumin Deresi 35/b

Tekeli oğlu Süleyman 17/b

Tercan 36/a 36/b

Tiflîz 28/b 33/b

Tokad 55/b

Tunsibî 37/b

Tutu 50/b

Türkmen Beğleri 37/a

Urumîli 45/b

Urumîstan 30/a

Van 25/b

Vehhab 6/b

Yemen 6/b 7/b

Yusuf 3/a

Zal Rüstem 7/a

Zarurî 55/b 56/a

Ziyet 50/b

TIPKIBASIM

1078

عشق

مانرا وادوم بین بواشده عشقمه دوندن برک
عاشقم بچنو و خوشالی اول یارده دوندن برک

غم چکوب دریا یوننده کز زرم سید قله
یانک دریا ده بالقدرا حیره دوندن برک

یا الهی دیدر کی مرادیم ویره سین
عاصی اولان قورلریکی لطفکار دور سین
بن شریعت خالنی چنانا بلعدن سین
هو چک کؤکده مکلر حیره دوندن برک

اغلیوب فریلا ایدیم کورده دم انک جسمنی
ایکی میم حانات اوستونه او قورلر انک جسمنی
اول نورسته بنوا انک بچان کورسور جسمنی
هو چک بیلل شیدازار همه دوندن برک
دیر که غم غافل اوله سوید الله بوندرک
تا بهیج اولر که جفای عاشق لری که اولرک

سندیکو زمان برشده ماه رجب کوندرک
داریلوب چشمه کاشی دور سید زمره

عشق کورم

قدیر مولا مستند بر دیکیم وار
مشو یلان دنیا ده مالی نیلزم

یا ورنک لبک بال بکایتر

یا ورنک بکای یکقد دور

ار ورنک ورسد یکی بالی نیلزم

هر نسته داوی ظما قد دور

یا ورنک کولری یکقد دور

پیلایولر زنده کوچ فاشر قاشر

کنند بیتان کولو نیلزم

ایشندن ایرمش طون نکلر

یا ورنک زلفلری شیل بکایتر

کوه میده دیرک بن بارنده وارمشم

دورنده چکیلان تل نیلزم

ایشندن کوه خردن جردن اقلشم

بن یاری کورمشم دی اولشم

دلی اولدون یاری نیلزم

قوله من قول مصنفه

كودل ساغنا كوزل ددير

شغتاكي درده در مان ديدير

كوشا كوزل يوز كي كودب كلديم

كيز چكنا انلديم صوبه بيه كلديم

سینه کار یك تیوب ایتمك ددیر

تیو كده سگین او حقیق ددیر

الدن الالوب قو حقیق ددیر

حق نصیب ایدسه كور بیه كلديم

شیلخ حاشقار یك كوز ددیر

سینل بر كوز سارن اولن ددیر

اقان چشم یا شیش سارن ددیر

كیز چكنا انلديم صوبه بیه كلديم

قوی حقیق ایدور جانلر سانشیك

چم كوزل سین حور حوت كانشیك

مه دار بچنه سنله یوسو سنیك

قول اولوب تیو كده دوس بیه كلديم

عزیز

طویر قدح خلق اولدی اشان حوایلده کن دیر

کو کده ملک بیله ایشان او قودیلر یان دیر

باقتشو حقیق حکمتنه نسیمی یوز دیر

سستی میدانه قویان اری بن بلزم میم

ایوب قورتریدی این ووردیلر باغمه

سستی میدانه قویاشی یاقتشو کو کلک جاغنه

کو کل استر جان ارظور شول عرف طاعی

نوجده حجاج ال یطیوبی طولی بن بلزم میم

مذهم ایما ما عظم جتیم ابراهیم حلیل

دین حق دینه دن شهادت اکاد لیل

بزی یوقدن وار ایدان اول حق سبحانی حلیل

کعبنک او ستنده دورن نوری بن بلزم میم

طوفدی حضرت سیمان شکم ایلدی قافدنقه

اون کبزی یک اولیا رسور مدی بر دن صفا

ایکی جهان سزدی اول محمد مصطفی

مدینه شهرنده یتان اری بن بلزم میم

دیر که عمر جیبته حق کوند و زی سلام

کند ایله یار ییوریا الهی قلم
بر سو قدادن خلق ایله دن کیز بیکت عالم

سترد میدان قویان اری بن بلن میم

قویون مصلحتی

سی دن او غردیم رعادیل حانه

حویب جمالیون کوردیم ایلدیم نظر

چکش سلطان اولمش اعلیک اوستنه

دوردیم سید مینه یولیک اوستنه

بیم سرخه بشمید ورا و بیرون قلمش

سیاه زلقین بیاز کر لاند دو کمش

آله کون لرین سور علی جکمش

قویورمش انج بلیک اوستنه

قشایک قلم دور بیاز دور کردن

بلم اعز صدف کیشده دور دن

یوزی شمس آرم غلم نور دن

قافون دلا و دمش اعلیک اوستنه

دود قاری صیبر اولش باکبی

بیراق از سنده قونجه کوکبی

بوی سنوی سمران الف واکبی

یا قوتلا ورش لعینک اوستونه

هیچ بر قولیک وار منی مصحح قدر

حسینک دردی نمی دیوانه ایدر

دیر حسینک نکاتین بور چکی او وار

الدیش کیسه سنالیک اوستنه

عشق

کو کوان ملول اولوب ایلمه اسی

کل دکنه بیون بیس موریلر شای

عاشقه ایر ولیق اوله کاشدور

اغلا یلنلر ایتده کوله کاشدور

حاطری یقنه بن اوکی دانیله

بجه سنجیلین قونجه فداسیک

بسا ادنا قولیون جمله خدایتیک

آجوب بهاری سوله کلمش دور

ظفورا ایلی کی طوغوب طولمه

بنی سودی دیو صقین النمه

چقوب قاربتومده بیله سالمه

سوزل دیلیرک اوله کلمش دور

اوزل سولورکم بن ده بلورون

انجتمه کل سودو کم بن ده بلورون

سنی التفات ایدر دیو کاورون

بجنون ییل سنی بوله کلمش دور

تمر دیرک مصنا وار دور بو سوزده

کوللریک اجناسی سدق ایچنده

مرفا پلنه کله شوخی بو سوزده

عاشق یار کولنی دیرک کلمش دور

دوق کورده

بنر قره کورده نم بن کینه اولدیم

قلول اوله جانم کینه سنیکم

شاهنه قولتیه قلادورمه صاقین

حسرتیله عقلیله الدیمه صاقین

بنر سلوی بویلم بوله باقوبده

۶۱۸۴
۴۴۴۴
۶۱۸۴

بنر شرین سوزلوم قهر ابدورده

کلنی کجینی بنی صانوبده

۵۱ ابدوب کوکسکی کجومه صاقین

بن شید اجلمش نازه کولکم

۶۹۸۴
۴۹۴۴

المهیکه بنام کینه سنی کیم

کونذون حایا لکم کججه سیس یکم

حسرتیله عقلیله الدیمه صاقین

کوهوب دیرک کوزل کوبوب اجلمه

تقیبک یاننده کوسیرک کجورمه

ساطا ایدوب انزیکون برسون قاجورمه

دوشمنی کندیکه کولدورمه صاقین

شرف

انكى ايمه السام
بجس قوردوم او تور دوم
يا ريمى الهكتور دوم

ال قيمي نيك باه ايمه
كيسه با نلس با نلسه

صار يلوب بيده ياتور دوم
صونيك قولنه قولنه
دالنده اوتان بلبلدور

ياريك كله جكي كواندور
بايك يولنه يولنه
اوكسون قولنه قولنه

ال قيمي نيك باه ايمه
كيسه با نلس با نلسه

۹۶۱

دستان جديد على المرد على بك شاه

حائز المير و شكده مستقر قرايه امتحان اتميه عهد امامزوان
اولوم سوزمدن كيرد نيزم ۵ قزميك فتحنه ارشوم ما نهم و ال
شجافى سولى اليم اليمده ۵ عجم قبا نيزان حكدم بليمه
ارشم واره عجم اول يوم ايلينه ۵ نيشم قوجه بكدر و مستقر قرايه
شاهانه سكه نديده يار بلى ۵ قديم قبضه سنه صورده نديده ال

۹۶۲

ذکر بیست و هفت روز از حضرت علی ^ع بر سر بنامه مؤسسه قمرانی
 او ظهوری کند در روز دوازدهم از ماه سنه التي التیة حیدرآبادی سیدیم
 آری روز سمنده او روز بوزوم ^{ببله} بین حدیکی ایضا
 جانور نسیه ^و زو نور ^و طاوور ^و بونجه ^و سبکلبوب ^و ابله دم ^و سنا
 سبک ^و بارنده ^و قلع ^و بلا ^و بوز ^و فتح ^و ایدم ^و بونده ^و ایضا
 یوزاللی ^و بیک ^و منصوره ^و بوقلم ^و بلنده ^و یوزاللی ^و بیک ^و سوار ^و قرین ^و السه
 یوزاللی ^و بیک ^و سپاهی ^و سولندرد ^و بیک ^و هب ^و سنی ^و ارضول ^و ایضا
 بونجه ^و قلعه ^و لری ^و حیل ^و ابله ^و ^{الدیک} شازی ^و قسیم ^و اولوب ^و سبد ^و بیک
 اند ^و بیک ^و یاغ ^و قلور ^و سی ^و سندی ^و بیک ^و الور ^و جملة ^و سین ^و ایضا
 و حایده ^و دیرک ^و کلوب ^و بوز ^و له ^و مصر ^و قهرند ^و برسنار ^و واد
 دیار ^و قره ^و دن ^و ناک ^و ایشدی ^و عربستان ^و اوز ^و ره ^و رطوف ^و خاور
 محمد علی ^و باشام ^و ابدور ^و باب ^و یارون ^و فیود ^و لیم ^و ورد ^و و ^و یساقی ^و دیارنا
 چون ^و یوز ^و اوس ^و بیک ^و کلوب ^و قره ^و دن ^و سنی ^و بولنه ^و برتر ^و قوت ^و قبل ^و دم ^و وار
 و ^و هاید ^و و ^و بیک ^و اش ^و سوز ^و و ^و برون ^و هشد ^و عویانی ^و یاف ^و دیم
 سون ^و اول ^و بغداد ^و ولین ^و یوز ^و و ^و عجم ^و سار ^و و ^و بر ^و شانم ^و و ^و

محمد علی پاشا ما بدو اولو بود ^{بار و ک} ایلی قرال بوزورم او جینی اولسن
 اول بلالنی کورانی دکنج بن ^{متر و بکیر تده جف} قرانم وار
 و هابده دیر که جو اللربیک شاهی ایجنه کین نار جیفراز بردهخی
 بر مغرب نصیت ایلدی شمدی ^{سود لاهی} دل رستم کبی شیخ عثمان نم وار
 محمد علی پاشا ما بدو اولو حقل ما شیخ ^{دو بعد یکی دی} بنم بو اشیم
 شیخ عثمانک طوفور و نور دیشتم ^{مصطفی بک کبی} قمر مانم وار
 و هابده دیر که خصم ایادیم ^{عسکرین} بو جوله شو سوز قروریم
 طوفور نم طوقله ایکی یاریم ^{بنم بو خواللرده} یون بک قائم وار
 محمد علی پاشما بدو اولو ایلم ^{عسکریم} قضا بدو کسدرام شی
 اگر صوبونان سه ریم ^{رقانی} طیبور لر یوز میه حوق علیانم وار
 و هابده دیر که همه کل صلده ^{ظبت اتیم} جوالری قلعه بله
 و هابدی نسی قویدور دیده ^{بیر کتور من} بنده جو عسکریم وار
 محمد علی پاشما بدو اولو ^{بیم بلدی} بیشا بود طیبی شدی مدین طولک
 جنگ مکده طوفور نوم الدی ^{احمد پاشا کبی} شیخ اصلا نم وار
 و هابده دیر که بیلیان بلماز ^{میدانگیر} شیخه بکت بلتو اولان
 قرای کردا بدو کوران ^{قور} طولان ^{اسکاز} زمان شتیرون ^{سیانم} وار
 لانتقال پاشما بدو اولو ^{چنگی} قوروک ^{یوروک} بیس اولی ^{بله} نور دیرک

دلی پلده تو کجی و در مینک قریبت ه کله کتور شوق احسانم وار
و هابده دیر که شین انوار شود به بر طاشش پوسدی جو لزلو طوشد یک
شیو شسکو بر قنن و و شوی ه من یلورن سینه کله و لور لوشانم وار
صورت پشام ای دور ایلدی قرصت ه اور یلک غازیلیم ویر میکیز رضت
ایواندی و سلاول تصاحبیاریت ه سلطان عمو و کجی عدل خانم وار
و هابده دیر که بیوک سولدی ه صکریم ایچینده هر سوی اولیم
دورت یانم کسور یارین قلیم ه ظلمت قلدیم جوق افغانم وار
تور پشام ای دور نشو حکان ه بوجولاری ایلیم بلشکه دار
مقدار یکن بلدی لند سرنده تار بنم شو جوالده شام سلطانم وار
و هابده دیر که قنده قچاییم ه قریبک قنادیم نیچا و چاییم ه
پادشاه زهیر ویر دخی اچاییم ه ظلمت قلدیم جوق افغانم وار
موردل پشام ای دور نصیر خاتون بصره وینت الیم خرابی
شمدن دار می قرتقا نیک علی حسود قلدور میه بر فرمانم وار
و هابده دیر که جکد یکیم زنت حقه عثمانلید واریشو هیبت
امان و صلب خروج ایلد مزوت ه حاکم پایه کلدیم جوق امانم وار
آخر مدح ایلدی شو جنگی باره غازی صود پشام سوردیکلاری
نوا بیتی یازیلک شو جنگی باره جهانیک فتح بر دستانم وار

هزارستان ابراهیم ادهم

یازده کلدی کو کلومه بر روزی ۵ سویلیم دکلر اینسکای ادهم
الله ایدسون کیر توام ۵ هم همده سنوق و بر لوم
بر حکایت ایدیم اول معتبره معتبره و معتبر اول معتبر
خوردنله پیرا شاه و ارایدک ۵ حکم بشرقدن اول مشتاق ایدک
ادی اینک ابراهیم ادهم ایدک ۵ خورنده او ملالک سلطان ایدک
ایدگوم انک نیلیوب نند و کنی خورنده مکیه کتد و کتد
اشت اسد حق تعالی ایدک ۵ آخر پیرا شاه لغین ترک ایدک
تحت اون بر که یا تمشدک ۵ حرص اطلادزد و بشک یا تمشدک
جون صباح اویندک اویقودنه خاتونه دیکم سنکله همان
جشک کوشکی اوزده بر بیرونه نو لایدک جمع اول ایدک ایدک
نویله دیر کون کوردن کیم کشنه سرای اوزده کیر مک دیر اینک ایدک
ابراهیم ادهم جعفر و کانه کشی ۵ کجه ایدک ایدک سیک بو ایدک
کشی ایدک و برین سنک دوه حکم دوه یئوردم بن افی استرم
ابراهیم ادهم یوزی دکلدی قصب کلدی قصب سویلدی
دی شفقون مسیک ایدک کشنه سرای اوزده ندر دوه نیک
پیرا شاه تحت دوه چقارمی ۵ ایزی سیرک ایدی کلوب یا قوی
سنکشدک و بر ورم بر دوه ۵ الوب افی کیده سیک ایوه ایوه
کشی ایدک پیرا شاهم دیوبن یا سینه دوه طادن دوشکلهم یا سیر
جو خانغ زیاده جنت می او لوبه جنت سنکین بوندی اولور

رضاء الله بولتن بقول الله **فاذا انفسه ارضوسين و تيسمكلا**
 دلی ششگون بلو دی یازدن مسین کند و او زوله بر نظر قلمن مسین
 هابنوم بینه دوه استاد و کوم هاستک کلک اولدوغک
 شردی سوزده دیویده دم ه تایی تخت باشکله ارا ایدرم
 دوه بی دکل امش کور بو عبرتی غالب اولدی سویلیون بو کستی
 قلقون ابراهیم ادهم او رزنه مجنون اولد یازدی ششوغی قون
 ابرت اولدی انک یوزی کولدی قالدی جیرتته نده سین بلدی
 این کونه دکلین طعام پیدی بودوشی کسینه دیدی
 ملول اولدوغش انک بلدیله قوم قبیلله اکا جمله کدیله
 دیدیلدی شاهن نولدو **سکا** بو ملوکلدن خبر ویرکل یکا
 پادشاه اولره هیچ سویلدی ازل حالی کسینه شرح ایلدی
 قاپو جیلر صفی دورمشدک تحت او رزنه کند و او تورمش ایدی
 ایشیت املک حال نولدی مکر قوشودن قوبدک بر هیستلوار
 سدی پادشاه قاتنه اول کز قور قسی بوق کسندن اتم حزن
 قاپو جیلر نه کنشدر ایلدی هیچ بریسی نطقه قادیر اولدی
 طوغر و لوب کندی خواندم **کس** مانع اولدی اول ارایه
 ارجغ کسین دی شاه دیدک **سکا** سویلدی سردور بر عبرت کلام
 دیدیکم بن کزو انجیم کلوم **اشبو** سترایه قوناق دیلم
 پادشاه ایدر سروان سترای کل بود **سکا** پادشاه سترایه کون انی قونار
 این هیم ادهم دیدیکم یازم اول نده سببه کل من بو جهیل

حاکم ارض ایله بینه • بیله لوم اشیکوزنه ایسه
 کروغمر وارد در کلسه کرک • بوسرایه قوشه بوکچ کرک
 بن کاشتم قونجی اولغه • یت چوق سر لک حافظ قلمغه
 اشبوخت اوزن قراریده دن طکله یا طوب ایته یئکیدوز
 ای کشی وار بندن قین جانکی • یققدورن احیاسر ایه کروانکی
 بادشاه تخت کروان قونجی هم اجهان تنس کلوب با اینرمی
 اوله دیدی دلی سن سین ای اخی بوسرایه بنم در سیک سنخی
 سندن اول بوسری کییک اییکه پادشاه ددیکم اتامیک وایدی
 دیدی اتلان اول کییک اییکه پادشاه ایدور اتعدن اول دیسک اییدی
 حدکنن اول کییک اییکه فلان اوغلو فلا نکرور دیدی پادشاه
 برایی قاج اقر با صورده نهن ابراهیم لاهم انی قلدق بیسان
 بوکن اتدی انده قنیر ویر کتدیله بوسرایه هب سکا هیبا اتدیله
 پادشاه دیدی انک هب کلدیله هب اجن جامان ایجوب اولدیله
 دیدی حانی شوان سین سوبد کلک بوکران سیفا دکل دیدی کلک
 بوسرای کروان سیرلور دور کتدیله دور بیوب اشرف اتاضغین قیلور
 فانیدر کوکلور ویرمه بوکا • هب کلندر کتدی نوبت کلدی سکا
 چوکه اول کلنر کجدیلر • برنارده بجه قنوب کو حیدیلر
 اول کتور ایدور باقی فنایه صانیه سن • دنیا ایچون اخرتک تعحیه
 فاندور هیچ کسه بولدی وفاه سننه کج سین بزه قلماعقل
 عارف اولدر کتشی کلدی نیردن • بویله دیسبو باغبار اولدک

اول کلنی کرد و بنی دکل بر ناسی بدله شول نه ایدی کم صفای ایلی ایدی
 اول کلوب سبب اولدی لهم ستمکه ۵ ابرهیم ادم ایشارت اتمکا
 سولیدی اگابجه عبرت کلام ۵ غائب اولدی ارادن همار
 اتی کورسوب ابرهیمک طاقق ۵ زاندا اولدردی غنی قستی
 اولکجه سم کوره شدی قضا ۵ در بهیون الشراید کخفته
 اوشن انکه غیقوسین چکر اکین ۵ نه حیال دور مشو حیال دیر اکین
 حضرت در دیله ارتدی غنی ۵ ارتوق اولدی اول شاهه بورد
 پادشاهیک هیچ بحالی قلدی ۵ قلدا شیر تده نیده چکین بلدی
 نطق طوقلدی سولین دیلی ۵ ایرما اولدی نشیه دخی ات
 سن بلور من حالمر یار تینا ۵ دیوبوسنی اغلدی اول یانه یانه
 ایقوا و بیوم کیچ کوندوز نه ۵ بوجا ایله ایرادی دوتی کونه
 ایرتسی کون اتدی اول دمنه ۵ ات ایرکک بیله لوم دیر انه
 واربن طاقده رشکار ایلیله ۵ صی الرده کوکلت اکلده یلوم
 جمله عسکر بتوب انده واروم ۵ بوجالمن نیب وارور کونه لوم
 پادشاهیک امرینی هب بلیدی ۵ اطنی طنونی جمه حاطل قلدی یار
 جقد عسکر یازویه صویه ۵ الوین کتدی بوجه طاع اوستان
 دکله حای تولدی اد هیک ۵ یوق ایدی علی بلاشده اکت
 حرب سلف ایردی دوشدی یاک ۵ شریبه کتدی و کتی بلدی اول
 طوقدی بر طاع او ستونه طوعی کیده ۵ کردی دهم قولغز بر ندا
 مشغول اولوب کتدی حالنه ۵ اول ندای قومی قولاقنه
 بیله اتدیال کاندای خوشی ۵ ابرهیم ادمه کادوردی کوشی

صوکت اوزده دیدیلر انشه • انشه دیر انشه قبل انشه
 یعنی او یاغز دن اولی اوینه • ابراهیم ادم ایشو سونی دکه لید
 یسنه درت اوزده دت قوا اولدی • قالد صری توکندی طاقتی •
 یسنه قانلو ییشلر اندی کوز لر • دیدی آغ اندی بو حکمت بزلر
 یاز • شبنوی بویله دیسجک • حقه کلدی ناکون بر کیسجک •
 اول کیسکه مشغول اولدی پادشاه • من بر قوی انیسکه اردجه اول شاه •
 سوردی انی قوغدی کوروش • سنکو ایله انی یقراق قصد یسنه •
 ات او کونده کیسک اولدی فقیر • قاجر قاجر کیسک اولدی فقیر •
 حاجو غازی انونوب کوریلدی • حق فصیح دیل و میدی کیسک سولدی
 دوردی اندی اول خدای خلق • ذی دیدی وای خدام اوسته •
 یعنی بنم ایچر نسی خلق اول • اما اولندیسی بن سکا پادشاه •
 پس بنم ایچوش بر تدی حوق سکا شیلد و مکه قرا این یخ
 بر ییجک بوللر دیک فلذ بکن • یا یسنم اقمه اولدی کیسک محتاج •
 کوه طوئدی یوزینی کیسک • دیدی پو شاهیک النذ انامان
 تایی تحتی قیوت بندی انشه • طبع اندی بو بر لغوا انشه
 اشبو بجا اولدی شیده نیمه • اشبو ظالمن قور شر بنی باله
 اشیدوب انی نهم اولدی قایل • اراوت کیسک اولدی نابودید •
 دوشدن پادشاه کوروش یسنه • یسنه یسنه اولوب کوروش حکمتی
 انی اولوب طوطب کتدک او • واردی تخیک واکوت ایوه ایوه
 کوریدیلر اول انیسک کلر کنی • پادشاه پادشاه بولد و غنی
 قلم قیلر هباشیلدی • اولدی حار یسی هباشی

پادشاه اولان هیچ کسبه اولدی که انی کادی اول شاهن کلمدی
 یوز اورد و با هب حاکمی اولدی که یقارین طوطوب یا جنگ التیل
 یکه کیس و سوز بنشینه کلاه نوم پادشاهیک نولدی جانن بله نوم
 اول کیک سوزین اشتمش اولدی که اول اول نندن بره ذوشتمش اولدی
 دوشدی اندن بق قاطع اشیمه بنامانندن عقلی کادی باشینه
 قادی برندن اننی بولدی که قتی ذبکتد کنی عالم یلدی
 سا کوزین کوکسین دوکوب اولدی که بیبانه طوغری اندی عمر نه
 اول نصح توپسی دیلده قلدی که عالمی که دی در دینه در مان بولدی
 شول قدر کم نظدی جقد اولی که نوز یاشی اصلدی اننی یاشی
 کتدی بولده واری بر جوان که دن کلاه باشنده واری
 صو ارده مدام کور قیون پادشاهیک اهریز ویرش بیوت
 پادشاه دیدی ان قول بر سوزوم واری بله سین کقول
 شون قورمش کورم ویرم کاه اول کی باغشله غیل سن بکا
 فاوغم صاغم ویرم کاه او کی کدن تقیا ویر کل بکا
 کا ویرم بله سین بیباک که لریک کیام اسپا ک جلا سینک
 تین اول بوایشه اوی شلق سنک ایلده طومر و کیشلوم
 جوان ایدورین بیکه قراوشیکه ستوریم و انما بخراوشیک
 پادشاهین کمان ایدیم سنک اسپا کی نیجه کیه بکا
 بن بر جانه قولورم ای شاه سن بر عالم اوزره اولان پادشاه
 بو قیونلر فی سنک زاهی از اسپا کی کیمیه ایدیم مام خزار
 پادشاه ایدور عزم ایلده یاد سننی بشردی کیمه و ایلدم اذاد

و طواریک جمله بین صاغشلامدم • فوسنی هب سکا باغشلامدم
 شوله بلوس قفتا از می کیه سین • بنی هیچ کسیه و عیبه سین
 صیونوب جز دی شهاده وناری • کوک اهلای قفاح قلدی انزب
 با فدیله پادشاهیک ایشینه • کجه تقیا کیمش ایدی باشنه
 پادشاهیک اطلانزی کیدی جه بیان • کپ نکی شاه وی دی ای جان
 اول ایشرا بچون ایکسی اوشدیلر • بر بریلده با سدرین دکشدیلر
 کوک ملکاری از هب کوردیلر • بو ایشیله جمله تعجب قلدیله
 کور ابراهیم ادهم نیدرک • فاسنی باقیه تبدیل ایلدی
 دنیا نیک حیرتونه نچقردی اول • اخرت خلعت قلدی قابول
 دوندی ابراهیم ادهم دینک ^{چو بیان} • کسیه دیمه بنی نه هارای جان
 چو بیان ایدور قند کندی بلیم • سنی سویدوم جنریک ویرم
 سنه بی کیه عیبه سین • باشموزی فو قیه صلیه سین
 جعبان ایلله سوزی ایدیلر تمام • طوغر و لوب بر بو یوله کندی و شلام
 یینه که لوم سوزیک مقایله • ابراهیم حنادی اهلینه
 کتدیکی وقت بر اوغلی وار ایدی • ایک ایلوقا ناست یار ایدی
 اگا خدمت ایداردی انسی • دیر ایدی هم انا نیک بی دانتی
 ابراهیم ادهم ایچون اغلا بیک • الکه ایلده کوکوف اکلا ایدی
 اوغلو له مشغول ایدی داتم هرا • ابردی س قاج یاغنه اول اوزور چون
 بکت اولدی انا سنک بخش • جقدی لوتوری انا سنک بخشه
 داتما دیر ایلک انسنه سوزی • کدر انا سوزی یار تدی بشری
 ایلدیک انا سوز ایلن مسین • قنجی و رکستو کنی هیچ یلن مسین
 نای بخش سوز ایش سنلرام • بن یتیمی اوسوز ایش سنلرام

اناسی ایدور ای یکتر سده ۵۰۰ پیشه بکون دان لیدیک در دس
 ای کوردوم بکون بندی انسه ۵۰۰ پیشه سانی جمع ایلدی فاشنه
 سقدی شول طاع او ستنسه او اول وقتدن بده کاردی او
 اول وقتدن برو یلین جگرم ۵۰۰ نه بلور سلین بنده او یله بلورام
 صکت اتی کلدی کندی کاردی ۵۰۰ فنجی کاشد و کئی عالمه بلدک
 دکلدی اناسنک سوزنی پهلوان ۵۰۰ اناسی چون اغدی اول زمان
 اشیت امدن بکت انده نبدک ۵۰۰ فنجی بل انده حکومت ایلدی
 اون سکر نایشید کیری پهلوان ۵۰۰ مثل بوق ایلدی عالمده اول زمان
 آدی بوق ابرهیم انهم نیده دوز ۵۰۰ اون سکر بل اول غائب کیده لی
 اون سکر بلون سکر و زاری ۵۰۰ جقه کلدی او غلونه بر میدوشی
 آدی سکا بر سوزوم واری شاه چکانه خلعت ایدر سبک پادشاه
 پور سوروب دولنگه کلشم ۵۰۰ مکه شهر نده انکی کورشم
 ارقا سله ماعدن او دوت چکوه انوت مکه شهر نده صان
 مالی مگلی نرک ایدوب جگرازه انده درو پیشله او موش کندی
 چون اشدی بکت انده بوزنی ۵۰۰ با شبله طولدی انده بکی کوزی
 اول کلن کتیه رور سیدلی ۵۰۰ اصف ایدوب اکا خلعت ایلدی
 دوندی بر بینه دیدی کلکوزه ای طوفی جمله حاضر بکون
 مکه شهر نده رور بون کیده لومیه درفلو اناسی بوزنی کوز لوم

جوی سی پادشاهیک امرینی بلدیله افی ملون جمله حاضر قلدیله
 جمله عسکر بیله سفید طور دیلره انده تاجر صوره تنه کیردیله
 پادشاهیک افلی بکدیله ای جان کجه بندی اطه اول تو جوان
 وکده سلطانده بو بندی داقی حقه اصیر لیوب کندی ابقلی
 یکدی کوران کوزون صاقنور افی کوران صوحینه اولاشور
 کیدی اکننه هریر اولدز قماش افی کوران عقی ام لور فاش
 روحلای کول هر هلال قشی جویینه اولمش بزیر کان باشی
 اوغلو نیک دروینه دوشدی ^{باشی} و بری هم نالیک بر دانی
 نازندی کینه یغریک باشی ^{باشی} یینه اقتدایک کوز لر عدن قلم
 سن کیدجه بن قلم ^{باشی} یونی قنده قیوب کیده
 حسرتک زیمون اغرا ^{باشی} سنک ایله کولون اکلر ایلام
 بو کزیک دورت ایچون اغلام ^{باشی} ککه ایله کولوم اکلایم
 کوردی اناسی زارینی ^{باشی} اذی اطلن قوجلای هر
 اناسی خوم بن مکده وار یوم ^{باشی} اقامیک خالی مرکزین کورم
 اغلام بن شکر کورم ^{باشی} اقامی لوب تزرک کورام
 درون سکا کورم ^{باشی} کیده رفورام کویکیده کی دردیکی
 اناسی زارینی ^{باشی} قورقورام کورده قورقورام
 بوله مکده برایی وار بیلورام ^{باشی} قورقورام کورده قورقورام
 بی اناسی و غلویا ^{باشی} بیج قیوب اغشیلدی یازیکسی

یا کوز قیوب کتدی سنی • اناسی کوندوردی اولک سادانسنی
 کتدی غفله دوه لرین هرات • مکه یونلویب اولدی سدان
 کتدی بر کانی باشی • حج قیوبینه • حج کل مکر عاشق حق دوستنه
 کده کونده ز طور یوب کتدی لر • • کعبیه کونلر له س کون یئتدی لر
 یکت انه قتل نوب پول تورینه • امیر یشویب کیدی مکه شمرینه
 طولشوبن کلدی کعبه دارینه • واروبن ایذک مکه بازار یید •
 مکه اعلی کوردیلر بو عسکری • عجب قلدی لر همتدم هر بر عیب
 تبدیل اولدی پادشاه چونکران • شهرک مکه بجه ارار
 کوردی انده من بولون درویشی • دکه امدی انده اولان ایشارکی
 موردی سینه بیکه ایچکوز دیوار مندر • ایسندن بر کشی هم دیوار دور
 ادی انک انیم ادم ایذک • حاسنه اولک ملاک سلیمان ایذک
 خیر الیم سپره اولشی کتدی • انک ایچون بجه دی کلدی سینه
 چونکی دریشلر اششدی بوسر • دی دیل بونده وار دور بر کشی
 شدی ایبت الدی بلطراینه • اودونه کتدی شول صحرالینه
 داننا اول طاعنه اودونه • ورو ز بشودیدن ششوبن شوی کلور
 یکت انلان اششک بوسر • قانلویلش ایله طولدی ایکی کوزی
 اول حاسنه افلیوب طشر حقان • کله جکی دیله طوغری بقار
 حالک کوزلک دپیری • هبلوان • اول دیاردن بر کشر اشدی هرات
 ضرته یونلر شش اولون بر بجه • کلور ایذک صقلی س قوصه
 قولونه طاقش اده و کئی ایینی • بلینه صوقش بلطرانک صاپسی
 اول مبارک • بیلی بوکش دی • قارنی صرته نی پاشور ای ایکی
 کول یکا قاری سولش ناز له • صر روین بکنی دوشور قان له

در این ایام قیومت ... قلوب او که کتیم ...
 محبوب درویش ... ایضا ...
 نامیک حسرت ... ایچون قلوب ...
 یلوب بنده یالی ایاق ... اودوت جکن قلیا جو غوج ...
 یقوب مکتک الینه ... عصا صین الش الینه ...
 صوقی بیلطاسین بلینه ایضا ...
 مالی مکی درک ایلی ... بنی او کسوا یتیم قیوب ...
 حق امین بیدین ... ایضا ...
 حقیق ... کون ... قلوب الله یولد کیرد ...
 حق امین مطیع الیوبان ایضا ...
 می السم اوه در اسم ... الی ... دیوان دور ...
 قلتم که یوندم سوک ... ایضا ...
 ویلدی یو فراتی ... اناسنه یولتوب الی روان ...
 امدی ... ایضا ...
 ایلمانی نامیک ... ایضا ...
 بویلد دیوب اناسنه ... ایضا ...
 کوردی ادهم ... ایضا ...
 ... ایضا ...
 ... ایضا ...

بورد تو بفریم دلمسکه ۵ ایضا

معی بلوده دور در بیدیم ۵ شخه او تود و در بیدیم

مرا دمی بلور دیر دیم ۵ ایضا

بولبولوم کو الله ویر دیم ۵ امکیم الله ویر دیم

اسبابک قوالله ویر دیم ۵ ایضا

تخنده الله او تود سینه خسر تک دیکه تود سین

آنک عقلمی تود سینه ۵ ایضا

بن نظر قبل بعقلک ایضا ۵ تود و رادتم او غلبی باشه

سینه مجنون کسی بولید ۵ حقیقت نه یدی بلوید

تخنده او تود بیدیکه ۵ ایضا

عسکر یک سنی تک اتیکه ۵ والده که خبر کنسیکه

قابیلکه یاسیکه جلکیکه ۵ ایضا

اوزون عریکه صوکی نوله ۵ یز اخیر اولوم اوله

کیسه مدیکه کیسه بوله ۵ ایضا

وطن دوت کعبه دارینه ۵ آیر شد و نه دیدارینه

عدنی او جناق فرود شه ۵ ایضا

سید روکی و اولان مقام ۵ بن بوراده تمام روکی و سلم

عشق قرین چه مصلحت

صاحبت او فدایم بکنوز
کوزل اغلتمدی کولدروری بنی

افزایدیم سندان بن بوکری
اف کوکسین او سینه فوندروری بنی

بیکوزل کورمشم کوتشدن اری
ظنمش زلفنی و پریش کمالی

یار بک لیلر نه زوزم پونخاری
ویردی افزیمه قند ووردی بنی

شونه بر یوسنگ مبتلاسیم

او یکون عاقبتی بش کون دلیم

یار بک بقیه سینه فونجه کولیم

صوفدی بناغنه صولدروری بنی

دوسون بقیه سینه لیلر اتمیه

یونودوندار میش قیوب کتمیه

علاصنت زلفنی نازی صتمیه

قره چه او فلان دیکرین ره بیدیم

صاولدی بو بینه دوندوردی بنی

یار بک ناپوسته سفیل قولودیم

دکوده اجاش غونجه کولودیم

صوفدی بناغنه صولدروری بنی

ع
ع
ع

عاشق

ای کو کل حقّه عبادت قبل مبارک جمع کن
و کرا یله قلبک یاقی سبل مبارک جمع کن

و رب صلوة محمد و آله علی نیک روحته
نیجه بیده کعبه صوین بدای ایضا

عاشقی صادق اولدند ترک ایبر اولدنی
صومن اولک جهمانده لکی کالور انلیک آبی

خدا یو بیله اولدیشی هر بیله سبل آبی
بر صواب اون یاز نور سبل ایضا

و رب یاور از نکر جمع اولور پای کدا

اوقد نوره نبرده خطبه نودن عدا
اولسه در باجه کنا عفا یوز باری خدا

بر کز حقی ذکر ابدوب دین ایضا

دیر که عزال بغلیوب کچر جواب انام
نوشاد و در صفای حیمه ملکه تمام

در حین در باسنه عرف اولمق ایچون خاص عام
اچلور کاه خفته اولمبارک ایضا

—
—
—

عشق

اله كوزان سودوكم دلب

كل سى اغلتمه الله ايجنده

قنده كورلى مجنون دو ندیم
سوی به بکت تدیم دلک ايجنده

بوجه طفل باشی دئم قاروک
یار سوباز بکت محبت یار مک

بیم یاریم کوزان در مک
خقله یار نذوقی نوللا ايجنده

بیم سودو جکیم طنبود لودور
یا شجه سومیم اینجه بالودور

دوست ز سوان بکت ندر بالودور
ملول محسوس کن ار الله ايجنده

عذر فایمردیر که یاریمه دارم
چفته بکله ایله بوزنی کورکم

را توبله اولدوکی کوندری کورکم
صالحه کیدر کوره صالحه ايجنده
کوهری

کوشن ایله حالى ایفاد الیمیم
هیچ بوندن زیاده اه نزار اولم

خل سونمی دیکله حوبد بکله شای
عاشقینه اغلدرنیر خدار اولم

المحيطه هو كل بعد اليه فالنار
تلك سم صاع اول سور ياري بولعنان

قابوده قوا اولدوم خدرم يار
قدرم يار يار يار يار يار يار

فلك يدر يدر اشور خالقي
شدمي يار اول قوجار ايجه بليني

بليل كيمي خاك اول قانديم كوكيمي
قناتم ارتورويم قورده نم قلدي

زياده نجنونم سوارم جاندم
سودكم فراغت كلدي يدر

ايرما غيلك اير
سيز يدايه بري
چقاييم كيديم شونم نم قلدي
چقاييم كيديم شونم نم قلدي

اروكوك كوكيلدي
كوكوكوك بوز يار
دوربك سويلك شور شعري دلبي
دلبي افي قورالين حالب دورمك

بده دايه سور سوز ديدوم اول حانديم
كندوكندو سلا مديك كلب دورمك

دور سئوگ ايله بقیجه دور سئوگ
مید سئوگ بیلیم سولور سئوگ

سئوگ ايله برکیجه صار لالم بیتیم
هرت قیاسنه قلب دور سئوگ

دور اورت قولدیک دشمنند یا صبور

فراقک اناشی جانم یا صبور

مهلرک طدرج اولمش قولدور

قیز اورت مهلرک قولدور دور سئوگ

سئوگ ايله دور دور قولیم یا اولریم

اق کعبهک الله قلدی تقدیم

یول او شونجه قازماک بنیم مزیم

یار کلوب کجده کجه یونیر کعب دور سئوگ

دور سئوگ دور سئوگ

دور سئوگ دور سئوگ

دور سئوگ دور سئوگ

دور سئوگ دور سئوگ

دور سئوگ دور سئوگ

اور باء و بلكه كلك ميديا
نازه ملزم آتسيك صريك ياره به

ظفلا انكل اولشي كيدش ايا به
ظفلا سا دو او شريك كليك سودو كوم

ياريك بقمه سته كولا لاجلور
ظا بو ستم يابلور كفنم سيجلور

شما دم قيلون تور دعام اولنور
اليتي يوزنه سور سبك سودو كوم

قچه اولعدن ديكه ياقوب بندورمه
ياتشي انا شليم سويون تورمه

بنا اولور كانه سوزن حال كوتورمه
يارب جانمي اليك سودو كوم

==
==

عشوق

سود و کم گوشت جلاله آیه منت اولسون
پوز سوزوم درگاهکد بایه منت اولسون

ملک محبوبی سوسینه یا الهی فدای جان را
یا الهی درین دیم بایه منت اولسون

حقیقت جنت بر دریا پالمیم
قاسمی قوسک رطلوبان دفتر بیایه ایدر
کسور بان اکیوز لوقور کسین قاقلو قوسک رطلوبان
دفتریه بیایه ایدر در راوله بر نقطه ندره نقطه
نقطه نقطه

سینه اغا عثم اغا علی سم طهار طی خود
سده اولغ خود پاوا سلم اغا عثم
مدله اولغ خود چاوا

قوه بی صبه کل قوی بی عثم
علاقه اوغیا عثمان
رطلوبان اولغ علی

تکرار اولغ بیله
۱ ۶
۲ ۵
۳ ۴
۴ ۳
۵ ۲
۶ ۱

سوز کس قوه بود او اولغ علی
سوز کس
۱ ۶
۲ ۵
۳ ۴
۴ ۳
۵ ۲
۶ ۱

بگویند که در این بوالیه شبیهی و اسرار
است و در اول ماه میباشند و اسرار

عالمه بادشاه اولسک در صلا در سکا لک
در بیلوب جلق نمازیک فیه شبیهی و اسرار
کون بوکون نعت بوست بری موز یکم کده در
بوکون بالذ دنیا در بر تو نالمر کوبه کده در

جان تو تو قانلا اوروب نغدا او بنگده در
ول تو راب اخیر تو راب یا نغده شبیهی و اسرار

اه ای در ب انلا ایم کوزم طولدر بشی
مولام بر یکین کده در مشد دورت کتابه

بش صلیق انده ن جمل اصایط
در بیلوب شش بریزه و از مغز شبیهی و اسرار

طایر در بر ساریب سینه قولان تو بود یکم لوز و موز
بالر کاصحت و در در کاد و تنوک یوز و موز

قاف انبقدر کنا همز اولسبتیق املا بر میوز
جملا صکلدر شاه ریزون کور می شبیهی و اسرار

اول در کلمه
سوم کلمه
او کده کجا نغده
اول در کلمه
اول در کلمه
اول در کلمه
اول در کلمه
اول در کلمه
اول در کلمه
اول در کلمه

کوه خوری

کوه خوری در ایستگاه کوهستان
نظر اولیای کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

متم و منتهی به کوه خوری
بودن کوهستان در کوه خوری
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان
کوه خوری در کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان
کوه خوری در کوهستان

سید پادشاه

بر کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

کوه خوری در کوهستان
نام جغرافیای کوهستان

توجه

چونکه کورل کجا سبلیک بو میش
بیر ازین اقرار اولور و پیدا بده

خندیر و دیر ارباب نشاف
ار سوندا رتوبه غنای کورل ایدیلان

بلا اولانک ارباب اول کجه کوم
دقی فایز اتمه نسیف اهدو قوت
بیر اولور و کدر لیک کور کجه غنوم
صبر کور کور کور کور کور کور

دوست اولانک اول کور کور اولور
س اولانک اول کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

توجه اولانک ایدر اتمه نسیف اهدو قوت
ار سوندا رتوبه غنای کورل ایدیلان
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

کوم کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

امان کجا امسور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

توجه اولانک ایدر اتمه نسیف اهدو قوت
ار سوندا رتوبه غنای کورل ایدیلان
بیر کور کور کور کور کور کور
بیر کور کور کور کور کور کور

نیور و سنگ ابله باوه ایچلیم
بکونارون صفایدر که کله ویک

دیکه چک سندن بر کیدر که کله ویک
دیکه چک سندن بر کیدر که کله ویک

کیسه کورالدی یاغی
یاره جوان دیریم کیریم یاغی

اولدکک صوان یوزرقانی
کندی حسی رضایدر که کله ویک

بکاو رکلی دبد بلری مر جاندن
برانی کوشم مسقله جانندن

اولورم وار کاسم شوقی جیرانندن
بویدر سرد و فایدر که کله ویک

عزفنی دیرینه لیم بغلیم
جگر بانوق عشق اوریدن طاعلیم

مشتونک جیاسنک قولیم باتلیم
سویاییم فنا سیدر که کله ویک

شوق

سدری خلق بیجا کوشور جریار

ارولور جیگی
انجیل نوار سوزور شوق

سلطنتک ابلیق اولغنی کساده بیز

دیریم کلام دینبدر روبر و زور اوزار

چار ک یاری او بکر عثمان هم سلی

دیلموشد بر بیجیم اولور یوشول

دیر صفا الله ششتمز بو قدر لیلی

جهره ریلین اچمه که کیر ز صبر اوزار

صلط کوروی قور ولور نار سیم اولسن

حالی عرض نکت اچون یلور اوستن

زیا سیر کمال اچون که خلقیکه او کسن

جان سیم صبر کیر که ز احسن

دیر کور کور اولور بو سیم او کسن قونار

هر کس کور قدر صبر اولور دینار

دو کس فیض نکت اچون چور باقم دوز

صکرو طاسو کیر و زینت صبر کیم

کور یکی در دهه دو و صد و پنجاه و یک
 شویج سال اولی اولد
 عیال تو ز جنگه اولدی شو ایلمس
 دینیم فخر لادن بیوش و پرو کسبل
 سر هود و عشیر لنگه آرزوی کوری
 جسونو این لالت بولون کندک
 کور کی شو فرهاد ایله شریف
 المرده سوزده برین برین
 عرفانده او قورسله مشتم
 پستین اولد مشتم مرض من
 کاتبی
 بز که علق اولدی نریب
 بنه یوز بید بلانکه متر کلدی
 زده خوشی کلدی بنم افکاریم
 شوق کیمی ملخله اولدی سکاغم
 بعد لر سید اقا ان قان یکس برینه
 سر فضال سوزاییم بار لیت السنه
 دنیا یلان ایشین هنوز بلدم
 سالیج شالی نهرین الدیم
 محمد کرم

کاشف انشد قره بار اولد
 اعلیم برین سیرین سیرین
 کسانک خضر سر غلطک بولم
 دوشا یلندر کیدی سن اولد
 نابره لریش سهر بندک
 حلق قره سبکی کولین اولدک
 سهر

ندی کولکنی و بردی سیر
 بوبله ریت بولنه اولن اولدک
 سفدر ریش سوز اچکن چقا اش
 بیخلمن درده اولن اولدک
 اصلا رحیم ایلمه دیمه ام یاشند
 بنم اخله دوشم باره خوش کلدی
 سوه روز دلبری یوقد ورا نکاریم
 بولوم بره شرع اهدیل یاره دوش کلدی
 بولوت قلقدی دو مان شو کلدی
 وجودیم شره رینه بنه قیش کلدی
 کانیم سن سنی بوقلمان اولدوم
 اعل کلدی روح اوسته کیش کلدی

سماق کز کز

سماق کز کز ان برین
چقان دلبر کک کک کک کک

سیار لقی بی بی یوزون
دو کن دلبر کک کک کک کک

بقیدیم کک کک کوزون
بکرتیم دود و دود کک کک

بقی مشق کک کک کک کک
بقان دلبر کک کک کک کک

کل کید لیم باقی بوستان
بیل فویش کولوستان

بزه مستان مستان
بقان دلبر کک کک کک کک

سماق کز کز و ارمه
فارغ دیوان دور
سماق کز کز

الا کوز کک کک کک کک
چکن دلبر کک کک کک کک

فرستوز دوران دلیر
دور دور بیل کک کک کک

انتیم چشم کک کک
شمن دلبر بیل کک کک کک

واریم یار بیل کک کک
دوریم کک کک کک کک

بن قریب کک کک کک
کلن دبلور بیل کک کک کک

صد بول کک کک کک کک
بچ اولوم کک کک کک کک

اق قولی صا کک کک کک
صاران دبلور بیل کک کک کک

لا برن کک کک کک کک
ساک کک کک کک کک کک

ادین کک کک کک کک
فلان دبلور بیل کک کک کک

کوزلد شاهي سيلک شاهي
کولو زيارت او پيم يار

ندو بو چور موکا هيم
لبي زلايت او پيم يار

سن ايشمه بوزوم
ملک کور و ندوت کوز

شمله بقدر بوزوم
لديان قدر بيلت او پيم يار

يازاريك قتلي فرمايم
قددير بولو که جا نيم

بويو سروي سروانيم
اصل کردانک او پيم يار

عزتي قايو کنه قولدور
باري احسانکي بلدور

کمان ابرو لريك آندور
حقي مزکانک او پيم يار

عنه
۱۰۰۰

بزرگ مبتلا اولدوم
عصاليك کور کيم اولمزي

پناختدا کول اچاليم
کولو که دبر کيم اولمزي

شکر بزي ياره دان
چلمزي وارايه نه

تسله نازک والده نه
عجب بالار سم اولمزي

انديم کور بچک کيفي
ديوانه ابد بيلک بني

بلدور کبي نازيلک تني
سناه سداغ اولمزي

بو عمر بيلک باري بوزوم
چلمزي وارايين حقدور

سناه عاقل بيلک چوقدور
سره سن اولم اولمزي

د

کریم است اسما صفا که در کتاب اصلا بیت گویم شویل روایت اید که گذشت
شهر بنده بر عتق بخت و ارادت اول بکینت دنیا به اولادی کلز اید که
بر کون بر کوی قه بولنگ او کونده او نور کن چو چقدر او بنار اید اول بخت
براه اید یکی انشی سمانه اید اذی اول صامت بر هر ویشد ظهور اید و اول
بکسول اید یکی بکیم بخون افغان اید اید که جواب اید یکی دینان بر اولاد بکیم
بوقدر بر قدر معلوم و ارمال او زینست لازیم انست ایچین آه افغان اید و رسم
دیدی اول وقت در روسی و بنو لدن بر ما جیبار دی که اول باب انزی دینان
چشمه کینه سیالکت ایلوق اید نصکره حقی تعالی کبریا اولاد کریم اید رضا
فتناوت بکیم ایلوق در روسی شایب ایدی بخت ارقانده بافتا در ویشد
اکرام اید مدح اید یکی ارسن اید و کیدی حیالکت کیشیق افغان ایلوق
بر اولاد سندان دلده سمانه بجهله سین عنقا ککت ایلوق انزی همانند کتین
دید که جمله ویلا بت اهل ایلوق بخت ایلوق اید یکی زحمت بریم بخت
سیران ایلوق ایلوق سیران کتکت دیر کیشیق خیر و بر لر ایلوق اول ولایت
برین کون پانی و ارادت اول کتشی بخت دخی ذرتینی دنیا به کلز دی کتشی
بو خیری قاریست و ایلوق فارسی در شفا بکتکت اهل خانده کلوق ایلوق
اوچی ایلوق ایلوق المارن استبرج خانم دخی المارن بر پارچه و روح اگر قبلت
اولور او اولور و بر روسین دیدی فارسی مه امان ایلوق ایلوق و بریم
دیدی کتشی قاریسی بر هر بکینت اهل ایلوق ایلوق ایلوق ایلوق ایلوق

ما کتبه بر زبانه و در سینه بعد ده ساله تا بدین وقت که از آن کتبه با برسی
 خاصه بر سینه کشی قاریسی بیق او کج یکسینه عجله حمید قبله بد
 اولیون قاریسی صبحی احلت شهرین کله یلر صلغوزای ان کون تمام
 اولدوقه بکجه دنیا رازیکت اولادی کلکی کشی قاریسیدن بر کلکی
 بکجه اولونی مرضینه قودیلر قریله ابد بن خیا سلطان قودیلر
 قودلر ایتزل ایمرنت کرام ابد بقایو مرضه بکجه دور بکنده درت
 ای اولدو کولت اولاراق حوجیه بکنلندیلو و بکنده هر برترکی
 تعبیر ایلدیله اولدو ترکی اددین صوق دیرلری لکایات ولد زینا این
 اولدیسی سوز مکتبه بزرگ کتبه یز زینا سیله علم تحصیل بدین
 صوق مرضه بکجه غیرت زعم او قودونشیمین بیز برار صفاره کره لیم
 دینی بکی بکنده ناچاره مکتبه کتبه خود اهری سقا بکت مولدی
 اولدی بکجه اولدی بکجه او قودونشیم بکجه بکجه صفاره کره لیم
 دینک انالک بلالک زامسی اولدیغدن بکجه برشی دینی بکجه شاهد کول
 لر خمتکار تعبیر اولدی دانا کون بکون اوده نوشته کرردی
 بکون بک کرکی رولیکه مند مرضه بک کتبه شیکه فیزیکی کورج
 اولدی شکی اولدی او باندینی کی صبح اولو شاهنی قولت اولو
 بالکیزجه بولر روان اولو بقیلکی بقیوش کچیور شاهنی صالی
 در بقی فوشه بر بقی کیر و ارقاصی صیره مرضه بک بک کیر
 کشی شیکه فیلدی بکجه کور و عقی بکنده کندی ربیت

نوزدهم سویدنی عجب یا صدوق کورده او کوزی دلبر کوزن است
 کوزین او یقو کورنی اول ز ولفند بر فار اولان است ریغ بیغ
 باغی مرضه کی کوزدی کی بیغی استیله بلک قیزی تلوطیله ایکی یوزدن
 ایکی کوزنون او بیغی فیز کرم ایله بیغی قویو ویردیگی مرضه بلک اصل
 شیر قویو ویردیگی ایله قیزیک ادی خا اصلی ادی مرضه کرم ایله
 اول است قلدی حکمی خدا فیزیک رجمان دیانمیغ قویو ویردی
 قیز کندی کرم کراینه کلدی صوفی کور بیجک یوزین بقعا بکیم سیرنه
 اولغی کیفی یوقدور دیغی کرم قوشولاس ارقاشنه یوزلدم نه اللت ایچو
 کیم یوقدور دیغی صوفی بدین خبر ویردی بدی کیم سؤالا ایده
 بدینه بی سولدی اول است حکمدر تعیین اولغی استق است
 حکمت حاکمیت دفا ندیسی اولوب کوزدن کوزن بلک عالی بریشک
 اولوب حلاله دونغا بر کون غده کرم او تور کمن بر قوبه قارق
 تختله التندن کچی کورده بیکیم ز او تور سیر چیقوب کیران
 کشت اولغی دیغی بوخته کوزل قیز لکلله کیرانه چقمه کوزن
 کولکوت آچیلور دیغی اول وقت کرم برآه چکوبه بیغم کولکوس
 کشتی شیلک قیزیلد آچیلور قیزی کوزل ایلاز بید کول دیدیگی
 قوم نری بدینه کدی موجد بکیم سنت اولو سولاسلنی قیغبر
 البیع کشتن قیزین کول ویرسه دیغی قوم قیزیلک است
 جشمک انعم ایله کشتی شی اول ساست چاغروبی

هو كور و هو العاق سمازي المتبايع اعمير دوشكند يوشانك سويست
بود او در سوي كور ميست

سلوي اخايجي ديننده دوره ساوي اخايجي سنك و مكده حانف
جبال جبال المس فر شوكي طاعلر خسته نيلك حاله نيلك صانلر
دوشكند سلول ملول بصرد و قاق افلر سلوي اخايجي سنك و مكده حانف
سلوي اخايجي سنك و مكده حانف راقيلك اغزي هم ديلي طولوسيك
و يلرم فلنكا قدي بو كولوسيك سلوي اخايجي سنك و مكده حانف
در سوي كور ايدريانج تو تر سيرا اصلين باغنه ايكن بتر سيرا
ويران باغنه بلبل اولدوم او تيم سلوي اخايجي سنك و مكده حانف
بول سويي باغنه بيكي فتح بر كيمه بو قده و رفقو كيدر كو بر كو
شكيمه او زرينك رفيز و اخانا اصلين بكره صا ادي صا ميني ان
نيزه بقاليمه سويي در سوي كور هم

دكوز لوانزل دلبر	كلني اولديت كان اولديت
اول نيم اولديت دلبر	الني اولديت ايني اولديت
اول نيلت او كوتيك	نيلك والكري سيره
الطواني بو كك اون	كلني اولديت كلني اولدولت
پنج يه چاكي ده	سزا اولديت بي دره
بن كينه يچ سوزورن	فلوري اولديت قلو اولديت

سبب زلفیت قبیلین بو قدر اصلیم سن جیلین
 درئی کرم بن جیلین یئاری اولدک باری اولور دیت
 بوبله سوبله کده قیز بچری اچوب بکیم سن بنی کیر بکنز دیت
 دبیو کرم دخی خان اصلیم بکنزیم دیدی قیز آدی خان اصلیم
 کتشی آدی سیز لیک لکن وان طومری کتوری دیرک
 کرم اغلی اراق کتشیک بفسنه کلو یوره کتیت آتشی
 آدی صاری انه بقالیم نه سیرلر دتلور کتیک
 ارئلر باننه کلیم کلدیک نازیم کتیک
 باغ کوزوم خور کورنک صالحا کورنیم کتیک
 بشیم فکنه کوزیم جانلی طیلانلار نازیم
 سیلر ایقین مابوریت دارا بچ دو کتیم کتیک
 دوشنی بکنزیم فیدانه یئاراسم صالدی صیدانه
 دوشیم پیام لانه صاپی نبل لیلیم کتیک
 کرم بوبله قیلور سنیم عدودن خوفیم اولور سنیم
 وعدم یئاری اولور مزاریم قرائیم کتیک
 بیت

بود در آن کوه میلست پند ری ایله صوف کروش اربوب
 بشد بوند بر تقدیک او فلو برش خید اولمش نقیبرای همکین
 هکله بر پند ری انلیج یوسالده کینضیت ندر دیوق پند ری
 حاله بو بیج با بیج بر ابر لینه کلد پندر کرم عشق استیشت ران
 فیض او ایفان ایلیج بملد حاجیه خوجیه اکلوب نصیب
 بلد پندر دور لوفانده آمدنی کرم و دور لکن عشق دور پندر
 از کرم صاری لنده بقایم کویله زنی کرم حاجیه صوف
 یسئل بشیله می طوز زلر تمدن بزوم کولدنا او بیج
 جیفان لرین تلنگ تمسک از بیج خب بوله دو شدک
 حرای کوز باغیدور کوکل شقیات بودا غیبده
 بلا کر زلفین ده اغیدور شمدی فرجه دیله حور شکیله
 رنگ لاله سنبلیمدون یوق بر حیر کله باریمده
 بلبل ایلیک رندی کولندن شمدی فرجه خار و شمدی
 بولد تویشتم شفاف سورسک انجیلی قر قاف
 کرم سوری اصلی خانی واری قریت ایله دورندی

و جایدن فو قفقی بد ربه کله بزم سوز و نسیم خیار آمدی
 دید بر پهلوی کنده فلقی کلاور کن صوفی کرم با بک کایو
 دیدی کرم ایانه ذوق پذیرگی یانه اونوردی او غلوم بوولا
 بدون فی سزایک عبیری و بلایتدن فی هر کیمیک فیزی وار
 ایسه انی الایم بر کافلیک فیزی ایچوق کندیکی هلاکات
 اندر بیج کرم چوق ضیحتلر ایلیوب لکن کره مینک بییق
 انشی قلاسه صحبت کیر مزایدی افکار ایله کرم قشوق
 دیشاری چیققدی صوفی به لک ساندن لک لک سدرک نکر
 بزه بوو و بلایت حرام السون دیه با یکی ات حو مطر شوق
 بنک طاشینه یا شجیه پد رینه او غلوم کید یور دیدیلر
 کنه باکیسی اول ساهی حوجیبی کونده روم بییق نصیحتلر
 در سار ایله بدیلر بقدیکی قور تولوس بو قدر لدی صاری
 الله بقا لهم دار یردن کرم
 آه کوجک و طانندن بلدان وارینه قزب خاطر حقیقت
 بزه بو اولوق حقدن ویریلدب اغلا بایم کوز لریم اولوق
 حق حاکم حاکم الایر یی تبدیل - لورد بیچیلدی بی شوق اولوق

باقریم کوروت بلردیم قندینه - وارمن میرسنه چور مسی بندنی
 سوزرد و ستوم ایکن بولالکد کندینه قد رینی بلوغ دکه قول اولسن
 سودالده انسا ستور میدیر یولنه قویشام جهان سیدیر
 او یار بولس نره سدا کر میدیر بقیس بولار یا قله رینی کول اولسن
 او رین او رین و پو یا نده کر بکیم ال اوزده غنجه کولین دیر بکیم
 یار ایله جوق زوق صفا کر بکیم تو حیل حیل یاروش اولسن
 سیز لایقین نل نل اید جا نلین راقیبیک تو باغنی بکیمین
 یاریندن سنی یارده آیلین اومار یکی او کورده ریشمال اولسن
 بکوا و یار صاعل جی مریخی چکنی زرق غنوک در دینی
 زنجکیم بو اوزنله دورینی یوراحتم نلک بلدیسی اولسن
 کرم دیدیم ای کندی حالده مولام دستور و یوریشوشه قونو
 ایله شوکر توند رسی کندی دانه تو اظه و نما سیک بزیم دالره بول اولسن
 صالیم کشیور لوده طور دیکیم اولور او طوره عییل ویر مسجم
 بد حیده یار کورسم اوما سیم اوده بزه ارکان اولسن بول اولسن
 بو بکه بلدکه صلی الله علیه و آله اخصیال لیدی دیکیم بول رون اولسن
 نکر اوده ریه کندی دیکیم خیر و بریدیل بکلی او دملری کوند
 هم سنی رجا ملت ایله بلریشی فایزه اعدی الله صاعل الله

او کوز کم ایدر الوج صاتمتم غیر کوز لره کو کل قاسمتم
 غیر می کمنس بو هتان اتمتم الم رکبی بنی بچشونه ایلدی
 بو یل بو یلیغ فیز لرد اریلدی فیز لره تکرار اللهی صلای الله
 یانکدن کچیرکن سولدیکی نورکی بوبله بر چیشونه یانکده
 نورک بقالیم نه دینی ریتلی کرام

تصافتمی بزدن نازی باجیسار کاردن کیده بیم بو کیزیک اولس
 یور کیمه بوقدوغار آجیلر اولور بو دایم بیل کیزیک اولس
 کله ایس طوره صام کد کیده رسم قوندوم اب یانم کچر کیده
 بانقو لیم بر صو اچر کینا سیم بر ایچیم صو و بیلک کول کیزیک اولس
 نه ایچیم مست اولدی کسمونه یاری بولسم کرکین کوه کهنه
 ستم کولیم ور عاره دن ناز بوز لره کول سیر لیت اولس
 کرم دهم هم دهر صه اولس بوز کیم یا صلور رشو کور کرم صلور
 اسلیم ناز لیم یا صلیم یا صللی قره لکیم کیزیک اولس
 بو یل سولکده بود نرغان الله یلدا کید ویا اورا کید و ص
 ده ده دهم کمد بیلک لوان صلا ستم کور کور کور
 قره ایچیم صاری دیو صولک صا قالد قالد قالد قالد قالد
 صلا بیلدی شور بو یل کیده

قطعی حواله او چرسیک اندر ایم کوکل سنی
 بوداق بوداق کول دالت فوندرا ایم کوکل سنی
 یوم طاعن یوم اولوس کوندوز چکر کجه اولوس
 کورایر بق عه اولوس ایزایم کوکل سنی
 یوم طاعن دا شوروم وطائمه شاشور دوم
 قریب یلد شوروم اصلایم کوکل سنی
 رتی کرم کوچه کیله یازمازیت پیچیه کیله
 عشقیک سر پچانبله دوزادایم کوکل سنی
 نورکی تم او ای اولیک طائمه قدیم مسافر اولیور صباح
 الدی بوله مروان الوه واند داخل الدی رسول ایلدی لرکه بو طرفه
 برکشیمی برقاری برقیزن کیدی کیدی وان طرفه کتدی دیو
 خبر ویدیلر مروان کویونه داخل اولدی لر کویونه رسول ایلدی لر
 بو طرفه برکشیمی برقاری برقاری کیدی خضر ویدیلر که
 نقل اولرینه کتدی دیلر اور زنی یول مروان اولیور و هه و هه و هه
 کتدی لر طائمه داخل اولدی بلطانی بر دو مشقه کتدی لر
 شامور دیلر و نما چنده قیوم کرم صنوفی رسول ایلدی غالباً
 اشقی طانی بودور بقایم بو طایع عشق صالبدن بلورشی دیوالدی

صرافی الیه بقایم طرف طاعت رسولی در تلی کرام
 سکا کلیم آخری طاعتی بطومات در پیشک سنک
 بلور سوز دور یازیک قشک حج کتموز قیشیک سنک
 روز یکاد دست اولش ^{سبک} در تیلده دست اولش سبک
 هب طاعتی سکا اولش سبک الجکاره در یاشک سبک
 آسک اولش قرین بغار بولودل بر برین قوا واسر
 صباح کوشی کا طوع غار جواهر دور طیشک سنک
 ایر یایم کول یوزلد دستان او تر شایت قوشیک سنک
 کرم ایدر کلیم کندیم بوفانی دنیا نه اندیم
 اولاد سؤل اندید کسب یازیک سنک
 توری محام اولو ^{بیت} اول طومات چکادی بولور بران اولو بیجا
 طاعت کتور صاری صوفی قندش قیوق الدی صرافت
 بقایم بیجا صافه رسولی در تلی کرم

سکا کلیم اصم طاعتی حج طومات حار اولش
 رسولین بلکون صاعین اوله هزار اولش
 سز اولو طاعتین بوجه اولستون ن یول شیخه
 هر کشی بود بکیر صرافت بیاضنده کول اولش

اشق و بوی بوی و طندره کلید اقلی کونله طندره و خنده

شیر بوی لند فالجند بریا نکه بوله اولی لند

بوی بوی جده ماشا لری بیل و نکشده کینله ی بویلا

کوکرم من و بوی سوباله کورکسون دیلوا اولی لند
یت

نورکی تمام اولوق اوره دن قاقوق بول سرور اولوق برتام

کندیر مویش استویز داخل اولوق سؤل ایلدیر بوی طرفین

برکشه برقاری بر قینز کجده بی دبلرکی مراد بوستوندن موچی

صرف کینتی دیدیر اندن بول سرور اولوق برام صوفیه

کندیر بید بر مراد صوفی فان کو پور مسر اقرار کور کور کور

صافی دیبوق الی صافی لایقتم و سویلر مسویله رشتلی
کرم

اکلا مراد صوفی خبر صویریم سؤلور کلانی کلانی

کور لیم دنیا ده رتلی کیم اعیسی سؤلیم وارن بر اکلانی کلانی

سن مراد صیفک هر صولر ایا اولو صیفیک اوستو کو بو کلانی بلقم سیمین

دالخانقو دالخانقو تکلیم سولان اقل کیندرن پجانانی پجانانی

سن بر کینن جمله صولرین بلندی دیدی اضم قانای پاشلری

بیگولین میرا ایدر نور کین کو چکر قراری سلی بولانی بولانی

کرم ایدر بویر سن چشمندن چیقما چیقما بویولنه بقمعه

نیجه بر حفا کین چو درین چکند بدلتن بود حکم قویان قویان
تورکی تمام ابد و مراد صفتیون فی سلاطین کجوا اللد
کمان قصه داخل اولدی لر بقدر کله بر بله ک طور نا ک کیر
صون قره شصاری و بر طور نله بر قاج بیت تورکی سولیم

دیدک

اوروم ستانک کج کلور یاری بزرن یاز سلم ایبیک طور نله ای
بر کجه مسافیر اوزوم دوری بزرن یاز سلم ایبیک طور نله
ار اوزوم قلعه دچ بقین جواب کج دوم مشهور اولسون دما
قیل لی حسن استین اوی بزرن یاز سلم ایبیک طور نله
کور نور فر شود سده یاقی خج اولسون اکنک بو سالی بیغ
اوغرامک یوریکه صویار اذق بزرن یاز سلم ایبیک طور نله
بن کریم عشق اوزور یاغش یوردیج اصلی بو بله قلشام
شمد ک طور نله محتاج اولشام بزرن یاز سلم ایبیک طور نله
تورکی تمام اوله بود مروان اولد قده یازید کلوص الله سول
البدیدر که هر طرف دن بر کشم بر قاری بر قاری کیدی اطاق قلعه
کجدی دیج او بزرن یول مروان اولون ارحلف قلعه سن کلوب
اشتم یلین مسافر اولدی صصاح الد قده سول الد بدیک بو
طرف د بر کشم بر قاری بر قاری کیدی دیدیدر یسوز او ولس

گشته و بدیدار بود و ما اولیای او و اولاد او
 سؤل ایله که تو خیزه و دی دیندیلر تکاره قورمه کلدیلر برار قور
 کلستر کیرانه بیچیت مسکی و ایچیلنده بر قور قاری و ارف قورده قور
 سؤل ایله دیر و طرفدن بر کشتکی ر قاری بر فیر اچدی قور قاری
 دیدیکی بکرتورکی کوریلرک خبر و بر سیم دید که ناصحان تورکی
 کوریلرک قورده قور قور کوره تورکی کوریلرک دیدیکه کور قور
 صاری دینی قورده و دده بر راج بیت تورکی سولیم سولدی
 خبر اوسیم دیجا لدی صاری النجا لیمه اتمی کرم قور قور
 سوبورما سن کرم

قوریلدنه ر کور کور کور دیننا زیلو شوق اوشوق حافظ سحر المند
 یلوا برام بر کلنه بولک باللاق اولد اولد اولد اولد
 صلیله اولد اولد بر اوسیم کور سخی اون نیر دنیا مالینی
 بر زار بار کلیم ایشد بلن بون بکر کور کور کور کور
 بدم یلورم ایشور کور کور کور کور کور کور کور کور
 سخی سنبیل طومندان و بدیر بر شوق کور کور کور کور کور کور
 ایشور صید سدر کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 صلیله اولد اولد بر اوسیم کور کور کور کور کور کور کور کور

بن کریم کچھو کچھو زاری چنانچہ بن جاگیم پور ملت اودوی
 بز قاریون خیر الدیم ادی سانہ اصیلم کتھے اقا کی جوان
 نور کی تمام اولدہ یولہ زوان اولوی اقا کی سچا خندہ جزوہ بیت
 کوئے داخل دیو دیو بلدی کی رو کین وار ظن ایلدی کی رو کین
 سانہ اصیلمت رو کینی کو ر صوفی قہر اندامی صانہ بیہاب
 الدی صازی المند بقالیہ نہ سو پورا ورہ دہ دینکی کر مع
تورکی
 کور بستایلتی بن کوزان ایلیم ایٹیری وار بزم اللہ بکر سنہ
 باغینی بقہ لیبی کوزان ایلد نیسہ کولڈ وار بزم کوزا بکر سنہ
 حیواندی وار خنز زاکین بیدلر بیشلرین صمور قلبیا کبرلر
 سیانزہ موی موی دے لوس دیلڈ وار بزم دیلہ بکر سنہ
 ایلدی وار یازنی یازی بیانای کوزلری وار صافی مافی تیلای
 بکنکے تکی وار ایششون تالی مالدی وار بزم عالم بکر سنہ
 چو قویونو چالرینی کدی کیم اکینون صووق صووق اچدی کیم
 کیم ایڈر ایلر کدی کیم حالدی وار بزم حال بکر سنہ
بیت
 بویله دیو کده خیر ویر دیلر کیم سودیکین اجی اند الیم کتھی
 دیو اجد سان کدی لرائند کول ایلدی کہ کول ایزین کتھی
 دیو ایلر بیلور زوان اولوی کوز کالی سؤل ایلدی لرائی

از زلف کندی دیدید بر قوس و کمان
 بابت طویر نیکو رالده صاف اند
 کوه بوزینه بابت طویر اند
 مدبر سیریلط حلو کیز حال کیز
 عرضت بازیم یاره صونغه
 دست کلینه او فرادی بو لکن
 طولما زه قوسین کوکته او چار سیم
 اولی بوجده طانکر سنده شرسیم
 یاز کینجه بایلارده کوزرسین
 دست کورسین او فرادی بو لکن
 اوجی کورسین کیزه شکر سیر
 بیک کولون بایلان کیزه شکر سیر
 سیوزان حدت پیخند کوز شکر
 قوز سیریلط قناد بکیزی و لکند
 دست کوزیم ایله او فرادی و زاده
 جام قزبان اولس و اولو سولورده
 سیریلطورده کوزرسین بوزنده
 بو فی سیریلط و حاکم الیکر
 نورکی قلم الویب صونشانی صانندن اشده
 بوزینه اول طانه کده کده
 خاندان کندی دیدید بوزله روان اولوی خان درنده کدی بوزینه بوزله
 بر بابت طویر نیکو رالده صافی اند بقاییم سولورده رالی کوسیم
 سکنی بو بوزله اوزانده
 طویر نین اوجی و کوسیم
 ارض بولری کوزانده
 طویر نین اوجی و کوسیم
 نین اوجی کمنک بولیم
 کیده ریم کندی حالیم
 شاهین بوقه رفو لیم
 طویر نین اوجی و کوسیم
 همان سیریلط بولیم
 طویر نین اوجی و کوسیم

كنه قناد لشمش طور نلو آهمنده لار بلو بر لس
 بلكام لكرم دير لسر كبد ز فاليجي ده كلسر
 بوبله بوبله كره اولون اولون بولور اولون اولون
 كلوب كول بلبه بر جوبان كوپر كوسه داخل اولدندش غير ليريه
 المرنده بر بولت صاز واريدك كرم دبديكي بولدندرم اطلر بولت
 ويزلوم سالر بولت ويزلوم صداريك بري بيزه ويزيك دبدي كرمه
 شامبر ديديك بولدشم بوساز كندشي اوتمن چالوب جانبر مقي
 بولور سگيز خلكي مستخدير ديدنگه كرم دبديكي بولدشم المرنه
 كلديكي قندره بولوب كدي صداري لنته بقاليم ناسولر شامبر لره در ناي
 خلق نصور لركيز بيم در بيم ^{كرم} ياردن ايرلان بيج اولور كوكل
 ايلاميه و موز شوشور دن بيم كيا نده حنبر قان بيج دور كوكل
 بدم بيا اولور بدم اطلر بدم سستيق حفاستق نلسر
 بدم شكر اولور بالدن دل نوسر بدم ذمير دن ايت اولور كوكل
 بدم مصافه بتر قوشيدور بدم نيشده بتر دور لوميشدور
 بدم التون اولور بدم كوشدور بدم بغير دن كوم اولور كوكل
 بدم ابدال اولور كيرت لسره بدم دلان اولور دور بيلره
 بدم زح اولور دور بولره بدم كچكردن باج اولور كوكل
 كرم اير كوكل قوبو بومر مسر اطلور اولور كوكل بوروشند
 بدم كوكل شينشدن سايلر سكا صدار مقي كوكل اولور كوكل

ای کشیدند سیزده حالیکه فریاد بجز دیوب
 کرم دیدیکی قیله طوطی بود فریاد فیاندق
 احوالیند بر یسمن بن فریاد اتمده لجه کجلا از آن
 دید که اول اطلو بوند و نه طرف کید جکیز دیوب
 سوال ایله کرد دیدیکی بر ایکی کشیو زحکیم بر
 کور جکسین دید که اطلو بیکر کور و ریم دیوب اولدق
 کرم دیدیکی بو خضر السخی دیوب کور صوفی فرزند شضای
 دیبا الی طزاری الله بقالیم مغر فایر سده خطیره دیوب
 درغ کرم

قدر مولم سندن بر بیکیم وار ای بوله قوی بیسین قیش کوف
 اذ خطیر ایست کرم صوم ایله سز دینارده دین دوش کوف
 الیشد بو یاریم طوطی حقدنیکا چوریم یوش
 کرم قم السخی کمال بجان قلک کانت اتم بشکوف
 کاهین بولنده صبایم دیوب صد قبله سولای صبایم دیوب
 بن کدی بر او پیایم دیوب قلک بقدی کرای کوش کوف
 کرم ایله خطا کور یایله جوق صوا کورم چار بود راهله
 کیمده اسم بر کور ایله کجلا کور کوریم بند کور کوف

بیت

تو رک نام الله یو بجه بولد کنا صکره اول اصلو خطیر لیدی کری
 صوفی اولی اصلو کنا رفاقه طوسی برده خیده از دریم اچینه
 بریوت شوناقه قابوسلک اوکون برافسک اولیکه اولدوانا
 مسقر اولدبر صبا حیدر قلقلق بونلر تغلیز قوسندن اچینه کیمیلر
 جالیق کیشک فرموسنده مسقر اولدبر دقر احبابلر کرمه صیلت
 و صوفی کنا یانسه کلای یلور دیلر بزه برار توری سولیک دیو کرم
 صوفی فرزندلر کتور شومار دیوی الدن سازی الله بقاییم
 جالیق کیشک فرموسنده اولاحبابلر ناسویلر دتلی اورده سولیک
 یازوق کیم کتوبت الله کیمه روم کندی فرست الله کیمه چوردوم
 سبب صابیم یلیر بجه بلن یوق شربت الله قاییم کوندر یوق کون یوق
 ایتمه الدیریم نازی صوفای شرت اللدیم بن النابی الی
 دو کدوک کوم کولت اندیم کسای خجرا اولی اولدورن یوق دلی یوق
 بر خیر الامیدیم ایلا اللدیم جنکی قوه تلدیم بن بو بلر الد
 جوق ز صابیر خیر کلر کیمیلر بر خیریم کتورن کلان یوق
 سو کلدی ای قری طاندینک اجلدی می مور سنبلن بغلر نیت
 بن کرم آه چکرشم اغلا ریم چشیم یلیر بیلدورنا یوق سبلایوق
 یوق کیمه قهری جالیق پاشی بوندن حظه اندو یوق یوق

الفایده اولیة قدرش و جملت اندکی بعد طسند
 فرستاده اولاد فوناقه دو کین و ارا بدی اولاد و کوفی اصلی صانع
 و کوفی طن بللیق قبل حال ایچدی و یکدی اصلیق برک شیب او توبق
 صاری الله السوی ملود شعی سو بدلیکی تورکی بود و در کرسیت
 فلک بنی باغ باغیا ایلدی دوست باغدی کیرمدیکیمه اغلام
 البیرال دیکیم باغیم یوسانم کولر بنی برمدیکیمه اغلام
 چقا اولدیور و جملک سیتا دوزی تلکیدار لر لر یازق
 بده سو شیمی و فایزکی قولوم و بیون صارد بیغیمه اغلام
 حانی بیغیم سوطوبتور الیم یازق و رویم یازق اغلام
 کسلی صیریم و قیور قیریم دوست حایم ایلدیکن اغلام
 کیم ایدرد و کولر بوناد بیغی اوکی ملوی دو کینی صوی تم ایچ
 هم حالت اندوکی بره بویلمی اقزایند و بعد بیغ اغلام
 عوی تم اولی بقدیکی اولدو کین شان اصلده کیل بر قسقا
 شهر بیغی کونور و اول شوم ایکن چه فراغا چاقی قیوسک باغنه کونور
 بقدیگور بک سوزلر کور یور ایچلر دوز و اسلیده سوزلر
 که بک سقلی بک سقید و هالدی صاری الله بقایم اورد کور
 سوبد کور بیت کور کور کور کور کور کور کور

صافون و دست حمامی چغدی هی غار کیند یو کیم کیم
 او کون الس هم نادان انا دست وارین تصویر کیند باوری کیم کیم
 ستم و لشی هی دریم غلکه بشین ایچونی سالیله دیلکه
 اصل سوریدی بکوز سلکه هی غار کیند باوری کیم کیم
 اصل کیمیدی اصل الیمیز اورک اوچند ورنه خا که لیمیز
 بار کیندی نیجه لولو خالیمیز هی غار کیند باوری کیم کیم
 کاه ایلده کاه کوله و درک کاه پرده کوز تیکین باه کیم
 درنی کرم بود شنی اولده کاه هی غار کیند باوری کیم کیم
 کرم تور کیم سولون قیزغدی کیم سیم او کیم است سوزنیک
 ایچیندن عاشب الدی کرم قیدی سوزنیک ایچینده خور یقیر
 کرم سیم رونا قیزی ارصفه باشدی سراجی اولدی کیم کیم
 صوفی ایله شفق شهید کرم کلدیله راز بار ندر بر کیم بیلور دیلو
 بزه نوک سول دیلو کرم پیدی صوفی کوز صراف شه ندریم صراف
 کیم سیم دیو الی صراف الی بقایم سولورده شه رومی کیم
 اصلیم کویچدی بالنده دیلدی ستم بونه قلدشیم ندر سیم
 اکی دنل هر جانیک الدف صار بیده صوکومنه کیم کیم
 زلفنده اصلیم یار دیو قیزیل کوز صار بیلاییم یار دیو

بنمونه در صوفی و آرد بود   کید و کید و کلمت منبر سید
 اولین آید کندیتک ارضی   الدی قشایرینت قاسر سی
 کسینو پور کیمت پارسی   سلول ماول قشایر منبر سید
 بر کرم کرم کیم بلدی بریم   دکستوم اغلتیم و شام کولد بریم
 او زو بو یان خا اصلی البریم   ارسیز ارسیز کولو شمد نبر سید
 بوید و بید کیمل یارند کیمت   حایز بلو صیفه دوشما بریم
 اوز زمو زو شیم بر د رلو بولاسی   برچی جوق بولره بیدی
 نالز لیکر بیدیم بولرد بیدلر   بر کشتی بر قاری بر غیر کیم
 جوقه د بیدیک بریماخی کشتی   ایل بر قاری بر قاری کولر
 شده و قی حله کیمت حقیقت   یا ایلازه صد زنی کیمی دین
 جقدن خیر القاشمدی کرم   بوللا راهی بولدریم سیزلیک
 دو کیمت کیمت بزه زیاده   سبلد اولدیا شمد نصره بز دور ساق
 اولار دیواندا اصمار لیدی   یوب کرم ایلد صوفی ارزمد
 چیتقا اوج ساعت قدر یوله   کید و یول اوج اولدی شایر
 دبلر بشایدی کرم اشعود   بقایم نامو یاردر تلر کرم
 ادر سمد چیتقا اوج بولیم   باجم بولک سنکسن کیدیم
 چاسریم صوفی کون ادرلر   باجم بولک سنکسن کیدیم

سوره من صافه اندی سور کبر
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 سوره سندنار مشدر بر سین
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 طایم اوجی طوموش کلور ایزیک
 القالک بو اتمش ایکی بزیک
 سوره سئلده و ندر رمش اعلا کور ایکی
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 بویله اولور او بیلدیک طوموشی
 قولون سندنار اوجی ایشداریک
 هیکه کور سترک بو قدر چاری
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 قوه تیوج اندیردیل یاز بینه
 طوت اندیرد آلچو حال طایم
 سیرت بئردوشی قجه قوز بید
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 سوره سوره ایلیردیلو طاشلردن
 ایردیلر مور سئلدی باشلردن
 کرم ایدر کجده کیم طاشلردن
 قاج قوزول جیلان یار اوجی کلمه
 بید سوبلیق یوله سرون اولور
 ماین اوکس کدی یلک نیت
 تر جان داخل اولدیلم بر قهویب
 مساقبر اولور قیشر ایدر
 کرم اولکم خسته اولور
 یا تندی صوفی زیاده سبزه کرم
 بقا برال ایلیکده دوق کرم
 اند برک نکت اولور فرجه بوس
 چیریلک برده یقده یک بر بلای
 طور ندر کچیلور کیدر لر
 کده اولورکی صوفی قریش
 یاز کلمه قیسه کتمه

بزودی اصلانی بولدیق وار صوفی قرند شوشا ایله
 کی شوشا نور ایله ایستنه دوست بر سلام کوندوریم بولدی
 روی لند بقاییم کلو بلور مکی کوسم
 صور نر کیدر سیکیز بریم ایله
 اکر بزدن خبر سوال اولور
 بن اوجاریم قناده لیم بوردی
 بر شایه ادا قولت بولدی
 حسنه دوشیم کسیر سالی
 در یاره کینه بجم باجم بولدی
 کوردوم حسنه شوشا ایله
 سالی بکدکی اوجانده بولور
 تورک ققم اولور صوفی دیدیکی بیکم کرت حسنه کرت صانع
 بولدی بولنده کرت دیور تر جانده نطق بولور روان اولور
 اوتاق بلنه کوی بدقولنی کوجیله چغقور تلک رار بولور
 اولور بئش چغقلک دید کلور بره کلور داخل اولدی
 انه سول ایدی بولور قند بر کشتی بر قاری بر قند

یکدی دید که صدایه کندی دید یل صاریده و
 رجا اندکول ایلدیلر بو طرفدنا برکشش بر قار و قیز
 کیدی شقار او و کندی دیدیلر تکرار بودر روان
 اولک بونلر شقار او و کندی کله تور کن بکلر بایلای
 چقمش بر قیز کیدر شکر کلینی اتمش بر باط بندیش
 کتور و در اصالی خان ظن ایلدی فریاد ایله امانغه
 بشد شصوفی دیدیکی یکیم خجی اتمش بر اصالی خان
 دکلیرد یی ایدی کرم صاری له بقا لیم یولدر دانی
 اصالی کتور مکد کتور ^{کرم} یذبنم کو کیم کیمدا کرم
 کیدر شکر بر شکر کلینی اتمش اول کلین یوز طوتش کرم
 رقبه بولدی لار لیدی اولدی طودر و جوق کولزه و زلندی اولدی
 خویرت الی کدی بولدی بی اولدی دهنت ایله بلدی یکیم یغاری
 ارا ایلدی بونلر لوسلر بر یوزنه انکالی قیر سینه
 هر یکدی کورد و کولی ویر سینه ایا بیره بر نام تو بصد به کرم
 کرم و دم صبا بون چولجی یار لیم کوز کوز اولدی پشجده
 اصالی کلینی بولدی نا اشجده بولسوریم بولدی سینه بکر هم

تورک تمام الدقمه صول بدو بکری جو اسب الیدیلر که بر تورکس قیزی
 بر تورکی اولونور و یرد یکت ویدر بیدر و ندر سول الیدیلر که بو طرفدن
 بر کیشی بر قاری بر قیز کجندی بو نره دیلر که بو کس یول دکلدی بر
 انشاسیه اینکده اورده کوی وار سول ایلک دیدیلر بونلر بولور دات
 ایلک اول کوبه کوب بریکه مسافر اولدی ایلک اصاح اولدی کول الیدیلر
 بو طرفدن بر کیشی بر قاری بر قیز کجندی از تدر او وسنه کندی یجا

از تدر او وسنه کلدیلر بیدیلر که بر ایلک صورتلر کچور لر صوفی

قرندگی کتور شوزیم سیلابوزی کور جکیز بو قی و س پاریم

شوطر نره بر قاج بیت تورکی سول بلیسیم دیه الدی صاری انه

بقاییم از تدر او وسنه کچن طور نره کونلر در تلی کرم

طور نلر کیدر سیکیزیم ایلره سولیک اوست بئنه کلن حال سری

قوم قرندش اجباه و قوم یازیم کوز تمسین کلورده بو بولور

یار اولدی صانغالی بک بو زو و کلدی اقدی بوز بولور بوق سیل دو کال

بیلدی بوز تمسین الدی چکالدی صوفی و ی اولده دست بانک کور

کوزیم کور هم کوز ایلک چوشندا بوزیم کولر بوره کبک بئشدن

ال صولانی یاز اوچی کسندن اور کوندی طور نره قاری کونری

بد کوریم ایشیم بو قدر شایله فدایر بولور دجام شریله

او اندکند و بیام علم برهانند خاطریم و شصت در شصت اللوف
 تورک تمام اوله او را بدنا قافقیا بوله سروان اوله برانیم کیدک
 دوش او سوزد داخل اولدیلر سؤل ایلدیلر که بو طرفدن برکشه
 بر قاری بر فیر کیدی دیدیلر که سرادستقون دن لولونسیبی
 طرفنه کتدی اندن بوله سروان اوله برانیم مراد صوبین قان کی
 بو یانمش اققا کیدر کتور صوفی قردش شو صاری
 دیوبالده صاری السه بقالیم ز شوید در تلی کسرم

اکلان مراد صوبی کلان	اقوب کتمه دور اکلان اکلان
بقالیم دلیاده در تلی کیم ایسی	سولیم وارد دور اکلان اکلان
سن مراد سیک هر صوردا اولو	اوستو کو بو کتمه بقالیم
دالاق دالاق کلورین	اقص کتمه دور اکلان اکلان
سن مراد سیک بملد صوریک باش	دیدمدان اشدیم فاند باش
بیلدکین ایران ایدرورکن کوجلو	بیرلر و کلین بقلان بقلان
کرم ایدر یو جیسیت چقدان	چیقاق چیقاق روس یولور بقا
بشید بر جشاین جورین چکدن	یاند بور جیکم قویلان قیلان
تورک تمام اوله او سؤل ایلدیلر که بو طرفدن برکشه بر قاری	
بر فیر کیدی بجان او شنه کتدی دیدیلر بوندیلر بوندیلر	
اوله بجان او شنه کلدی لر بقدی لر ببلک طدرن لر کورل	

المذی صافی السند بقایه طور ناره دایره رتلی کسوم
 اوتوب و توب دایره کلور سیز بر خطر صور سیم طور سیز
 سوکی پاری بلکه بلور سیز بز بر تالی خیر پاری طور سیز
 پیچقی سربش نالزی کرد پو چون دایره ساقبک بغری
 غزم یدون کیدر بعد طور غری جو نر پیه صد بن کوریک سوزد
 علا بکر با کشر بول کیدر سیز شاهین اولی بولری بولور سیز
 علا بکر بولت بلولت اولور سیز ایرلیق یجه اولور کوریک سوزد
 درن کرم بعد بویله کتک هر اولور اولوز بر لره با تکت
 یور شاهین دو با چنر تکت صالح لک ندر یلکیزه ایریک سوزد
 کر کیده نیم صوفی قره داش بو کون اصیلیم کوچ ایلمه
 بز اندریم سن افلا صله بو کون اصیلیم کوچ ایلمه
 افلامر صوفی افلامر صله اصیلیمک یوردون صامانله
 سکریم شفق طامانله کذا اصیلیم کوچ ایلمه
 المالی طامانندن شمش بخاریقی ندر سکریمک
 قبصینه اولاشمش کذا اصیلیم کوچ ایلمه
 قره شومزده اولو طامانله کوکل شومنی چاماندر
 اصیلیم کوچ شکریم سوزد کت اصیلیم کوچ ایلمه

بوبله سالیوب تمام اولدقه طرفدن برکشه برقار
 برقبز کیدی بجدی المالی صاغندن اشق بغار سبق نه زنی
 بکون کند یونکر فیصرتیه داخل الیدلر کم اغلمغه پهلینو
 بود روان اولی کیدر کن قره طاع کورندی الیوسف
 الی بقالیم سنوبلر کورونان قره طاعنه درتلی کرم
 هرچقان کورندی صاغدر دریم یانق الی یانق الی
 اقدی کوز و منک پشی پاشی دندوی سبل الی سبل الی
 بن الامت اولیا اید بمسم بو قرینی کور میا اید سید
 کوکل تو شین صالب اید بیدر بکرم صا و الی صا و الی
 فیصرتیه کدی بکری الی شلیدر کیدر بکری
 شاه اصدیک دید بکرون بکادسا اولدق اولدی
 کندیم اتد بار ساسنه اسیردوشیم بر کفاره
 اصلدی کوی و فایز یاره کرم بند اولدی بند الی
 بوبله سوبله کیدر کن قره صلاصه یقین کلله بقدرینی کوه بوبله
 بریلک صوره کیدر صوق شو سازی ویر شو صوره ندره رفاج
 بیست ندرکی سولیم دین الی صارق الله ایقام سنوبلر طور ندر
 درتلی کرم

کونے یوزینہ بلوت بولے کیند طور طور بہم شا اصلی کورہ بکیرف
 اووہ بکیرف کی قرینت باصلوہ طور بہم شا اصلی کورہ بکیرف
 بہم یاریم کیند پند بولے دوسرا اقل الف دسرتہ کولتور دسرا
 اووہ بکیرف کی پٹی تلیدر طور بہم شا اصلی کورہ بکیرف
 بہم یاریم اطرافہ بقنوہ صانع بانہ تمامیلد طاقنوق
 اووہ بکیرف کی جفہ صوگوہ طور بہم شا اصلی کورہ بکیرف
 مدتی کرم بر کر نردہ بولایم ایانی توزینہ یوزوم سورہ یم
 سیز کورہ بکیرف ایسہ لا صو یاریم طور بہم شا اصلی کورہ بکیرف
 بوبلہ بولیند یوزروان اولوق قرہ طاقن کلدہ لریچق بقہ
 بلکہ طاسینک پٹی بر طوصان المسی بوزومسے یوز بونما
 کرم ایلا صو صو آرابی بولما دید اخلق بریاندن ضد
 سوز بقی بریاندن قیس حالی بر حلفدن کندیلینی افکار
 المسی اضاغہ بللا بلکہ کوز لریک پشید اول طاقنہ انکد
 ایلدیلد حلاف بقہ دور دور اصلا یوزنی کولسرحا
 ندیر افکار ایلدی صازی الذہ بقایم رسویدر
 قرہ طاقنہ ررتلی کسے

از حلو لویم کادیم قه طلع کنی   ندر جکد یکیم ایله کنه
افق کایم پتی چشمه دندی   کیمله قوقاسین کولکد کنه
سک بشنده لایلی استین   قره بغر بغر یک صا بجد کتین
انوا چیچکلریک اده السی پلین   کیمله قوقاسین کولکد کنه
فرالین از قین از قین اییوسر   چشمه لرین دیرین دیرین قنور
التری کیزه کیرین یاد حرا صیلر   بیزرکان کجسین بلکدن کنه
کرم دهم سندن طومنا کتین   لاسنل شو شله کتین
یقید کیزه یاد بلبلر اوتسین   ختا اصلیم کجسین یولکد کنه
یولکد سولیک طامنه شای ایلدیلر یور مروان اولور ارجک
طامنه چیچک برده بقدیکی انزاردن طامنی راستی لشر بیار یار
یابقی طوملو شو یور قیصری دخی کورنوب ختا اصلنک براره بیلد
روز بکار قوقوی کلیور سوینوق قره طامنه دسا ابد و صا الدی کرم
صاری الیه افایم نسولدار چیکر طامنه بشنده دوتلی کرم
طوملو دیلوم و تاق قور شرا و نور طامنه لری کیراند یکیم بکوندر
اهیم و ارکا انکسارم طومسین   طامنه لری کیراند یکیم بکوندر
کد کله یار لغبله کولدی   در لو چیچکلر میوال قوش او نور
یلا سدیگر یضانی کتورور   صا خدر کتیر کیران اندیکیم بکوندر

بار کدغی بولون ایکی مسیم
 آردنار ایتم ایلیم ایلیب مسیم
 صاندی زور کیرا آتدیکم بکوندو
 درتنی کرم ایدر بوندور سرلیم
 یور کیم اولدورده وندی چا سیم
 بیه صاندی کوزه بوندور قترایم
 حاضری کیری آتدیکم بو کوندو
 بولدی بیه صاندان ایسی بر چوبان راست ککوق قیه نلی کویور
 المدی کرم صاری المده بقاییم چوبان روسیدر تن کرم
 طوره یوبه طور و حیر صوریم
 طوطو بلنوم قیصریه واری
 حنق اولوم زارام سورامد بولم
 اصل حاتم قیصریه واری
 قوه و قشدر کوز لری سورمق
 کتن کوملک کیم کوس و کمل
 کوزله ایچنده اصایم او کمل
 سولدی چوبان سولدی اجم بولدی
 استر ننده یا ط با نده بطاسی
 اصای ارمین در کافر ناسی
 سفید کرم ستر حقه بار دیسی
 مولم بر قو لونه و بر مسین در دینی
 اصایم کتمس باش قویش و دینی
 مولم بلنوم قیصریه واری دینی
 بولدی سولدی کتک پنجه بان دیدیکی بلیم کور مسیم دیدی کتک بولدی روان
 اولدی قیصریه یقین کلدیلر چادر کوروب اول چادرینا ایچنده یمن
 اون بشی کبی بر قیز کوروما اصلی حافی ظن ایلیک سقی بگندن کدی
 بر قیز چاوردن حنق بولدی چا دره دعوات ایلیک تکلیف ایلیک

بزرگ قاج بیست تو رکعی سوید دیدی الدی کرم ساری اند بقلم زید
در تعلق کرم

صافی منانه فی کلور سین
هنم بنم سوید بکر سین
سنه یونشاه چوقاق صحر سین
بالله بنم سوید بکر سین
ککلت کی صخران صحران کدی بکیم
اقا اله فی زید قینه یا قد یغیم
عجیله بنم قیا باقد یغیم
بالله خا اصلیم بکر سین
اول قیز دار لدی اقا و کنن بلد بر مسدی

بنم سوید بکر سلا کوز لید و
بندی شکر شیرین کوز لید و
اوه سیزیک کنی قتی نار لید و
بالله بنم سوید بکر سین
شدم کلیم بو جط غلوز لرین
بوسنامه یا نار شیرین کوز لری
قبصرینک کلندی قیز لری
همان سوید بکر سین
سلی کرم بو کوز لرین صعلو اولو
کوز لر بکیز انبر اولو صعلو اولو
هر یکید بلک و جکان قو طلو اولو
هم سوید بکر سین

بو یله سو یاق قیز شکر بدان ایلدی
چون دیوب سول ایلدی ص قیز
دی بکر بی سوید بکر ایلدی
ایضا شکر بدان ایلدی
قیز بوند ن زیاده شیخ ایلدی
که توری سوید بکر سین
نکر صافی اند الدی بقلم صحران
کوز لر سوید بکر سین

یار دینا بر بلای چکر یار
 بملوق دکده بوشام یاری
 کیم ایدر کوز زلفا سودیکیم
 ابدال اولوق قیصر کلدیکیم
 تورک الدغه قیز کر مرایشارت یلدی چادیر دن جیفدیله
 کیمه بیک قیصر نیک اورط خاسنه بر یولک قوناق
 وار بر قوناق نیک یانده کونک اطده کشک قاریسی فیله
 اوتورور کشک شندی بلک زنجیر جسدور بوبلدیک
 بوز سیز دیوب اردن قاقوق قیصر کلدیار فیله ندرغ
 اندک بره کلوی بر کونک چوق قونک اوکده اوینار
 اور چو چونه سول ایلدیلر چوق سول ایلدیکی اراد یقیکیز
 کتیشک اوی بورا دور برده شان اصلی قیزی وار و
 قیزیک اناسی دیسه چکچیدیر بو خبری سولده سولک سولک
 خبری چو جقدن الو کرم قون آچچ ایچر وی کیردی
 صوفی شایعه قادی دم بقدیکی قیز کیمه قوشان
 دورنا اور کز سوز شندی کرم ابدال قونوی سولک یلدی

قیز کو دی بستر ...
 بوره در هر کوه میل دیسج چسکی و ارا لیسج دیدن قیز انا سنا
 خبر ویدی انای قیزیم جانیر ایچر و ب کلسین دیدی کوهی
 ایچر وید الیل کرم قیزیک د بزمده بلش قوبون بالدی فریب
 کلینتی ان الدی اوغول حنی دیشد بر اغریان دیدی کرم کو کوزد
 دیشی پکجه بقدیکی صاخیر اوغول بودیش صاخ دیشدیر
 کرم دیر بیکسج دیشر چاکش لکیز بودیشد وردیوب
 بشد دیش کوسرعی قاری کند کلینتی ان الدی کوهه مریک
 بر دیشتی دی جیفار ک بقدیکی کند صاخیر اوغول سنا
 دیشلریک هیسی صاخیر کرم دیشلرینک ایسینی
 اونوب و قیزیک انشندنا و سناست انزینده بر باغلق
 بالمدی او باغلق صکر قیزیک نشان باغاقییدی قیز
 کوهه دیکچی انا بوه و وردیدی قارت او رادانا قلقوب
 کوشد خبر ویرمه کندی قیزده صاقلق الدی صافی انه
 نقالیم ررتلی کرم د دیدی الدی

ک

۴

اولدومها صلی الله و سلمه الکن
 دایم او سوزده بتر و جانیتم
 او قوتویای تو ز کز نور
 دست بلور بزرده چو کزینور
 خورشود کور و نور بعد صانع الم
 نه ممکن بریز بودر تن صانع الم
 سقبل ایدر سن یاریم ایچون
 یار اولدور یار بولنه یار ایچون
 بولد سولتور قیرق بوق اجدی کلدی شو کالام دیشق بقلم
 ایدیم بکن قبل ایدر دبی سود سید الدی صدی الذ بقالم
 تورک سولور دتکی کرم
 مدد صلی الله الکن کل مسلم اول قله ابرحنی
 برابکن دردی سیکه پتور دولت کل مسلم اول قله ابرحنی
 لاله الم شهده بتا لیسیم اجلی فرقانی بکده طو نالیسم
 حنی دین سقا ایساقی طو نالیسم کل مسلم اول قله ابرحنی
 اینا دین کشتلر ایستعماله هفته پهریزیت الی کوبسنه

یکی در شهریم انشدینا دریم	یاندیم کرم بنی پشامه اولاد
بنی سلفی انشدینا دریم	یاندیم کرم بنی روهوای اولاد
برو اندن کوریم بوریه کوریم	بنم سفلیکم سنک الکدرت
کوز بکو رشتنه دریم اونونک	بنم سفلیکم سنک الکدرت
او سون اورسون وین امانه کوریم	ال اوزدک غنجه کولین دریم
پورق دینارنده وفا کوریم	یاندیم کرم بنی پشامه اولاد
ایضا بیم کوز لریمیک پاشی	قرت ابله صالدیم مزرب پاشی
سلاکیم نکت جکدی بکری پاشی	بنم سفلیکم سنک الکدرت
اورده او شود کوزمانده کوریم	ال اوزدک غنجه کولین دریم
براندیم سنک کرم اولدیفیک	یاندیم کرم بنی پشامه اولاد
یکجه کوندو و کیم حای پشامه	پورق حای صالدیم مزرب اولاد
پورق حای پشامه اولاد	بنم سفلیکم سنک الکدرت
پورق حای پشامه اولاد	سینک و رده بنی روهوای اولاد
سینک و رده بنی روهوای اولاد	یاندیم کرم بنی روهوای اولاد
سینک و رده بنی روهوای اولاد	پورق حای پشامه اولاد
سینک و رده بنی روهوای اولاد	بنم سفلیکم سنک الکدرت

اسان کرم سلطان کرم شاکرم   ایش کرم سوتوش کرم باکرم
 سان اصلیده قریان کاشانی   باند کرم بنی بنشام ایلویه
 کل کیدر لیم بجزاره بنلسه   مبد ویرمه سنخو بلره صاعلره
 کردی صالیدیک بوجه طانلره   بنم سفلام سنک التکنت
 کرم فیروز کرم بی غام ایدر   صغیر کرمه اسان یکیم شیدی یکدن
 ایدر کلور سنی طوتوق کورور   ل بن کجده سنی کل بر باچاره
 بکرم دیدی کرم ایدر سوتوق   کتبلر بکدن ایدر کلوب
 بونلری بولد بلر کتکلور   دیو بکلر دیر بونلره قهره نلک
 بویسن کیرم ایدر دیر   رز بار نل کره صهزه تورگی بول
 دیو بر جا ایدر کرم صوفی   قریانی کتور عوصا دیو
 ایدی صاری الله بقالم ندمیش   قهروده درتاق کرم

هی انالیر اوکلور دونه و کولیم   بند کشتا تمذوک دیلری
 آهجم وارلی آسمانه دایندی   کورودنا اقد صدق ایلدی قیلدی
 الیم بر بکیمین بزار ایلدیم   خشمه بقیم هزار ایلدیم
 کیردیم بکوت یاغنه نظر ایلدیم   انگلردن بر صدک کولور قاری
 دوت اللهنا اجدیم جا میل زهری   کشتا اندیم جه راهد و شیم دهری
 ایلیک کورولورلی ضلکین قهری   بزنی زم اتمدک دیلری قاری

ترمه کرم و طافی ایلی   المدن الیرویم نازن یاری
 ن کرم کس بلز حالی   پیش کلدک حالتری خالدر
 استم الی کرم ابله صوفی فاقوب کیدر کن ای طافی
 برار بکمد یز ای طولونوق بریلدی برطوطدی الی کرم
 صاری انت قالیم نازیمش یلذیزه در نای کرم
 صباح الی شوقیت بطمان ^{تورک} دوز کورمان قیران دوز
 عشیک کوردی سردن کتم ^{دور} دوز کورمان قیران دوز
 یلذیزه اوروشانین ^{عالم} عالم لانه پریشانین
 عزیز بریند دوشدین ^{دور} دوز کورمان قیران دوز
 بانقاده ختم بدزیک ^{قولنه} قولنه التون بیلده زیک
 بانوک ایچ کایارق ^{دور} دوز کورمان قیران دوز
 کاکورمان قیران دیرلر ^{اصدنی} اصدنی کورکل ویران دیرلر
 کاکورمان کرم دیرلر ^{دور} دوز کورمان قیران دوز
 چوپلر بلذیری برنلوط قیلدی ^{یا} یا جب کلدیلر وریلر
 قز او و صخر کرم بو حالی کورکجه کرم ^{دور} دوز عشق دوز
 دیه الی صاری انت ^{بقانیم} بقانیم دنونیلر در نای کرم
 کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم

ماه کینه بزم کاه کلیم باجیه او یا اصلی کول حالترین سویدیکم
 صاحبک بلدی بیست و نهم او یا اجتهای کول حالترین سویدیکم
 اشخ اولدو رای ایدنیر کجکل صباچ اولور صلا او قور شوخ جدر
 قور قوم اولدو رسی یادر قور حیل او یان اصلی کول حالترین سویدیکم
 الادمیم اوروم ایلحانو فی ایصالدیم بار بصدیفیکه باننی
 صاتون فی الدیک کن او یقول کاتی او یان اصلی کول حالترین سویدیکم
 صباچ اولورینه دیوان قورولور افندی کلو کلو دیریلور
 بره و عده ویران بلدیز کور و نور او یان اصنام کول حالترین سویدیکم
 در صراحت صراحت یئارسین باقم کوشوشمین کفی صتار سین
 کرمیلک دیرلری بررینه قنلین او یان اصلی کول حالترین سویدیکم
 بو بیلگی بیکیکه ادماری کلو نومه بیق اولدو یلر طوط
 سیدر خدی بر کیزجده ویرا کیر دیر کیز لندیلر صباچ بلدی
 طلقا کرم صدوقه دیدیکی قیزلک باجسته واردیق
 بری خور دیر شدکی واراق بلدیز دارنصل ایدلیم کتو
 صوقه قرناشر شوخارفا دیردیو شو بلدیزه بر قاج تورکی
 و بلیم دینک الذی صباچ الذی قاج شو بلدی
 بلدی زه دین کر

دو و صباغ پلدیزی دو	اور کو ترازیله بتمن
دو و صباغ پلدیزی دو	عشقی که بودی بدن کمتر
دو و صباغ پلدیزی دو	اولری وار او برینه
دو و صباغ پلدیزی دو	سنمک آئی برینه
دو و صباغ پلدیزی دو	پدر ایلد قولیمز وار دهر
دو و صباغ پلدیزی دو	ایشیم کوچیم آه زار دهر
دو و صباغ پلدیزی دو	پلدیزی کوریم صباغ صالدیم
دو و صباغ پلدیزی دو	کرم دیر جاندا او صاندیم

بو یلد بیجا کرم بلده صوفی با حیدر کادیر بقیدار که قیر او اینست
 او نور و یوراندی کرم صازی الشه بقاییم ندیمش در تالی کرم
 نکرک

اغلدیم اولدیم جام کوریم بو کچه	بیونک بزودا دیر یوشدی کینه
دو یوشد اولم قنای بو کچه	عشق لند بکد یاند عاشیاییم
یوز کیمه ایتان عشقیک تو تیریک	وراندان کلن با بقوش او نو دهر
دیزیم دونه قریبان اولیم بو کچه	سز شکیبه ای بی کوشیدور
ایاغدی کیم کیندر انکو نه	باغوبان اولیم باغده کیریم بز کینه
فج باب ابده ویز جانم بو کچه	فالت بد صالدیم مد و لیر چلکده

سینه کرم را بر سر کبوتر
 قوی که در لایحه اش رسیده
 در چشمش بر سر کبوتر
 ما تمام لایحه اش رسیده
 و به سوی بیکت آمدی گزی و هم صاف
 تری از بند بظیف بیکت قویا غنه
 قهوه او جاننده کورقا
 ایشلرینه بوقی بوسار لینه لاله
 لاله گزی و هم صوفی حیر
 اندیر کرم قورقوادی طونون
 سویل اول شش
 یک نیر ویدیر از کساعت
 بک قاضی و مشتی و حاجتی
 خوجای پاستر قه خبر یکیز
 وانی کشتت اوله بر اولان
 کیرسی نیز سلامی و بر اولان
 اوله و ریح دبد بکه حاکیم
 البته بوقیت بر اصلی و ردیر
 و ردیر نوکلی سلام و بر بزدید
 که لم قهوه او جاننده کرم
 میک دبی اچیلوب باجه برده
 توک سولیم برده سولیم دبدی
 که صوفی بیدرست بوره آدی
 اوله و ردیر دبدی کرم اوله
 و رمد ما خبرت المردن نکور
 برده
 اللحصار الذ بقالی قهوه او جاننده
 ندیمج و دتلی کرم
 درانی کرم توک **دراکرم بوز**
 مند و مدد اصلی سنت الگدن اوله
 و رمد نیری و کرم بیره نیل
 بریا توک شوز سبایل سرون
 شمد کیر و نامور صحرانیره نیل
 پروا سوز سوزاید سولیم
 ایمن عشقیک در لایحه اش رسیده

بگویند و در آنجا آمده است ایام
 اولم او ز شیر و سگ و سینه سیر
 ش جن بازگور و بر کمر قولنده
 قولری سگ و در صان صولنده
 نال حق چا نورم حقیقت بولنده
 کشیم بویوسده در بره سیر
 بوخده را اشاری کور و دوشیم
 چشم ای ابله ای قامتیم
 بن که هم عشق او و در یا نتم
 جلفم کیر سم نار بره سیر
 بویا سویدن بکه خبر و بر بار که
 میکه و بی اجاسی دیبیل
 بک دیر کتور بک قرش و بک
 قرش و کتور دیر بک سلا الیدی
 سو بیز بک اجاسی سویدند و اصل
 دیدی ابر کتور بوز
 سو بیز بک ایذین فریدر القصاصی
 انه بقایم بک قرش و سده
 سو بیز بک ایذین فریدر القصاصی
 انه بقایم بک قرش و سده

در سویدرتی کوم

بنی بونده لار بلیات
 درند و خستند و فرقتند و
 چشمی باشین سبیل البیاض
 درند و خستند و فرقتند و
 قلیج بویا یاز آنمز
 یاز و اس کردن کمنز
 د که هی کیم مر هم آنمز
 درند و خستند و فرقتند و
 بن عشق صالان یاز و ک
 یزان و جود بینه نار و ک
 بشیم کوجیم آ زار و ک
 درند و خستند و فرقتند و

کیم بر اولشم هی کیم
 المین اولشم کوم
 درند و خستند و فرقتند و
 درند و خستند و فرقتند و

بویلمه بولور کی بخت خار بیلد شوم ایاقار کی بر فاشن بر دیاکسیم
جمله سن سنکلی بولور کی فکری باله لیت صاگه پنا لیم بولور
فورک دانی کرم

کندی کنبد نیام بید بر کافر تر ساند بن
ورنون که هر شد ایلش اوید یکه انا کندی بن
کوزدی بکرز لا جنه بکرز سو نیکی صاجنه
کنده دور بیخیز مساجونه دوشتم انکس بن
عقیده یلر ما وی صارار خا رستیا ندر سیه کیبک
بن سو یلیم بخت کاکسرونکه هم قاضی قضه
بن بولور لایم کله کله قولوم بولور دولایم
کرم دیر قربان و نیکم بلوار یلیم سیسی سز بن
بویلمه بولور دکنه بخت قضه کلچ افندی و بر اسلامنی
دیگی سا کیم اخلا بکیم در تلی لر سو یلکن اولور البته بر
اصد وار دیر بیوی نوکلن اعلام و بر یلنر بیدی بخت نیاش
انصافیدی قافق سرامه کندی او تور و رکن فیز قزدا نی
سنی خانم بانه کلوم یوزینه باقدی بکیم ند بر اصلی قضه
کلش کزدید که بخت جواب ایلدی کی کشید بخت او
بر او علان کیر میگی او غلانی اولدور سا لایم که اقمه

و بر وجه دیدی قضی اخلاصی و بر مدیکی او غلامی اولدوم
 دیدیکه قیز قریبداشی خانی خانم دیکم بیکم بو او غلامک دو لانی
 دعوانی بکا و بر اگر حقی شق ایسه قزی او غلام و بر ج لستد
 بو اولدی ایسه اولدور لیم اول زمان کد کشیدن اون کد انچه مال
 بیایع دکلدر دیدو کده بیایع دعوانی قیز قریبداشی خانی خانم و بر
 کله لیم خاکیم انیزی کل لومغول بو طرفدن قاج بلکی سی اولدور و بر
 دیدی کرم قاجام دین صالیدی صاری بقایم دوشو بیز و بر کرم

هی انار خچه ایله ریم	بن دو نریم کوکل دو منس
بر یورویه دوشدی میایم	بن دو نریم کوکل دو منس
کلکله کی کشلیدیر	کو کوالون ناقشلیدیر
بر حرائی باقشلیدیر	بن دو نریم کوکل دو منس
قاش وینا دیر نیاز ندن	او پدیم یاغندن کوز ندن
اصلی کشک قیز ندن	بن دو نریم کوکل دو منس
یولده قویشم جانی	دبامدن اقدیم قاش
کرم بودو اصلی خانی	بن دو نریم کوکل دو منس

بو کلمه لیکه ما کیم اولدی انا جین اولدی
 اکتش هید کتر من هیدیکه قازق دیدو کده وار و بر

الذی سبب الیہ بقایم در دین خود میدوید و صیغه صیغی و صیغی کرم
تور

کند کلدی یلین ایلر ع ^{تا} ^{تک} ^{را} ^{بسم}

دینه لیم تولدی قان ایلله ^{ارتدی} ^{در} ^{یم} ^{وار} ^{بسم}

کی مندا کی حاکم کی حاجی ^{افندی} ^{زای} ^{ائمه} ^{علاهی}

جمله منور حقه دعای ^{فرهم} ^{تومز} ^{یارم} ^{بسم}

اورغون دلی کوکل اورغون ^{عیشق} ^{ده} ^{سلفین} ^{بغرسین}

تنهارده اورغون اورغون ^{اغلق} ^{دور} ^{کاریم} ^{بسم}

سودیم بر قانی ظالمی ^{الندن} ^{چکدیم} ^{ظلمونی}

صوقیه صوریا حلی ^{اصدایی} ^{سون} ^{کرم} ^{بسم}

بویله دید که حاکم افندی ^{اولوم} ^{صوفی} ^{دید} ^{کلدی} ^{یکدی}

دیو کرم افندی ^{بر} ^{قادر} ^{شتم} ^{وار} ^{دینه} ^{صوفی} ^{دبر} ^{دید} ^{کنده}

کتوریک بومرای صوفی حاکم ^{افندی} ^{دک} ^{مختصوری} ^{ینه}

کتور دیل صوقیه حاکم ^{افندی} ^{سؤل} ^{ایلدی} ^{که} ^{در} ^{دی} ^{کنده}

ندور صوفی دید که ^{افندی} ^{سؤل} ^{اید} ^{رسد} ^{دیو} ^{الذی}

صارقان بقایم حاکم ^{افندی} ^د ^{سویلر}

صوقیه

قره اشر

هی الخار بود در یوشی پرایدر بو زلفی دردی صابج دردی صابج
 بن بیلوریم بیسک کو نوی برایدک نادان دردی خیره دردی قال دردی
 سرت ایله ح و طانی یلمنی اللذ الد رمت غنجه کولنی
 کس بلز بو کره میات حالنی سلا دردی و طانی دردی ایله دردی
 اذ کو کسون او تنه برانغ و یکیدیم الوان چیچکلردن بندو اکیدیم
 بودر تلردن هفتی برین چکیدیم صوصام دردی نبل دردی کولدردی
 چوقون صور کی جو شری بو سدی اقدی کندی قرلو طانی دولندی
 بو صر بغلدی قیوقو ویلندی خیرخه دردی ابدال دردی شال دردی
 یازوق اولغی تیدیک دین دیکلز بللقوناز اولغی غنجه کولتزه
 اشلا یوق رو سدیک طوزنی بولتزه کلادردی کیم دردی بول دردی
 صوق ایله کریم یوزیکه بقاسر بو جانی عشق او دردی است
 بن بیلوریم بودرت تلمیم بقاسر اصلی دردی کم دردی دبل دردی

بو یلد بو یلیک کر سیک حالنی هر نقالی ایدی شهادت
 قیون ایجا کر سیک حقی عشق اولد بغین بلد یلسر
 کلیم بیکیک قیز قریبی حسنی خانم قرق دان قیز اوغلان قیز
 اوللق املا کوزل قیز لری هر کونا اسباب کید و صحره قیز
 آیت او دردی و کبی زیاده کوزل اولغی بقیه چادر قور قور دپد
 کره سیک لاقلسی خان اصلیه هر یوسکی بو سکی قیامتده

نوری کرم شاه فرزند کرم دردی و مونسش از کرم
 صوفی کتبه بیکم که مختار سره یکه کرم به یک کوی صفا و استوار است
 لازمه در بره یکه باشد کفی چکر چاره یوقد و درین کرم صفت
 سخی خانیست بچسند کوی قیز کرکث قرنولایه ایچارند
 اصالی کوروی کوسون بر کز چکر و ب خاتم ایله عشق صبر کرم
 بر یک سر دی قزو و عزت اکرام ایوب قیاز بیک جلاله ایله ایچمه
 قرنوسند بیوان دور و سخی خانیست مری بقایم یوقیز لره یا حلو و بنا
 که زاید رسخی سنق و کید بر دی کرم خانا اصالی کز نمدد ایچمه
 ایله ی صاری انه بقایم دیمش در تلی ~~کرم~~
 قورکی

قرن کورایم نه کرم سین یورده	کل بزم درین کرم ایلیسه
شده قورویک واری قالد	بنیه دوقتریکه یاز کرم ایلیسه
ایچار ایلیم دیند ایلیسه	مشق است او دره باند
صافل ایلیدی بیوان اولیم	بنی در تلی اعد قیز کرم ایلیسه
سروی کور ایلیسه مونسش یورده	مشق است اتش صالدیک و نومه
قیه قی به بقاریک یوزیمه	انکار اتمه سیک سوز کرم ایلیسه
در تلی کرم ایدرم کر کرم	کل اصالی صبر لریک یا لره دیمه

وارسم کیدم بر کاهیل بر دوشم
 بر دلخیزه بن دیوانه اولشم
 کلاه بر کلاه در کیدمان وجودم
 او تو رویم آن جیفتم قفولم
 عشق معشوقی بلکه او نود
 حستاندم کوشش کیردی بلده
 ای کور من قزاق دور کچنده
 کرم قریان اولم حصار بیک یولونه
 قست اولم السمرالین البینه
 کومور کوزلوم بنی صالحه بکنه
 اصلا صور من خیم عالم خیمه
 بغلام بیل بیک بلک کلاه بیلر
 بیگ کزین دلوت دلوت دل بیلر
 قیزلیقق کوزاندن کوزاندن
 سولدر اصالم کلان کرم جو جودم

ای سولدی ایست
 بوی بوی بوی ایاز شوی بوی شوقیز ایست ادینی مطلق بللوی بیلر
 الدی حصار ای البقایم نه همیشه ادین کرم
 اولم اصالی اولم سنت الکنه
 حصار حصار عاقله زخمه زهره کلندر
 حصار حصار عاقله زخمه زهره کلندر
 خیمه دی بکری اعقابلور
 خیمه دی بکری اعقابلور
 طرطرا بل قری الراج بلیدور
 ماهی بیلر بر خیمه جوت ویر کونر
 زخمه زهره کلندر کولم او بیک
 زخمه زهره کلندر کولم او بیک
 سول بیک حصار بولر کلندر
 بغلام کلر جناری قلک
 بو بولدی که قیزلیک ادنی بیلک کلک قیزین او بیلدی
 بیل دی بیکه الدی حصار ای البقایم نه همیشه ادینی کرم

تا ایدرین هفت ادا فضیله

با درج مستند بی حسنی

کجا که فیض الهی اصلی

دیده می بود کرد و بیرون

تقریبی تمام بیست و نه

بود و بیرون کرم خوشحال و صفا فلقا فرود او جانند

کلوه او توری بز کلام حسنی خایند فصیله حسنی

شام و لربزر قلفقا توانند کدیده کر میله حسنی شوق

و در بعضی بلبل فریاداشی بکد کله بکیم با او غلام بود

حسنی شوق و در کنوایی خسوف بر برینه قویشد و شایم

سکا شیاره و اخرتیه فایده سی جفت اولد لرز که کتسج

دنا که افه آیری وارد بر دیدی بکله کد کلنی ایدو

تیر کوه بر آدم بولنت کلوه کردی الوه حراصله اندی

نیز بر ایام چاغیردن خا اصاوی بی چاغیردی قیزی

اوضلا نکاح ایدو قیزی و اطلاق کیدر دیدر معاصی

بونا تیدر او کجه بولدی کرد که قودید بر ایشا قیزه

کتسج بر بکله کیدر دیدی یقارن انکه قودر کرد

بن در کوشه و عا المکت و بیست	بیرام اوسق فند بقم السند
چیز اصم چیز کو کوه و کدرین	بو کجه بولک سارا لیم ایچ بیله
کولک و روسک جان بلاد صا لیم	کلر بیکجه نر بر دت که کبرولیم
چیز اصیم چیز کو کوه و کدرین	کاتب بر آقید و بیدان صفا ولیم
عنه قوماره صالدیک غریب کشتی	نرست ای صالدیک بو کجه کشتی
چیز اصم چیز کو کوه و کدرین	خالیم طالع جکده ایکی کشتی
بن الایم سکا کلن قدا یس	اراق ازان بولدوم او دایس
چیز اصم چیز کو کوه و کدرین	عنه بر اغندیک کرم دایس

بویده سوبلدی اولجه ساص اولوغ سارا اولوغ مراد
 و بر دیر بر راید جوق روق صفا سور رید اند سرورم
 ایردی بر الیمه حقا تقالی دنیا و افرته مرادیمه ایردی و
 نالک الیب امیر و کدا عا قدر مننده بو نبلدور که خسته
 قیامت قلمش دور تمت الدی بور دنیا نور ایلدوردی
 کرام ایضا اصلینک حکایسی تمام الدعسری تقالی
 خط ندری جمله سزای شفا منندن انا محرم

ایلیه امیر

۱۰۰۰
 ۱۰۰۰
 ۱۰۰۰

شعور ان

ایناد بلد و که کیدر سیک
بن فر یکی جکم کو کل
بنی رستم الی و بنی ایدر سیک
بن کیلجه کیدم کو کل

صندیک ککون اولم کبر چیرک
لوب صناوایدرد کان اجاز سیک
لجانه قونمز بو جلدن او چار سیک
ایچکا

هر ونجه کور رود و تو بلن
لوب صناوایدر ایشنی بلن
هنگه یار نئی ایشنی بلن
ایچکا

از رسم افار کوزنک یاشنی
قور بنم الیه جکی صواشی
گاه انا اولق انز گاه بولک بشنی
ایچکا

قرن قاورمسی کا بنی روز لر
بال الیه قایمانی قلبنده کیز لر
بولقور بین بر جلدن باع کوز لر
ایچکا

هوس انز او قود بیاز سیه
اومار مکی قوجد نجه آر سیه
کا هیلان ات ستر بنو کز سیه
بن فر یکی جکم کو کل کو کل

قوشمه

قازیدن عشق اولدوم یانیم
انصاف ایله الامانه و کوم
کوزلشی مچت او صنور دوم
انصاف ایله الامانه و کوم

حیل و مدور در دیکه چکیم بکین
 ندیم کابقا یوزولا اگر سین
 یازوقکا بچاک وار قبار سین
 هر کورم نقل بکده ضای اولون
 صاطیرم صور وور و حکم جلور
 قید بکاکچ یکشمه یازوقدور
 جئا وینده در تاجیکرا زوقدور
 دلداری
 یاخشی کوزل کاکوکلور ورت
 محبتک بوکوکو مسه و شیدر
 دلبر کجا اوزولت بای کبی
 صرحت فقیر بای کور
 صاعیات صلوات با غیلم بوستان
 الی سناک یا لیلک کولک کولستان
 بیورک کده لیم کده حانمه
 صالیم اوساکی سنامه
 قدران و به دو کده قیام
 دلداده سناک کور بکیر و شیدر

نجاس

باز دلبر عشقون او دوندک بلی
چایرفان اولدی سلامک کلدی
بومسکله اهی سکا ده فالست

خبر کوند کیوبولک بکلریم
نسیچ ایدر دله ذکر الیریم
مرحمتموز یاریک امانت اولسن

بنا بکلریم شوقی جوفی جفایی
عوز قارملی کورار صفایی
یوقس دلبر بولیم وفار اولسن

مشوقی حقیقت راهین کورور
کچقلره ایر اخدر یاره کیدر
حلیب الله ان اکاشفات اولسن

نجاس

دی نامه سلام ایت یاریم بدن
بولد مشور اولدی یوز بیقون

بوغلب قلمه زور
برگرد شوق بون چنسون

نسیچند رنیم مرادیم اکا

سزیم اجنشی کومکون بکا
ایر دین طاشکله
هم زلفار بون چنسون

در حق کوه بوجک در مالدان الکن بقلم
 عرض حال ایلم سویم دیککن ارف شوفا سو یایند
 که سو روکی یوزه جفته
 نظیق کون بکون ایدر افغانغ
 خالیه رجم ایلم فاشی کما غ
 باری اولد رینی لوشی رواشم
 نیت یولیه نظر یولیه جفته

بسته

عرض حال ایلم کول یوز لوباره
 کون ایدر سو سلام الم الوری یایند
 کون بکون از قده سفده یایم
 غیب یولیه ایلمت و یورق یایم
 نیت یولیه باریک قوقسی
 در نیت طلبین جنت حورسی
 در زبان اولد یقیم یلدوری بلمسه
 سلام اولسا اول کول یوز دوکته
 ص ص سو رو کوم شام او شسته
 ای سکار اول کول یوز مسخه غم ایلی کلور کلور باشم
 صالحه باریک لالیله کلور کلور باشم
 که هر جا یوز بلیزکی بن نولدوم
 در جنت قبل از منم کشته بن کلور باشم
 اولدین حسرتیل صرار یوم سلوم
 حشر قیامت قلدر محمد باشم
 مانی
 مانی مانی همدور
 مانی مانی کهدور
 چنکی سو رو کوم مانی جنت
 مانی جنت بری کیمدور

سود و کوم لعل مرچان سنک	سود و کوم لعل مرچان سنک
عریل بیل دوز در مان سنک	عریل بیل دوز در مان سنک
کوی بی اوق قاشق کان لک	کوی بی اوق قاشق کان لک
ایست فنجانیست میدا و کوم	ایست فنجانیست میدا و کوم
نظیفی	نظیفی
افلاخ اولم بن بود دن اولوروم	افلاخ اولم بن بود دن اولوروم
در دیم برین بول قره کوز لوم	در دیم برین بول قره کوز لوم
فوق قاشق کوزت ایله قاوروم	فوق قاشق کوزت ایله قاوروم
کوزت کوزت بول قره کوز لوم	کوزت کوزت بول قره کوز لوم
بن آخلام کوزت کوزت زوق صفای	بن آخلام کوزت کوزت زوق صفای
اقرا نیاک بولنیز جور جفا	اقرا نیاک بولنیز جور جفا
صدا دهن اولوروم نوقا ده	صدا دهن اولوروم نوقا ده
شایسته کوزت کوزت کوز لوم	شایسته کوزت کوزت کوز لوم
مکتوبه اوله بیج سنه بلورست	مکتوبه اوله بیج سنه بلورست
لکست بختور کوزت کوزت لورست	لکست بختور کوزت کوزت لورست
کل ذات ایت نظیفی بو مخزن	کل ذات ایت نظیفی بو مخزن
فکر صحبت الیزد الیزد بو مخزن	فکر صحبت الیزد الیزد بو مخزن
قوتونه	قوتونه
پیشم یو جلدن بیران ایلم	پیشم یو جلدن بیران ایلم
بار ایله کوز کوم پر لر پستان	بار ایله کوز کوم پر لر پستان
بیرین دکان جمله عالم پستان	بیرین دکان جمله عالم پستان
خطت اللہ یو سارده طاغاسر	خطت اللہ یو سارده طاغاسر
اشه ایریلان آه ایله اغالسر	اشه ایریلان آه ایله اغالسر
فتا شود نیالده اوله لوی فتا	فتا شود نیالده اوله لوی فتا
عسبایر لری پوزار لکی کونه	عسبایر لری پوزار لکی کونه
کول ایله دوق ویران بقل	کول ایله دوق ویران بقل
بلای قوندوق کولده پستان	بلای قوندوق کولده پستان
یاد او میالندن او هم بر صون	یاد او میالندن او هم بر صون
صونای قوندوق کولده پستان	صونای قوندوق کولده پستان

قولی صلی علی سیدنا سیدنا
فردی صلی علی سیدنا سیدنا

فردی صلی علی سیدنا سیدنا
فردی صلی علی سیدنا سیدنا

قولی

عینا به دوران بر نظر قلبم
نور سوزدن همالری کجندی

او نفسی بار چو آه زار قللم
نور سوزدن همالری کجندی

کجی نور سنک اولدیج طاریمار
الذی وجودی بی ذار استیبار

بولدیج کدی بر ناسیبار
کدی نجه سنک شملری کجندی

شو کیم ایردیج نازلوبار میدن
شک کوزمدن افار مراد نمیدن

دیاری قشبه سبب بر سبب
نجه جان شملری جمعه لری کجندی

ذروری

الدیک عقلمی بلمدن ایله بک دیوانی
جووریک لری کدی بک ایمنی اولوم

نیم خابور لری بولون بر سبب
نیم خابور لری بولون بر سبب

حاشق اولان بک درو عشقدا صولمالیدور
لمیز الیک شق ایله صداره صولمالیدور

الذی کوز اولان بک انصاف اولمالیدور
الذی کوز اولان بک انصاف اولمالیدور

جووریک بک ایله دن دو کرم بودیاسد قانی
آه شیم صداره سیم سنک کبی جوانی

سجلی بیز انصاف کاه شیم جوانی
دیگی اولدیج صداره قانی ایله جان
نیم بلدیج بی وفا باریک و صمدک جان

اصلا

زهرور کند بی بلورن سولوریلان
بوزمانه کولنده هج اولورک دین ایلم

دیوان
بوکون کوز لیریک اغلاکین کوردوم
کیشش قوش منشال فار لیشش

کوز لیراچنک هورین سورس
کلی بی اغلنقد کوزومونورق

کورت خیرت نور قلم قاشندن
لیاصلر اصلا نور چشم بکندن

فزارمشینا فکر الال اولمش
سیز لخالر یایمان اولمش

نیلیم اقبیم صوچی بالدر سر
یتراخلند بیک کمرین کولدر سر

کوهری
ای کویاچیم معلول اولورسون
بولنیا هین کیم یار اولسون

دشک غمشندن بکول صقندم
قطعاتیم زلفکده سوغندم

عدوت
دیدیم وصل اندر ایتمه هرز عدوت
کل سکل با سود کوم کیشیم برابری

ایا جانکه بوزون کوردوم
دیدیم دردمشک کیم ایلم

تقلید قلمت کدی سورس
بوغم کولومده بیلن دانه لیشش

ایلمت ستمده دوشمان ایتمند
کولمک شیشده سی بیلن اولمش

لیاگر کیمه بای دلالمه دوشمش
مستانه کوز لیریک مکار لیشش

مبارت الیردورن کاتین کولندن
بوکون بو اخندایق ققار لیشش

برکون اولورسا دکه ناکل اولومده
هن شونیا سیرک صایع اولمش

سوی نیم دیو ایلمدن صاقده
کیم کیم مبارت اولمش

او کولور و توره اوغز ندیلک بنی
پوشون قون رسول کور صیقلانندیلک بنی
بیم انتریم برده قالماسون
سنی بلدن آیران بنت بولسون
کولور بیک کوندر قیلار زاری
بندگی قیلر بیلیقین ناری

غوربت ایلیک قیقلندیلک بنی
بخیلین اشک کوجان اهلارون
دایله ماروز ناسال اولسون
اومار کاکلی کوجون کولور کورون
بنی صقیقندن سومان یاری
بردی کوساییم نیولر اولسون

حظوق

کاف نون ایله صدق ساللاری دار ایلدی
لیل اولر قلوب کورک نجار ایلدی
بر اولو صلیک ایکن اول اولدی شیطان
حضرت ادمه سجده قائمه عار ایلدی
زیور کور ووده ویری آدی جملدن قدیم
نوران کوسی بی ویری ایلدی انی کلیم
انجیل عیسیه ویری حضرت مصلحی قرآن
جملدنا افضل یارند کدریم بار ایلدی
زکریای مجید یار ایلدی حقه کسکور
عجنون طغیانکنده آدی زیکیر
دیرکه غم ایز بو کاساقیل فکیر
فرهادیک اهی ذفانی کلشله کار ایلدی

برو لپه بر سوو السی وار شمع
فهرست

دسم اولدورورد مسم اولورم
که کوندوز اسطارم لغارم
صاصم اولدورورد ویر صاصم اولورم

یاردن ایرنای اولمشمدلی
یتوریم عقلی اولدم کسر سرت
لیند اقبور شکر ایله بالی
اسلو سرد لر افسم اولورم

یاریری طازما صیرمه صاصم اولورورد
اشبه صدق یا قوت مرچین دیشل دور
کمان ابرولدور و شاه اول قشاورورد
دسم اولدورورد مسم اولورم

خورشیدیم بنده اولدم مستانک
غریبنده صورتیز مال حسنه نده
قوشینجه مافکت بویم نسته نده
اسم اولدورورد اسم اولدم

۱۹۶۷

بود نیاید ایتدازان
یشل قشای غزن کدر
فلیا همزه انک اجون
البریز بو فد و شرجیر

اسماعلی اتن قوه یو
یا یحیی جیلان کدور
قازن قینایون جو کدر
اتش طو لو شمدن

انا رحمة بر شمدن
یا صلوة محمدن اولان کدور

عاشوری بو حالند

هر کس اندوز بولونه

عزرائیل هدی جانند

بچی دوروریا اوز کدر

سبح

امتدازار شو هم اند

فری ای اندی هو هم اندی

صورت الیم اهل کلام

کوندوز اندی کچی اندی

مکتر کونکه صفه دور لیدی

نار کونکه فی یاز لیدی

بوفیره حومه در اندی

المسیار بغری از لیدی

مکتر المسیار لاهی

المسیار بولدی حقه عالی

قدر تندت هو لوقی

توقه اندی اید اندی

مارد عاشور و قری

ارسل بیغری قاری

بوشو رحمانک بیتل نوری

شامی اندی حاجه فی اندی

عکس

حدا لیکدر دم جمالی عکس

قبلیه کور و هلا رحبا

یا تم وجودم یاز عشقک نارینه

کونکرمک سور و زهر رحبا

مانام رویکم جو بدید شاهی

سن سین بود و کوم جهانک معی

ایملا احسان علف کاهی

سرو تا سلطام هلا رحبا

آخول تو میده آخول تا قیامت ایستاد
آز بارین طاق دیو ایستاد آخول

باز میندی طافن می خند بگوئی مند
فلان ری بر کس تو کز خجوا

۱۸۹۴ جلد پنجم
۸۸۳

حسب جلد و قریب کون تکلیف فان ایستاد
جمله فارم ویزدیم المن جان ایستاد

بلیب سخر

اگر در بر کشت که قلبه کوه کوه
تو شکد یاز و شب اولیا کوه
اول زمان بر بر سحر و سحر قایم سحر

بلیب برادی جین طافن ارشوب انجید و رسه
بوجین بکرمینک اسمین بروی اون رنده کتوره
املا بین طافنی ارشعی باز الله تعه

شادین باحین عمو ازیب

باب اگر بدست کم بر کسه بانگدن کتیه
بر طلمس موله الله باش برمانه یازه الله توبه
سینه اولگمنه بانگدن کتیه او کوه اجه عجه

Handwritten text in a cursive script, likely Arabic or Persian, oriented vertically on a textured, light-colored background. The text is written in dark ink and appears to be a single line of calligraphy.

۵۵۸
الحمد لله الذي
جعلنا من خلقه
وأنعم علينا
بفضله
وهدانا لهذا
الطريق المستقيم
والصواب